

Achtergrondrapport natuur

**Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel
MER Fase 1
Hynetwork Services B.V.**

13 februari 2025 - Public

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Beleid, wet- en regelgeving	8
2.1	Natura 2000-gebieden	8
2.2	Natuurnetwerk Nederland en andere provinciaal beschermde gebieden	8
2.3	Beschermde soorten	9
2.4	Rode Lijst-soorten	9
2.5	Autonome ontwikkeling	9
3	Beschermde gebieden	10
3.1	Natura 2000	10
3.1.1	Beoordelingskader Natura 2000	10
3.1.2	Huidige situatie	11
3.1.3	Effectbeoordeling	17
3.1.4	Aanbevelingen vervolgfase	20
3.2	Natuurnetwerk Nederland	20
3.2.1	Beoordelingskader Natuurnetwerk Nederland	20
3.2.2	Huidige situatie	20
3.2.3	Effectbeoordeling	31
3.2.4	Aanbevelingen vervolgfase	34
4	Natuur buiten NNN	35
4.1	Beoordelingskader natuur buiten NNN	35
4.2	Huidige situatie	35
4.3	Effectbeoordeling	44
4.4	Aanbevelingen vervolgfase	47
5	Leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied	48
5.1	Beoordelingskader leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied	48
5.2	Huidige situatie	49
5.3	Effectbeoordeling	51
5.4	Aanbevelingen vervolgfase	53
6	Natuurlijke landschapselementen	54
6.1	Beoordelingskader doorsnijding of aantasting van natuurlijke landschapselementen	54

6.2	Huidige situatie	55
6.3	Effectbeoordeling	56
6.4	Aanbevelingen vervolgfase	58
7	Beschermde soorten	59
7.1	Beoordelingskader beschermde soorten	59
7.2	Huidige situatie	60
7.3	Effectbeoordeling	68
7.4	Aanbevelingen vervolgfase	72
8	Overzicht effectbeoordeling	73
Colofon		77

1 Inleiding

Dit achtergrondrapport is een bijlage bij het MER fase 1 van het project Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel. Om overlap in teksten tussen het MER en de achtergrondrapporten te voorkomen, zijn de achtergrondrapporten niet zelfstandig leesbaar. Toelichting van het project, projectgebied en autonome ontwikkelingen (op hoofdlijnen) worden in het MER hoofdrapport toegelicht. Ook bevat het MER hoofdrapport een samenvatting van de effectbeoordeling op alle thema's. De achtergrondrapporten geven een uitgebreidere beschrijving en beoordeling per thema.

Dit achtergrondrapport onderzoekt en beoordeelt de effecten van de voorgenomen activiteit voor het thema natuur. De effecten voor het thema natuur zijn gebaseerd op de beoordelingscriteria uit het beoordelingskader in het hoofdrapport. De tabel hieronder laat een uitsnede hiervan voor dit thema zien.

Tabel 1-1 Beoordelingscriteria voor thema natuur

Thema	Aspect	Criterium	Wijze van beoordelen	Methode
Natuur	Beschermde gebieden	Gevolgen voor Natura 2000- en NNN-gebieden, leefgebieden weide- en akkervogels en rust- en foerageergebieden voor ganzen.	Modellering stikstofdepositie aanlegwerkzaamheden en beschrijving effecten op Natura 2000-gebieden Beschrijving oppervlakteverlies, verdroging en indien relevant verstoring door geluid en licht, visuele verstoring, mechanische effecten van NNN-gebieden en leefgebieden akker- en weidevogels en rust- en foerageergebieden voor ganzen.	Kwantitatief en kwalitatief
	Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	Beschrijving oppervlakteverlies en kwaliteitsverlies door bijvoorbeeld verdroging natuur buiten NNN	Kwantitatief en kwalitatief
	Natuurlijke landschapselementen	Doorsnijding of aantasting van natuurlijke landschapselementen	Beschrijving (tijdelijke) doorsnijding of aantasting dan wel permanent ruimtebeslag op natuurlijke landschapselementen	Kwalitatief
	Beschermde soorten	Gevolgen voor beschermde soorten	Beschrijving aantasting leefgebied en groeiplaatsen en risico op doden, verwonden of verstoren van beschermde soorten	Kwalitatief

Voor het thema natuur geldt dat er een groot aantal verschillende effecttypen op kan treden. Niet al deze effecttypen zijn in het kader van dit project relevant en/of onderscheidend voor de gehanteerde beoordelingscriteria¹. Tabel 1-2 bevat een samenvatting van de relevante en onderscheidende effecttypen en de beoordelingscriteria waar deze effecttypen betrekking op hebben. Ook wordt voor ieder effecttype beschreven voor welke fase van het project het effect relevant is.

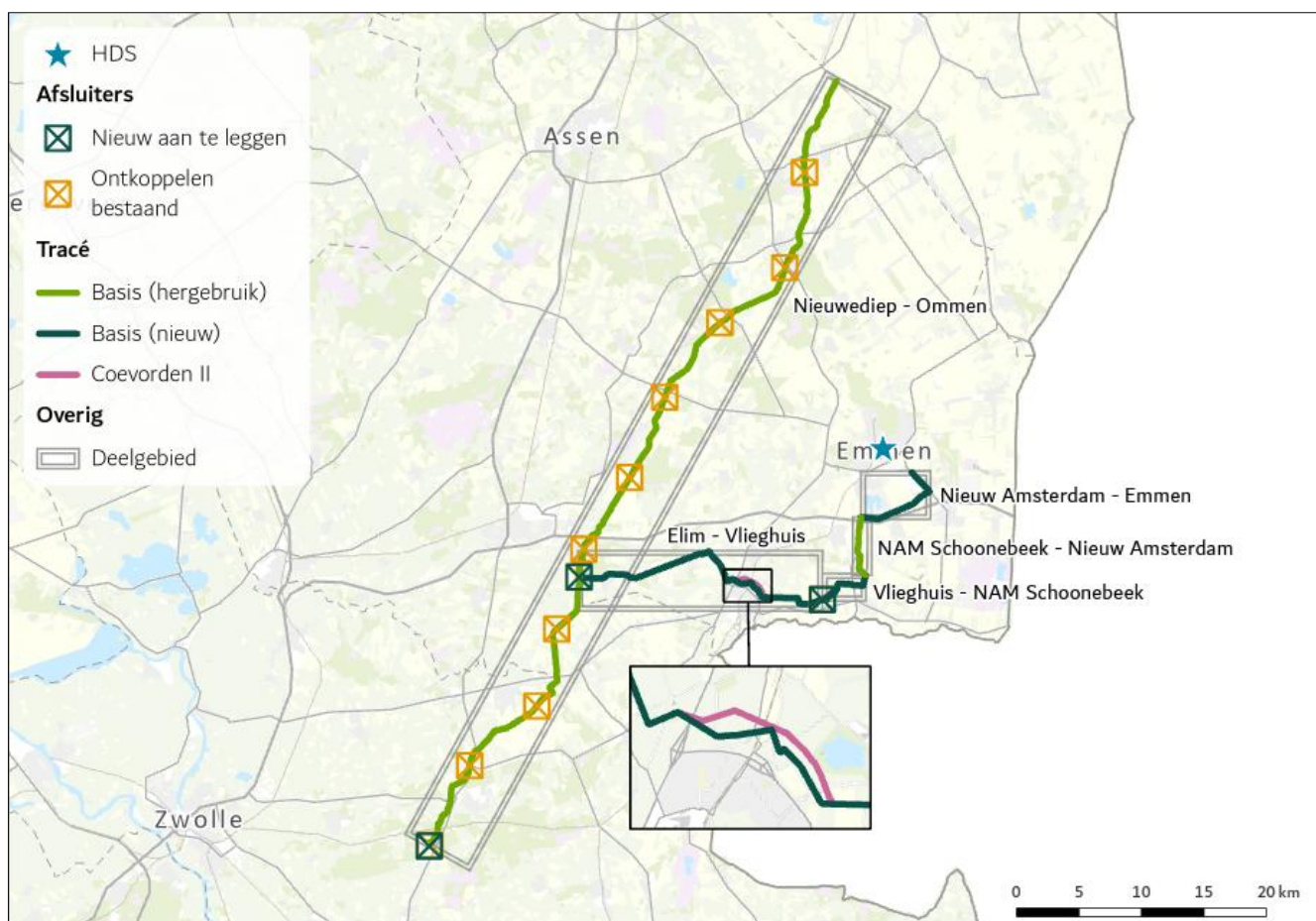
Tabel 1-2 Mogelijk relevante effecttypen en onderscheidende effecttypen

Effecttype	Relevant criterium	Fase	Effecten
Oppervlakteverlies	Beschermde soorten, Natuurnetwerk Nederland, leefgebied weide- en akkervogels en rust- en foerageergebieden voor ganzen, natuurlijke landschapselementen, natuur buiten NNN	Aanlegfase	Permanent
Verdroging	Natuurnetwerk Nederland, Natuur buiten NNN	Aanlegfase	Tijdelijk / permanent
Verzuring/vermesting door stikstofdepositie	Natura 2000	Aanlegfase	Tijdelijk / permanent
Doden of verwonden	Beschermde soorten	Aanlegfase	Permanent
Voortplantingsplaatsen, eieren of rustplaatsen beschadigen of vernielen	Beschermde soorten	Aanlegfase	Permanent

¹ Niet relevante effecttypen voor de analyse zijn versnippering, verzilting, verontreiniging, verandering stroomsnelheid, verandering dynamiek substraat, verandering in populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling. Ook niet meegenomen als criterium zijn rode lijstsoorten door ontbreken dwingend wettelijk kader.

Effecttype	Relevant criterium	Fase	Effecten
Verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring	Beschermde soorten, leefgebied weide- en akkervogels en rust- en foerageergebieden voor ganzen	Aanlegfase	Tijdelijk
Mechanische effecten: graafwerkzaamheden en bodemverdichting	Beschermde soorten	Aanlegfase	Tijdelijk / permanent

De effecten zijn beoordeeld per deelgebied. In Figuur 1-1 is de ligging van de deelgebieden weergegeven, evenals voor welke leidingen sprake is van hergebruik van bestaande leidingen en voor welke deelgebieden nieuwe leidingen worden aangelegd.

Figuur 1-1 Ligging van de deelgebieden

In dit MER worden bestaande en nieuwe afsluiterlocaties benoemd. De bestaande afsluiterlocaties worden ontkoppeld, waarbij de betreffende afsluiter wordt verwijderd en er een passtuk wordt geplaatst in de doorgaande leiding. Op een aantal locaties wordt een nieuwe afsluiterlocatie voor waterstof gebouwd. De werkzaamheden voor de afsluiterlocaties zijn onderdeel van voorliggend achtergrondrapport.

Voor de effectbeoordeling van het thema natuur zijn de volgende onderzoeken gebruikt, welke zijn opgenomen in het bijlagedocument Natuur:

- ECO-001-Quickscan natuur Eemshaven-Delfzijl-Emmen-Schoonebeek
- ECO-002-Quickscan natuur Elim-Ommen
- ECO-003-Quickscan Afsluiterschema's
- ECO-004-Fysieke inspectie bestaande afsluiters
- ECO-005-Natuurtoets Elim-Vlieghuis
- ECO-006-Natuurtoets Elim-Vlieghuis Coevorden II

2
 Beleid, wet- en regelgeving

In onderstaande tabel worden het relevante beleid, wet- en regelgeving genoemd en toegelicht die van toepassing zijn voor het thema natuur. Met betrekking tot de Omgevingswet is nadere uitleg onder de tabel opgenomen.

Tabel 2-1 Beleid, wet- en regelgeving thema natuur

Beleid, wet- en regelgeving	Inhoud en relevantie
Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn beschermen verschillende plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden. Beide richtlijnen werken door in nationale wetgeving van de Omgevingswet
Omgevingswet	In het kader van regelgeving rond beschermde natuur zijn met name de Omgevingswet (Ow), het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van belang. Onder de tabel is voor Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland (NNN), beschermde soorten en rodelijstsoorten aangegeven wat relevant is voor het MER.

2.1
 Natura 2000-gebieden

De Omgevingswet maakt het mogelijk om voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden aan te wijzen (Ow artikel 2.44, lid 1 en 2). Provincies moeten voor habitattypen en soorten van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn voldoende maatregelen nemen om een gunstige staat van instandhouding te bereiken (Bkl artikel 3.57). Naast de algemene zorgplicht (Ow artikel 1.6) geldt een specifieke zorgplicht voor Natura 2000-gebieden die inhoudt dat bij activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden kennis wordt genomen van de kwalificerende natuurwaarden van dat gebied, wordt nagegaan of effecten optreden, welke gevolgen dat heeft op de instandhoudingsdoelstellingen, welke maatregelen te nemen zijn, dit tijdens het werk ook in de gaten te houden en te staken met de activiteit als het beoogde effect niet wordt bereikt (Bal artikel 11.6, lid 2).

2.2
 Natuurnetwerk Nederland en andere provinciaal beschermde gebieden

In de Omgevingswet is aangegeven dat het NNN wordt aangewezen in de provinciale omgevingsverordening (Ow artikel 2.44, lid 4). In de provinciale omgevingsverordening moeten regels worden gesteld in het belang van bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden (Bkl artikel 7.8, lid 1 en 2; artikel 9.3, lid 1). De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden vastgelegd in de omgevingsverordening (Bkl, artikel 7.7 lid 1). Wezenlijke kenmerken en waarden zijn niet alleen de huidige waarden, maar ook de potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities (Bkl artikel 7.7. lid 2). Uitzonderingen op de bescherming zijn er voor verschillende grotere wateren en rivieren en militaire terreinen (Bkl artikel 7.5; artikel 7.6 lid 2; artikel 7.8 lid 3; artikel 9.3 lid 2).

Naast het Natuurnetwerk Nederland bestaan er ook andere provinciaal beschermde gebieden. Deze gebieden (leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied) zijn opgenomen in de provinciale omgevingsverordeningen² van de provincies Overijssel en Drenthe. In de provincie Overijssel wordt naar deze gebieden gerefereerd in de Beleidsregel Natuur Overijssel 2024³. In de omgevingsverordeningen zijn naast beschermde gebieden ook landschapselementen als houtopstanden opgenomen. Aanvullend bevinden zich binnen de provincie Drenthe ook natuurbeheertypen die geen onderdeel zijn van het NNN. Ook deze zijn in onderstaand MER beschreven.

² - Provincie Overijssel, 2024. Omgevingsverordening Overijssel 2024. Te raadplegen via: [https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/viewer/\(documentresult/rechter-paneel:document/%2Fakn%2Fnl%2fact%2Fpv23%2F2023%2Fomgevingsverordening/overzicht\)?geodocId=akn-nl-act-pv23-2023-omgevingsverordening-1](https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/viewer/(documentresult/rechter-paneel:document/%2Fakn%2Fnl%2Fact%2Fpv23%2F2023%2Fomgevingsverordening/overzicht)?geodocId=akn-nl-act-pv23-2023-omgevingsverordening-1)

³ Provincie Overijssel, 2024. Beleidsregel Natuur Overijssel 2024. Te raadplegen via: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR704762?>

2.3 Beschermde soorten

De wet onderscheidt drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten vogelrichtlijn, ook wel Vogelrichtlijnsoorten genoemd (Bal § 11.2.2).
- Soorten Habitatrichtlijn, ook wel Habitatrichtlijnsoorten genoemd (Bal § 11.2.3).
- Andere soorten (Bal § 11.2.4).

Activiteiten met gevolgen voor van nature in het wild levende dieren en planten zijn niet zonder meer toegestaan (Ow artikel 5.1 lid 2, onderdeel 9). Het doden, vernielen van verblijfplaatsen en verstoren van individuen en verblijfplaatsen van beschermde soorten is verboden (Bal artikel 11.37 lid 1 en 3; artikel 11.46, lid 1; artikel 11.54 lid 1). Voor activiteiten die leiden tot dergelijke gevolgen is een omgevingsvergunning nodig. Hier zijn uitzonderingen op: als volgens een gedragscode wordt gewerkt (Bal artikel 11.45; artikel 11.53; artikel 11.59) of als activiteiten zijn opgenomen in omgevingsplan (Ow art. 5.2 lid 3, Bal artikel 11.43; artikel 11.51; artikel 11.57), waterschapsverordening (Ow artikel 5.2, lid 2), omgevingsverordening (Ow artikel 5.2 lid 2; Bal artikel 11.42; artikel 11.50; artikel 11.56), ministeriële regeling⁴ (Ow artikel 5.2 lid 3, Bal artikel 11.43; artikel 11.51; artikel 11.57) of programma (Ow artikel 5.2 lid 4). Als een aanvraag voor een omgevingsvergunning nodig is, dan moet worden voldaan aan een aantal eisen: er is geen andere bevredigende oplossing, het project vindt plaats in het kader van een in het besluit genoemd belang en de staat van instandhouding komt niet in gevaar (Bal artikel 8.74j; artikel 8.74k, artikel 8.74l).

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is naast de algemene zorgplicht van artikel 1.6 ook een bijzondere zorgplicht ten aanzien van soorten planten en dieren opgenomen. Deze zorgplicht geldt niet alleen voor beschermde soorten planten en dieren, maar voor alle soorten met bijzondere aandacht van de soorten van de Rode Lijst. Dit betekent dat het lijden van dieren moet worden voorkomen, dat gevolgen op planten en dieren zoveel mogelijk moeten worden voorkomen, en dat gevolgen moeten worden gemitigeerd en gecompenseerd. Als dit niet mogelijk is, moet de activiteit worden gelaten als dit redelijkerwijs mogelijk is (Bal artikel 11.28; artikel 11.27 lid 1). De zorgplicht houdt echter ook in dat voldoende onderzoek wordt gedaan, gericht maatregelen worden genomen en ook wordt gecontroleerd of de maatregelen het beoogde effect hebben (Bal artikel 11.27 lid 2).

2.4 Rode Lijst-soorten

Soorten van de Rode Lijst zijn soorten die uit Nederland zijn verdwenen, dreigen te verdwijnen of sterk in aantal achteruitgaan. Of dit het geval is, wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. In de Omgevingswet is opgenomen dat voldoende maatregelen moet worden nemen voor Rode Lijst-soorten om een gunstige staat van instandhouding te bereiken (art. 3.57, Besluit kwaliteit leefomgeving). In de praktijk zijn echter door de provincie nog geen concrete regels genomen. In de specifieke zorgplicht ten aanzien van planten en dieren is vanwege het ontbreken van wettelijke bescherming bijzondere aandacht besteed voor de soorten van de Rode Lijst. Door deze zorgplicht in acht te nemen worden in principe negatieve effecten op Rode Lijst-soorten zoveel mogelijk voorkomen. Met het gebrek aan informatie over de aanwezigheid van deze soorten en het ontbreken van een dwingend wettelijk kader zijn Rode Lijst-soorten niet bepalend in de keuze voor alternatieven en derhalve is geen nadere uitwerking opgenomen in dit rapport.

2.5 Autonome ontwikkeling

Eén van de autonome ontwikkelingen waarmee rekening dient te worden gehouden bij de aanleg van het nieuwe tracé is de verbreding van de N862 Emmen-Klazienaveen. De weg Emmen-Klazienaveen wordt deels verdubbeld en er komen grotere rotondes met bypasses. Voor het achtergrondrapport natuur is het uitgangspunt dat de ontwikkeling niet tegelijk plaatsvindt met de aanleg van de waterstofleidingen, maar dat de werkzaamheden aan de waterstofleidingen naar verwachting later plaatsvinden.

⁴Art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 3, Omgevingswet en art. 11.43 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in ministeriële regeling), art. 11.51 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten Habitatrichtlijn in ministeriële regeling), art. 11.57 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in ministeriële regeling), Besluit activiteiten leefomgeving

3 Beschermde gebieden

3.1 Natura 2000

3.1.1 Beoordelingskader Natura 2000

Tabel 3-1 geeft de maatlat voor beoordeling van de effecten van stikstofdepositie voor criterium Natura 2000-instandhoudingsdoelen. Effecten op Natura 2000-gebieden worden beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen die in het aanwijzingsbesluit voor het betreffende gebied zijn vastgesteld. De instandhoudingsdoelen kunnen zowel habitattypen als Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoorten betreffen. Door de afstand tot Natura 2000-gebieden zijn in dit MER echter enkel indirecte effecten door stikstofdepositie van toepassing. Omdat de werkzaamheden niet binnen Natura 2000-gebieden plaatsvinden is geen sprake van directe effecten zoals oppervlakteverlies of versnippering van habitattypen of leefgebieden. Ook mechanische effecten zijn hierdoor niet van toepassing. De dichtstbijzijnde werkzaamheden vinden plaats op circa 760m van Natura 2000-gebied en betreffen geen open ontgraving, maar slechts het verwijderen van een afsluiter en plaatsen van een passtuk. Door de afstand en tussengelegen wegen en bebouwing is geen sprake van verstoring door geluid, licht en/of trilling. De dichtstbijzijnde open ontgraving vindt plaats op meer dan 5 km van Natura 2000-gebied. De tracés waar open ontgraving plaatsvindt worden ook van het Natura 2000-gebied gescheiden door verschillende wegen, waaronder de N862. Verdrogende effecten door open bemaling zijn door deze afstand uitgesloten. Effecten anders dan verzuring en vermessing (als gevolg van stikstofdepositie)⁵ zijn dus uitgesloten.

Verzuring en vermessing vindt plaats op habitattypen en leefgebieden in Natura 2000-gebieden. Hiervoor geldt dat aangezien de wijze van uitvoering nog niet uitgewerkt is, de effecten slechts globaal beoordeeld kunnen worden. Instandhoudingsdoelen voor habitat- en vogelsoorten zijn voor deze fase niet relevant omdat de omvang van de depositie als gevolg van het project nog niet duidelijk is. Daarom zijn de deelgebieden alleen kwalitatief beoordeeld aangaande negatieve effecten door stikstofdepositie voor Natura 2000-doelen voor het inzichtelijk maken van de analyse in het MER. Als in latere fase de omvang van de depositie met een AERIUS-berekening inzichtelijk is gemaakt, dient een uitgebreidere beoordeling plaats te vinden. Hierbij moet dan worden ingegaan op de relevante instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en duidelijk worden gemaakt of deze in gevaar (kunnen) komen.

Tabel 3-1 Beoordelingskader criterium beschermde gebieden Natura 2000. Naast de afstand van de werkzaamheden tot Natura 2000-gebieden hebben factoren zoals de windrichting, het type werkzaamheden (HDD boring of open ontgraving) en het ingezette materieel ook invloed op de mate van stikstofdepositie

Score Omschrijving

++	Niet van toepassing
+	Niet van toepassing
0/+	Niet van toepassing
0	Geen risico, geen effecten en daarmee geen risico's voor beschermde gebieden
0/-	Klein risico, afstand tot stikstofgevoelige N2000-gebieden (15-25 km) en/of lengte van het tracé (0-10 km)
-	Middelgroot risico, afstand tot stikstofgevoelige N2000-gebieden (5-15 km) en/of lengte van het tracé (10-20 km)
--	Groot risico, afstand tot stikstofgevoelige N2000-gebieden (0-5 km) en/of lengte van het tracé (>20 km)

⁵ Ten tijde van het schrijven van dit MER (fase 1) is er nog geen AERIUS-berekening gedaan. De AERIUS-berekening zal worden uitgevoerd in fase 2.

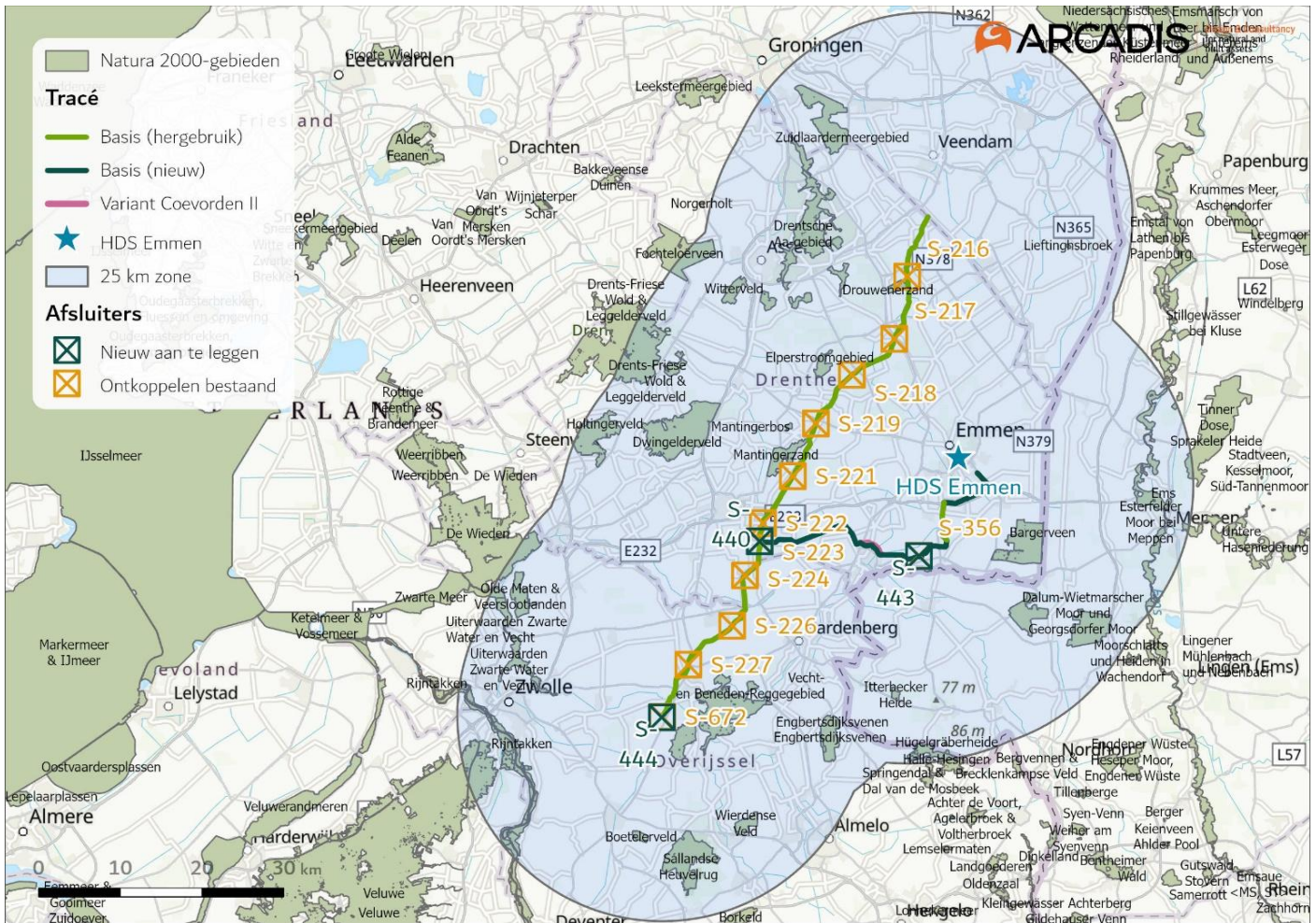
Parallel aan de procedure voor WN Drenthe Overijssel wordt ook de procedure voor het Waterstofnetwerk Groningen (WN Groningen) gestart. Cumulatie vindt plaats als effecten elkaar in tijd en ruimte overlappen. Dit zal met name het geval zijn daar waar de twee projecten fysiek op elkaar aansluiten. Bij de aansluiting van WNDO (Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel) op WN Groningen is aan beide zijden sprake van hergebruik van de leiding. Daar vinden geen fysieke activiteiten plaats. De dichtstbijzijnde afsluiterlocatie binnen WNDO waar werkzaamheden plaatsvinden, bevindt zich op ongeveer 7.700 m van WN Groningen. Cumulatie van effecten als gevolg van de aanlegwerkzaamheden is daarmee uitgesloten, behalve voor mogelijke effecten van stikstofdepositie. Deze effecten kunnen elkaar over een groter gebied versterken. Gezien de hier toegepaste methode om de effecten te beoordelen op basis van de afstand tot Natura 2000-gebieden, heeft het geen meerwaarde om WN Groningen mee te nemen in de risico-inschatting. In MER Fase 2 wordt cumulatie wel meegenomen.

3.1.2 Huidige situatie

Figuur 3-1 toont de ligging van de deelgebieden en afsluiterlocaties ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de omgeving binnen 25 km. Hieronder vallen zowel Nederlandse als Duitse Natura 2000-gebieden⁶. Voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden zijn dit de stikstofgevoelige⁷ Habitatrichtlijngebieden Vecht- en Beneden-Reggegebied, Wierdense Veld, Boetelerveld, Olde Maten & Veerslootslanden, Holtingerveld, Mantingerzand, Mantingerbos, Elperstroomgebied, Witterveld, Drentsche Aa-gebied en Drouwenerzand. Verder betreft dit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (of gedeeltelijk VR en gedeeltelijk HR-gebieden) Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht Drents-Friese Wold & Leggelderveld, Engbertsdijkvenen, Rijntakken, Veluwe, Sallandse Heuvelrug, De Wieden, Dwingelderveld, Fochterloërveen en Bargerveen. Het Vogelrichtlijngebied Zuidlaardermeergebied ligt binnen de 25 km buffer, maar is niet stikstofgevoelig.

⁶ Het onderzoeksgebied wordt begrensd op basis van de door het project (zonder cumulatie) veroorzaakte stikstofdepositie. De depositiewaarde waarop het gebied wordt begrensd, wordt het Abschnidekriterium genoemd. Op basis van een uitspraak van het Bundesverwaltungsgericht (BVerwG, uitspraak van 15 mei 2019, ref. 7 C 27/17), de hoogste federale administratieve rechtbank, wordt daarvoor een grenswaarde van 300 gram stikstof (21,43 mol) per hectare per jaar aangehouden. Wanneer een project op Nederlands grondgebied op geen enkel Natura 2000-gebied in Duitsland een toename van stikstofdepositie van meer dan 21,43 mol N/ha/jaar veroorzaakt, is er geen bezwaar tegen het verlenen van toestemming voor deze activiteit.

⁷ Een gebied wordt stikstofgevoelig genoemd als één of meer habitattypen en/of leefgebieden gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Dit betekent niet automatisch dat het gehele gebied gevoelig is.

Figuur 3-1 Ligging van de leidingen en afsluiterschema's ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied voor de tracés en afsluiters binnen deelgebied Nieuwediep - Ommen is Habitatrictlijngebied Drouwenerzand. De kortste afstand van de leidingen en afsluiters tot de Natura 2000-gebieden (tot 25 km) is weergegeven in Tabel 3-2. Omdat in deelgebied Nieuwediep – Ommen alleen werkzaamheden bij de afsluiters plaatsvinden, zijn de afstanden tot de dichtstbijzijnde afsluiters in beeld gebracht in plaats van de afstanden tot het leidingentracé. Dit betreft de afsluiters S-672, S-227, S-224, S-222, S-221, S-219, S-218, S-217 en S2-216.

Tabel 3-2 Overzicht afstanden van deelgebied Nieuwediep – Ommen t.o.v. Nederlandse (oranje) en Duitse (wit) Natura 2000-gebieden (tot en met 25km)

Natura 2000-gebieden	Afstand tot afsluiter
Drouwenerzand	0,76 km
Mantingerzand	1,54 km
Vecht- en Beneden-Reggegebied	2,26 km
Elperstroomgebied	2,72 km
Mantingerbos	2,82 km
Drentsche Aa-gebied	7,55 km
Dwingelderveld	11,4 km
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	12,87 km
Sallandse Heuvelrug	14,08 km
Boetelerveld	14,08 km
Wierdense Veld	15,55 km
Witterveld	16,74 km
Rijntakken	16,92 km
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	17,41 km
Engerbertsdijkvenen	17,54 km
Olde Maten & Veerslootslanden	19,75 km
Veluwe	20,63 km
Fochteloërveen	22,11 km
De Wieden	23,61 km
Holtingerveld	23,95 km
Itterbeckerheide	20,72 km

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied voor de tracés binnen deelgebied Elim – Vlieghuis is Habitatrichtlijngebied Mantingerzand. Nabij Elim komt ook een nieuwe afsluiterlocatie: S-440 Elim H2 in plaats van de bestaande afsluiter S-223. De kortste afstand van de leidingen en nieuwe afsluiterlocatie tot de Natura 2000-gebieden (tot 25 km) is weergegeven in Tabel 3-3. Naast het punt op de kortste afstand kan ook de rest van het tracédeel invloed hebben op Natura 2000-gebieden.

Tabel 3-3 Overzicht afstanden van deelgebied Elim – Vlieghuis t.o.v. Nederlandse (oranje) en Duitse (wit) Natura 2000-gebieden (tot en met 25km)

Natura 2000-gebieden	Afstand tot het tracé en afsluiters
Mantingerzand	7,72 km
Bargerveen	8,83 km
Dwingelderveld	13,39 km
Mantingerbos	13,52 km
Vecht- en Beneden-Reggegebied	16,82 km
Elperstroomgebied	18,27 km
Engerbertsdijksvenen	20,51 km
Holtingerveld	21,59 km
Springendal & Dal van de Mosbeek	22,68 km
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	22,71 km
Dalum-Wietmarscher Moor und Georgsdorfer Moor	12,78 km
Itterbeckerheide	15,70 km

Variant Coevorden II

Het grootste deel van het tracé Coevorden II komt overeen met basistracé. Enkel ten noorden van Coevorden loopt het tracé anders. Daar waar de variant afwijkt van basistracé ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Mantingerzand, op circa 13,1 km van het tracé. Zoals in tabel 3-3 te zien is, is de afstand tussen het deel van het tracé wat niet afwijkt van het basistracé en het Mantingerzand kleiner dan tussen het afwijkende deel van het tracé en het Mantingerzand.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied voor de tracés en afsluiter binnen deelgebied Vlieghuis - NAM Schoonebeek is Vogel- en Habitatrichtlijngebied Bargerveen. Nabij Schoonebeek komt ook een nieuwe afsluiterlocatie: S-443 Schoonebeek H2. Deze komt in plaats van de bestaande afsluiter S356, welke ontkoppeld wordt. De kortste afstand van de leidingen en het afsluiterlocatie tot de Natura 2000-gebieden (tot 25 km) is weergegeven in Tabel 3-4. Naast het punt op de kortste afstand kan ook de rest van het tracédeel invloed hebben op Natura 2000-gebieden.

Tabel 3-4 Overzicht afstanden van deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek t.o.v. Nederlandse (oranje) en Duitse (wit) Natura 2000-gebieden (tot en met 25 km)

Natura 2000-gebieden	Afstand tot het tracé en afsluiters
Bargerveen	5,7 km
Mantingerzand	19,3 km
Mantingerbos	21,9 km
Engerbertsdijkerven	22,1 km
Elperstroomgebied	24,5 km
Dalum-Wietmarscher Moor und Georgsdorfer Moor	10,8 km
Itterbeckerheide	16,2 km
Ems	23,9 km

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw Amsterdam

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied voor het tracé binnen deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw Amsterdam is Vogel- en Habitatrichtlijngebied Bargerveen. De kortste afstand van de leidingen en de afsluiters tot de Natura 2000-gebieden (tot 25 km) is weergegeven in Tabel 3-5. In dit deelgebied wordt gebruik gemaakt van bestaande leidingen en zijn geen afsluiters aanwezig.

Tabel 3-5 Overzicht afstanden van deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw Amsterdam t.o.v. Nederlandse (oranje) en Duitse (wit) Natura 2000-gebieden (tot en met 25km)

Natura 2000-gebieden	Afstand tot het tracé
Bargerveen	5,4 km
Mantingerzand	19,2 km
Mantingerbos	20,7 km
Elperstroomgebied	21,4 km
Dalum-Wietmarscher Moor und Georgsdorfer Moor	10,8 km
Itterbeckerheide	19,1 km
Ems	23,3 km

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied voor het tracé binnen deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen is Vogel- en Habitatrichtlijngebied Bargerveen. De kortste afstand van de leidingen tot de Natura 2000-gebieden (tot 25 km) is weergegeven in Tabel 3-6. Naast het punt op de kortste afstand kan ook de rest van het tracédeel invloed hebben op Natura 2000-gebieden. Binnen dit deelgebied liggen geen afsluiters.

Tabel 3-6 Overzicht afstanden van deelgebied Nieuw Amsterdam – GZI Emmen t.o.v. Nederlandse (oranje) en Duitse (wit) Natura 2000-gebieden (tot en met 25km)

Natura 2000-gebieden	Afstand tot het tracé
Bargerveen	5,6 km
Mantingerzand	18,3 km
Mantingerbos	20,7 km
Elperstroomgebied	21,4 km
Drouwenerzand	24,2 km
Dalum-Wietmarscher Moor und Georgsdorfer Moor	14,8 km
Ems	17,5 km
Itterbeckerheide	23,5 km

HDS Emmen

Het Hydrogen Delivery Station (HDS) Emmen ligt op circa 10,5 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, namelijk Vogel- en Habitatrichtlijngebied Bargerveen. De afstand tot Natura 2000-gebieden (binnen 25 km) is weergegeven in Tabel 3-7.

Tabel 3-7 Overzicht afstanden van HDS Emmen t.o.v. Nederlandse (oranje) en Duitse (wit) Natura 2000-gebieden (tot en met 25km)

Natura 2000-gebieden	Afstand tot het Hydrogen Delivery Station (HDS) Emmen
Bargerveen	10,5 km
Mantingerzand	18,7 km
Elperstroomgebied	19,0 km
Mantingerbos	20,6 km
Drouwenerzand	21,5 km
Drentsche Aa-gebied	24,5 km
Dalum-Wietmarscher Moor und Georgsdorfer Moor	18,7 km
Ems	21,5 km

3.1.3 Effectbeoordeling

In de subparagrafen hieronder zijn de effecten van de voorgenomen activiteit voor het criterium Natura 2000 per deelgebied beoordeeld.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Hoe dichterbij de werkzaamheden bij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, hoe meer stikstofdepositie kan plaatsvinden. In het deelgebied Nieuwediep – Ommen liggen 21 Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen binnen 25 kilometer van de werkzaamheden. Het tracé heeft een lengte van circa 76 km. Omdat het tracé in dit deelgebied gebruik maakt van bestaande leidingen, zal hiervoor geen open ontgraving plaatsvinden. Wel zullen werkzaamheden plaatsvinden op de afsluiterlocaties. De lengte van het tracé is daarom vooral van belang door de hoeveelheid afsluiterlocaties waar werkzaamheden plaats zullen vinden (13). Op deze manier is de cumulatie van de werkzaamheden op veel verschillende locaties meegewogen in de effectbeoordeling. Vijf Natura 2000-gebieden liggen binnen vijf kilometer van afsluiters, waar de werkzaamheden binnen dit deelgebied plaatsvinden. Daarom is sprake van een groot risico (--).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	Natura 2000	--	Kortste afstand van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden tot werkzaamheden op afsluiterlocaties is <5 km.

Deelgebied Elim – Vliegghuis

Basis

Hoe dichterbij de werkzaamheden bij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, hoe meer stikstofdepositie kan plaatsvinden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitattypen ligt 7,72 km van het tracé en de daarbij gelegen nieuwe afsluiterlocatie S-440 Elim H2 en de ont koppeling van bestaande afsluiter S-223 (Mantingerzand). Indirecte effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen niet uitgesloten worden. Een AERIUS-berekening dient uitgevoerd te worden om de reikwijdte van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden inzichtelijk te maken. Omdat aannemelijk is dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie dient ook een ecologische stikstofbeoordeling uitgevoerd te worden. Ook kunnen er indirecte effecten op Natura 2000-gebied Bargerveen optreden. Hiermee is sprake van een middelgroot risico (-). Daarnaast heeft de lengte van de open ontgraving van het tracé ook invloed op de stikstofdepositie: hoe langer het tracé is, hoe meer stikstofdepositie plaatsvindt (bij gelijke werkwijze). Daarbij heeft de stikstofdepositie invloed op meer Natura 2000-gebieden. Het tracé heeft een lengte van circa 23 km. Hiermee is sprake van een groot risico (--). Voor de beoordeling wordt uitgegaan van een worstcasescenario waarin de meest negatieve score leidend is voor de totaalscore. Voor dit deelgebied is dus sprake van groot risico (--). Een AERIUS-berekening dient uitgevoerd te worden om de reikwijdte van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden inzichtelijk te maken. Omdat aannemelijk is dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie dient ook een ecologische stikstofbeoordeling uitgevoerd te worden.

Coevorden II

Daar waar variant Coevorden II hetzelfde is als het basis tracé treden dezelfde effecten op. Daar waar variant Coevorden II afwijkt van het basis tracé kunnen andere effecten optreden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitattypen, Mantingerzand, ligt op circa 13,1 km van het tracé. Indirecte effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen niet uitgesloten worden. Een AERIUS-berekening dient uitgevoerd te worden om de reikwijdte van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden inzichtelijk te maken. Omdat aannemelijk is dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie dient ook een ecologische stikstofbeoordeling uitgevoerd te worden. Doordat het gehele tracé een lengte heeft van 22,8 km is er sprake van een groot risico (--) voor Natura 2000-gebieden. Dit risico wordt gevormd door mogelijke effecten van stikstofdepositie tijdens de werkzaamheden. De effectscore van variant Coevorden II verschilt daarin niet van het basis tracé. Kijkend naar alleen dat deel van het Coevorden II tracé dat verschilt van het basis tracé blijft de score gelijk omdat er geen andere effecten worden verwacht. Voor wat betreft Natura 2000-gebieden is er geen voorkeur voor één van de tracévarianten.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Basis		Coevorden II	
		score	toelichting	score	toelichting
Beschermde gebieden	Natura 2000	--	Lengte van het tracé is >20 km.	--	Lengte van het tracé is >20 km.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Hoe dichter de werkzaamheden bij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, hoe meer stikstofdepositie kan plaatsvinden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitattypen ligt 5,7 km van het tracé en de daarbij gelegen nieuwe afsluiterlocatie S-443 Schoonebeek H2. Hiermee is sprake van een middelgroot risico (-). Daarnaast heeft de lengte van de open ontgraving van het tracé ook invloed op de stikstofdepositie: hoe langer het tracé is, hoe meer stikstofdepositie plaatsvindt (bij gelijke werkwijze). Het tracé heeft een lengte van circa 5 km. Hiermee is sprake van een klein risico (0/-). Voor de beoordeling wordt uitgegaan van een worstcasescenario waarin de meest negatieve score leidend is voor de totaalscore. Voor dit deelgebied is dus sprake van middelgroot risico (-).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	Natura 2000	-	De kortste afstand van werkzaamheden aan het tracé tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is 5-15 km.

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Hoe dichters de werkzaamheden bij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, hoe meer stikstofdepositie kan plaatsvinden. Hoewel het tracé nabij Natura 2000-gebieden ligt, zal omdat het tracé in dit deelgebied gebruik maakt van bestaande leidingen, geen open ontgraving plaatsvinden. Ook worden binnen dit deelgebied geen afsluiterlocatie verwijderd of aangelegd. Omdat binnen dit deelgebied dus geen ingrepen plaatsvinden zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten (0).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	Natura 2000	0	Geen ingrepen, dus geen effecten.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Hoe dichters de werkzaamheden bij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, hoe meer stikstofdepositie kan plaatsvinden. In het deelgebied Nieuw Amsterdam – GZI Emmen ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitattypen 5,6 km van het tracé. Hiermee is sprake van een middelgroot risico (-). Daarnaast heeft de lengte van de open ontgraving van het tracé ook invloed op de stikstofdepositie: hoe langer het tracé is, hoe meer stikstofdepositie plaatsvindt (bij gelijke werkwijze). Het tracé heeft een lengte van circa 8 km. Hiermee is sprake van een klein risico (0/-). Voor de beoordeling wordt uitgegaan van een worstcasescenario waarin de meest negatieve score leidend is voor de totaalscore. Voor dit deelgebied is dus sprake van middelgroot risico (-).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	Natura 2000	-	De kortste afstand van werkzaamheden tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is 5-15 km.

HDS Emmen

De HDS Emmen ligt op 10,5 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Hiermee is sprake van een middelgroot risico (-).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	HDS	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	Natura 2000	-	De kortste afstand van werkzaamheden tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is 5-15 km.

3.1.4 Aanbevelingen vervolgfase

Stikstofdepositie is een risico voor de vergunbaarheid omdat het (significant) negatieve effecten op habitattypen en/of leefgebieden kan veroorzaken. Daarom is een AERIUS-berekening nodig om de daadwerkelijke stikstofdepositie in kaart te brengen. Stikstofdepositie is te verminderen door gebruik te maken van materieel dat minder stikstof uitstoot (o.a. elektrisch), gebruik te maken van stikstoffilters voor op bouwmaterieel en/of inploegen. Inploegen is een relatief nieuwe methode waarbij de leiding met een ploeg de bodem ingetrokken wordt. Hierbij is geen open ontgraving nodig waarmee minder stikstof wordt uitgestoten. Voor alle deelgebieden behalve Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam is sprake van risico wat betreft stikstofdepositie en is mitigatie van belang. Voor de deelgebieden Nieuwediep – Ommen en Elim-Vliegghuis is sprake van groot risico wat betreft stikstofdepositie. Ook hier zal nagedacht moeten worden over een werkwijze die de stikstofdepositie beperken.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Beoordelingskader Natuurnetwerk Nederland

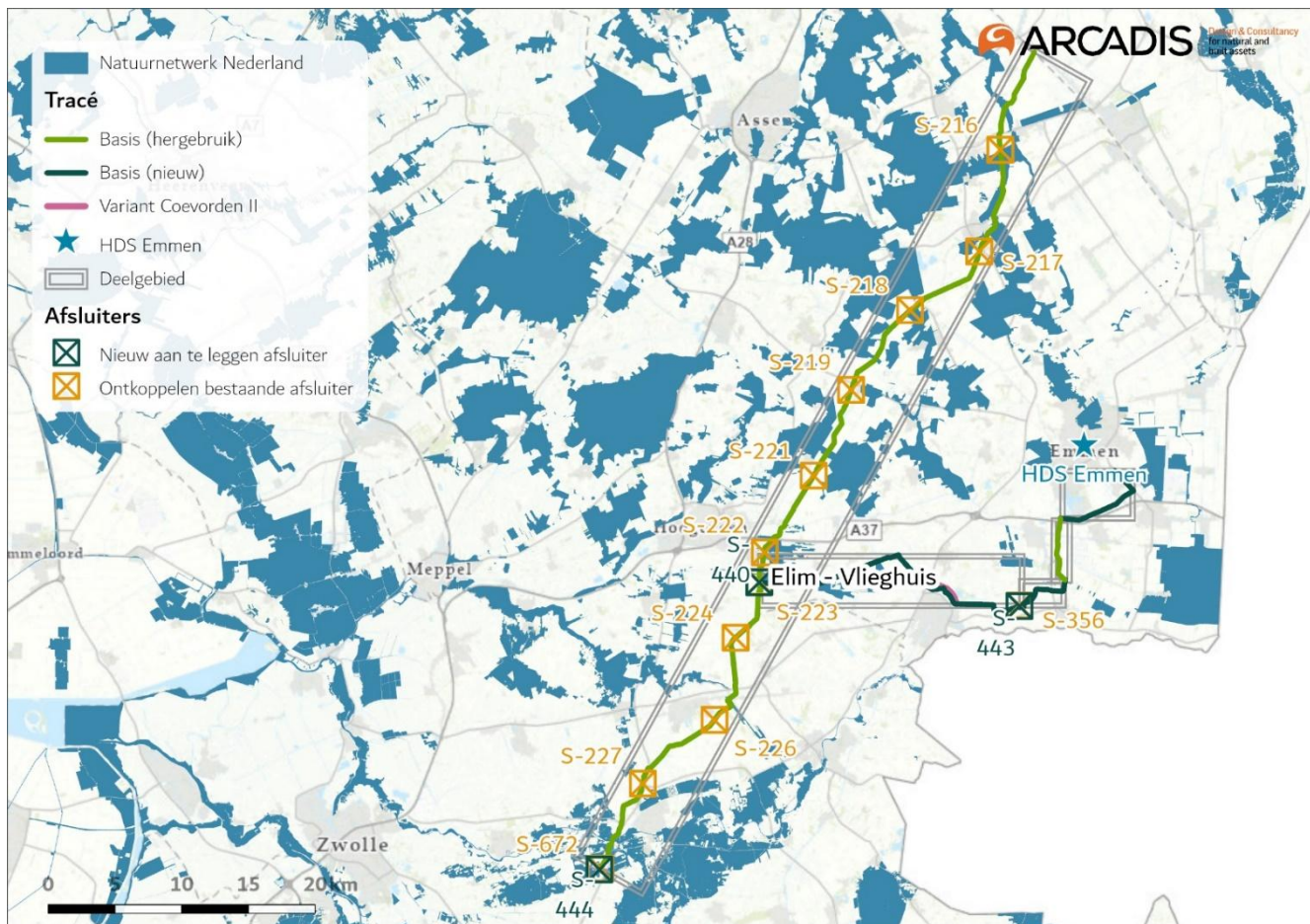
Tabel 3-8 geeft de maatlat voor beoordeling van de effecten voor criterium Natuurnetwerk Nederland. In het kader van het NNN zijn de gevolgen van de verschillende deelgebieden getoetst op basis van de ligging van beheertypen zoals opgenomen in de laatst vastgestelde Omgevingsverordening Drenthe en Omgevingsverordening Overijssel. Getoetst is of er mogelijke aantasting van de natuurbeheertypen en daarmee een aantasting van de kernkwaliteiten plaatsvindt. Omdat bij autonome ontwikkeling wordt toegewerkt naar ambitietypen, worden ook deze meegenomen in de beoordeling. De ambitietypen zijn evenals de huidige natuurbeheertypen opgenomen in de Omgevingsverordeningen van de desbetreffende provincies. Voor sommige natuurbeheertypen is de ambitie gelijk aan de huidige situatie. Voor andere natuurbeheertypen gelden doelstellingen om toe te werken naar het relevante ambitietype. Ook kunnen ambitietypen gelden op locaties die in de huidige situatie geen deel uitmaken van het NNN, maar waarvoor een doelstelling geldt dat deze in de toekomst wel tot het NNN zullen behoren. De deelgebieden worden geanalyseerd door middel van een kwalitatief oordeel over NNN voor MER fase 1.

Tabel 3-8 Beoordelingskader criterium beschermde gebieden Natuurnetwerk Nederland en leefgebied weide- en akkervogels

Score	Omschrijving
++	Niet van toepassing
+	Niet van toepassing
0/+	Niet van toepassing
0	Geen risico, want geen ruimtebeslag of oppervlakte verlies
0/-	Klein risico, enige negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN; ruimtebeslag is tijdelijk en/of compensatie op de huidige locatie is mogelijk en/of betreffend beheertype heeft een relatief korte ontwikkelingstijd
-	Middelgroot risico, enige negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN; ruimtebeslag is tijdelijk maar compensatie op de huidige locatie is niet mogelijk en/of betreffend beheertype heeft een relatief lange ontwikkelingstijd
--	Groot risico, zeer negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden; ruimtebeslag is permanent en/of compensatie op de huidige locatie is niet mogelijk en/of betreffend beheertype heeft een relatief lange ontwikkelingstijd

3.2.2 Huidige situatie

Het projectgebied overlapt met Natuurnetwerk Nederland-gebied, zie Figuur 3-2. De omgevingsverordeningen van de provincies Drenthe en Overijssel schrijven ten aanzien van NNN geen toetsing op externe werking voor. Omdat echter in een MER alle milieueffecten in beeld moeten worden gebracht, ongeacht of daarvoor een toetsingskader geldt, is externe werking op het NNN, waar deze risico's al bekend zijn, wel in dit MER meegenomen.

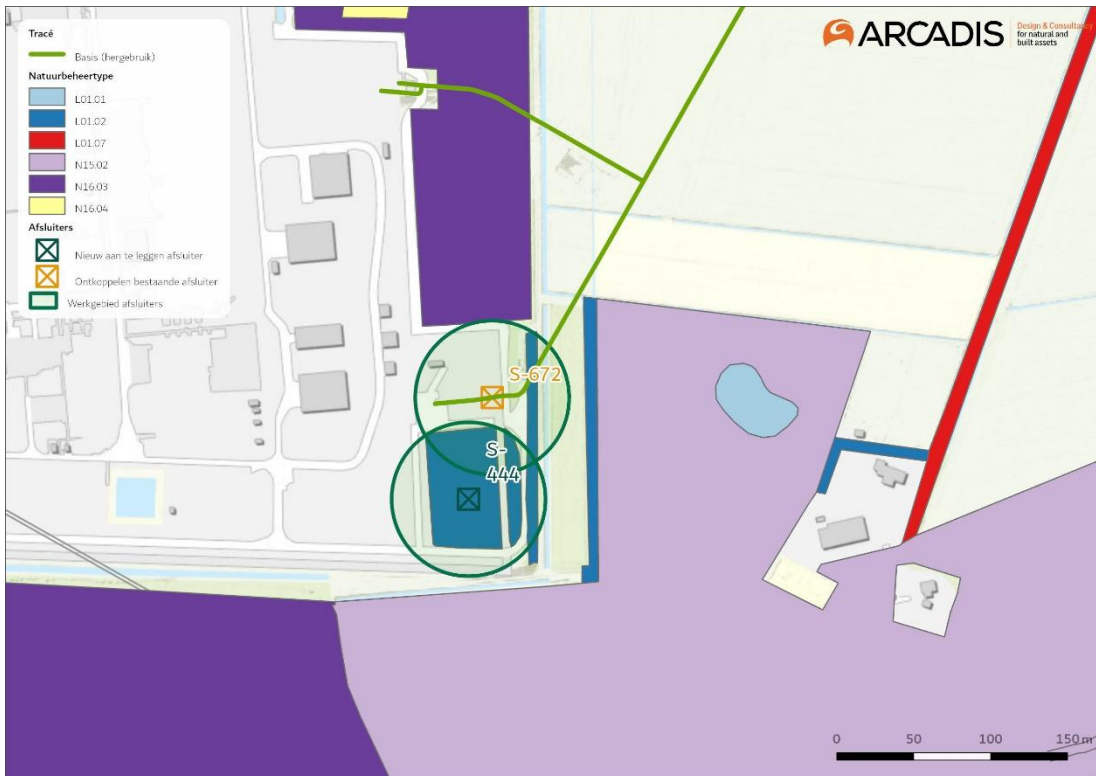

Figuur 3-2 Ligging van het projectgebied ten opzichte van omliggende NNN-gebieden.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Het tracé doorkruist op een aantal locaties het NNN. Omdat gebruik wordt gemaakt van bestaande leidingen vinden alleen bovengrondse werkzaamheden plaats bij de afsluiterlocaties. De bestaande afsluiter S-672, die wordt ontkoppeld, ligt gedeeltelijk binnen NNN beheertype L01.02 Houtwal en houtsingel, L01.16 Bossingel en raakt mogelijk een rand van N16.03 Droog bos met productie. De nieuw aan te leggen afsluiter S-444 overlapt met NNN L01.02 Houtwal en houtsingel. Op deze locaties zijn de ambitietypen gelijk aan de huidige beheertypen. In Figuur 3-3 is deze overlap te zien. In Figuur 3-4 is de ligging van het tracé rondom afsluiter S-444 ten opzichte van de ambitietypen te zien. Voor het deel L01.02 Houtwal en houtsingel waarvoor op Figuur 3-3 en Figuur 3-4 overlap is te zien met de afsluiter is een verzoek tot wijziging van de NNN begrenzing ingediend. Een besluit hiertoe wordt in april 2025 aan Gedeputeerde Staten voorgelegd waarna het verzoek wordt doorgezet aan Provinciale Staten. Naar verwachting zal de nieuwe conceptbegrenzing zomer 2025 in de Omgevingsverordening Overijssel landen en zal het definitieve besluit in 2026 onderdeel worden van de vigerende NNN begrenzing. Gezien dit deel ook in het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Ommen de bestemming “gascompressor- en mengstation” heeft, is dit onderdeel niet bestemd als natuur, zie Figuur 3-5. De aanwijzing als NNN belemmert daarom het uitvoeren van het project niet. Omdat het gebied op het moment van opstellen van het MER nog wel onderdeel vormt van de vigerende NNN begrenzing is deze wel als NNN beoordeeld.

Verder liggen delen van het NNN binnen de invloedsfeer van bemaling die bij de afsluiter plaats zal vinden. Het is van vijf afsluiter bekend dat NNN-gebied binnen de invloedsfeer van grondwaterverlaging als gevolg van de bemaling ligt. Een aantal afsluiter liggen nabij NNN maar is nog geen bemalingsadvies voor beschikbaar, waardoor ervan uit wordt gegaan dat deze ook mogelijk tot verlaging van de grondwaterstand leiden. De NNN-beheertypen (en ambitietypen) die binnen de invloedsfeer liggen betreffen N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland, N16.03 Droog bos met productie, N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos, N04.02 Zoete plas, L01.02 Houtwal en houtsingel en L01.16 Bossingel.

Figuur 3-3 Ligging tracé rondom nieuwe afsluiter S-444 en te ontkoppelen afsluiter S-672 ten opzichte van de huidige natuurbeheertypen binnen de begrenzing van het NNN

Figuur 3-4 Ligging tracé rondom nieuwe afsluiter S-444 en te ontkoppelen afsluiter S-672 ten opzichte van de ambitiebeheertypen binnen de begrenzing van het NNN

Figuur 3-5 Ligging NNN L01.02 binnen het compressiestation, welke in het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Ommen de bestemming 'gascompressor- en mengstation' heeft en dus niet is bestemd als natuur

Deelgebied Elim – Vlieg huis

Basis

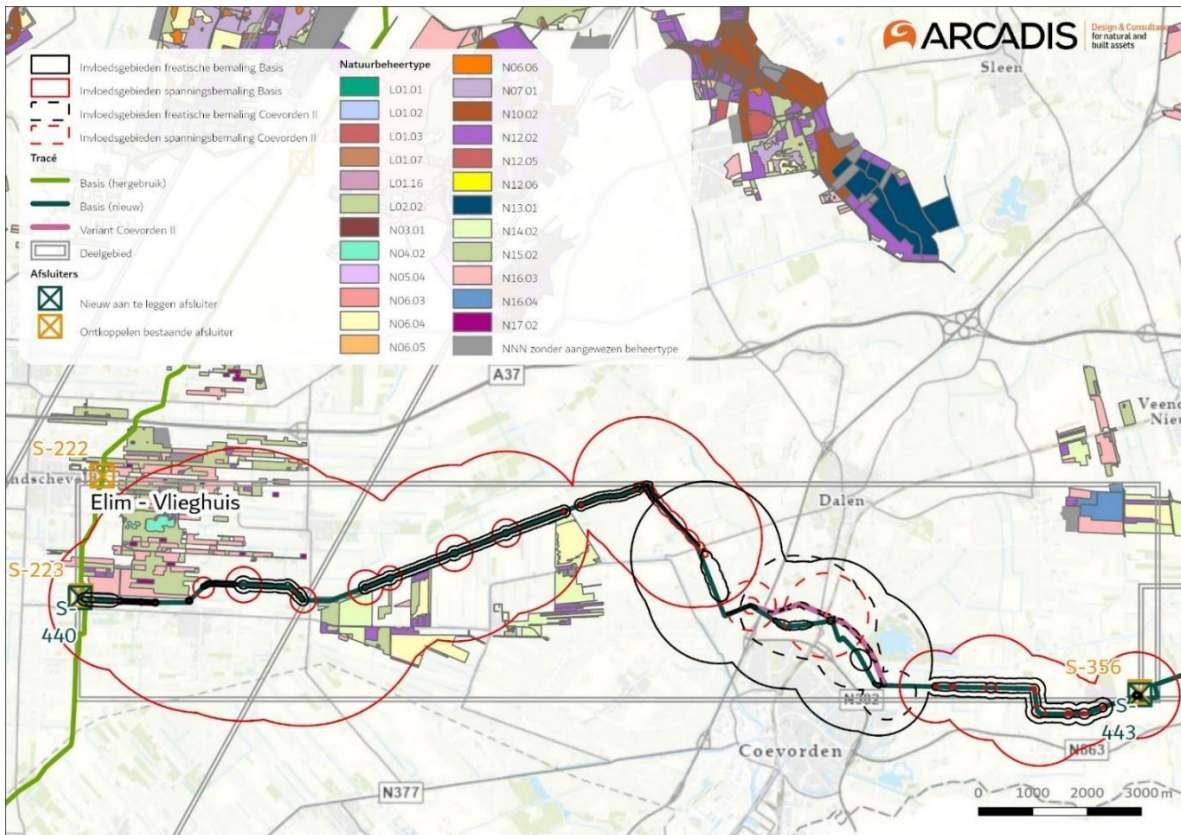
Het tracé doorkruist op één locatie het NNN bij Dalerend. Hier liggen de beheertypen N12.02 Kruiden en faunarijk grasland en N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos. Voor het huidige N15.02 op deze locatie geldt het ambitietype N14.02 Hoog- en laagveenbos. De nieuwe afsluiterlocatie ligt niet binnen NNN.

Het tracé ligt nabij hoogveenrestanten en loopt door verschillende beheer- en/of ambitiebeheertypen waarbij wordt gewerkt naar behoud of realisatie van natte natuurtypen. Deze beheer- en ambitietypen liggen dus binnen de invloedssfeer van de bemaling, die plaats zal vinden in het kader van de werkzaamheden bij met name de nieuwe afsluiterlocatie S-440. In Figuur 3-6 is het invloedsgebied van de bemaling die zal plaatsvinden ten opzichte van het huidige NNN weergegeven. In Figuur 3-7 is het invloedsgebied ten opzichte van de ambitietypen weergegeven. Binnen de invloedssfeer van de bemaling liggen de huidige natuurbeheertypen L01.16 Bossingel, N16.03 Droog bos met productie, N17.02 Drooghakhout, N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos, N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N12.06 Ruigteveld, N04.02 Zoete plas, N06.04 Vochtige heide, en N14.02 Hoog- en laagveenbos. Daarnaast zijn voor dit gebied ambitiebeheertypen aangewezen waar naartoe wordt gewerkt. Hiervan liggen de ambitietypen L01.16 Bossingel, N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos, N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N04.02 Zoete plas, N17.02 Drooghakhout, N14.02 Hoog- en laagveenbos, N06.04 Vochtige heide, N07.01 Droge heide en N10.01 Nat schraalland binnen het invloedsgebied van de bemaling binnen de begrenzing van het huidige NNN. Ambitietypen buiten het NNN komen in hoofdstuk 4 aan bod.

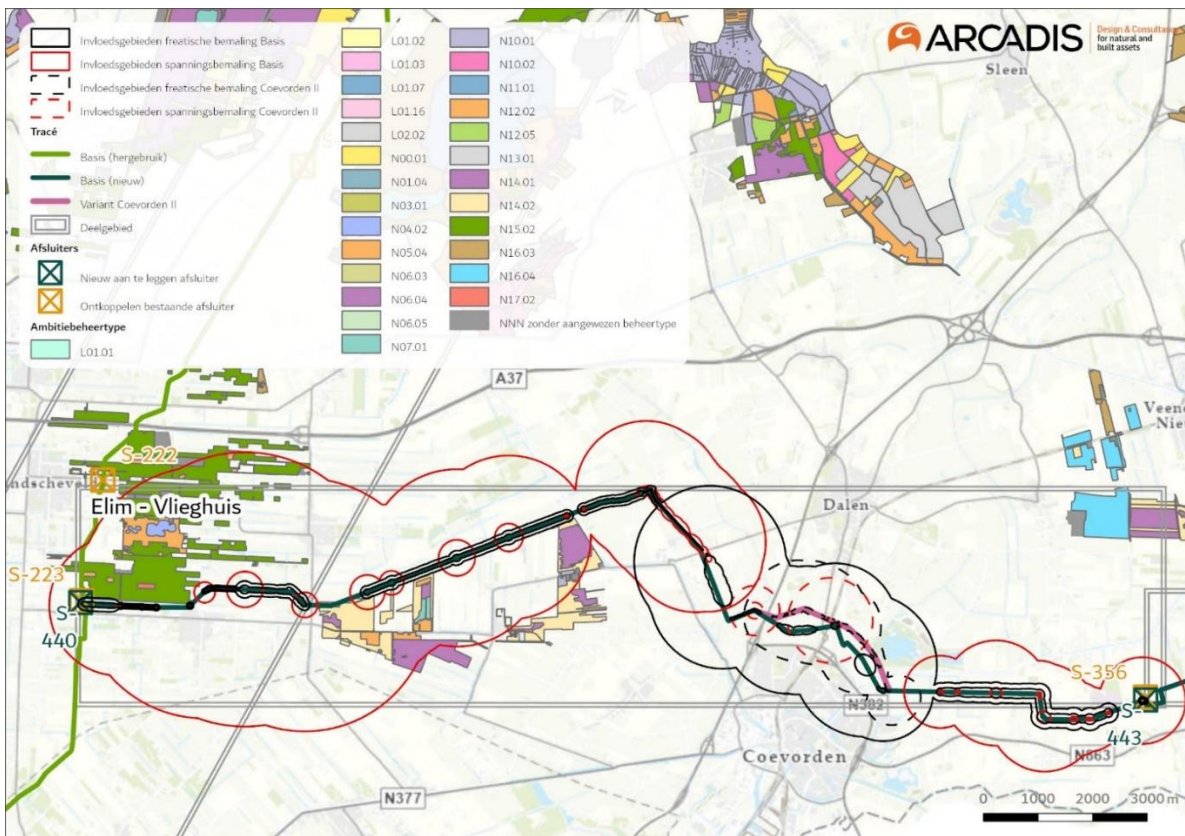
In het kader van natuurherstelproject De Witten heeft Staatsbosbeheer nieuwe kades rondom het hoogveengebied aangelegd. Ook zijn er waterbergingszones aangelegd door middel van de aanleg van veenkades. De locatie van het natuurherstelproject ligt op een afstand van 195 m van het tracé, wat ten noorden langs De Witten loopt. Het natuurherstelproject is onderdeel van het NNN en bevat de beheertypen N06.04 Vochtige heide en N14.02 Hoog- en laagveenbos. Omdat natuurherstelproject De Witten hoogveenrestanten betreft, is dit gebied gevoelig voor verdroging. In Figuur 3-8 en Figuur 3-9 is de ligging van het tracé en bemalingsinvloed ten opzichte van het NNN in De Witten weergegeven. Het gaat hierbij om respectievelijk de huidige natuurbeheertypen en de ambitiebeheertypen. Binnen De Witten zijn deze aan elkaar gelijk.

Variant Coevorden II

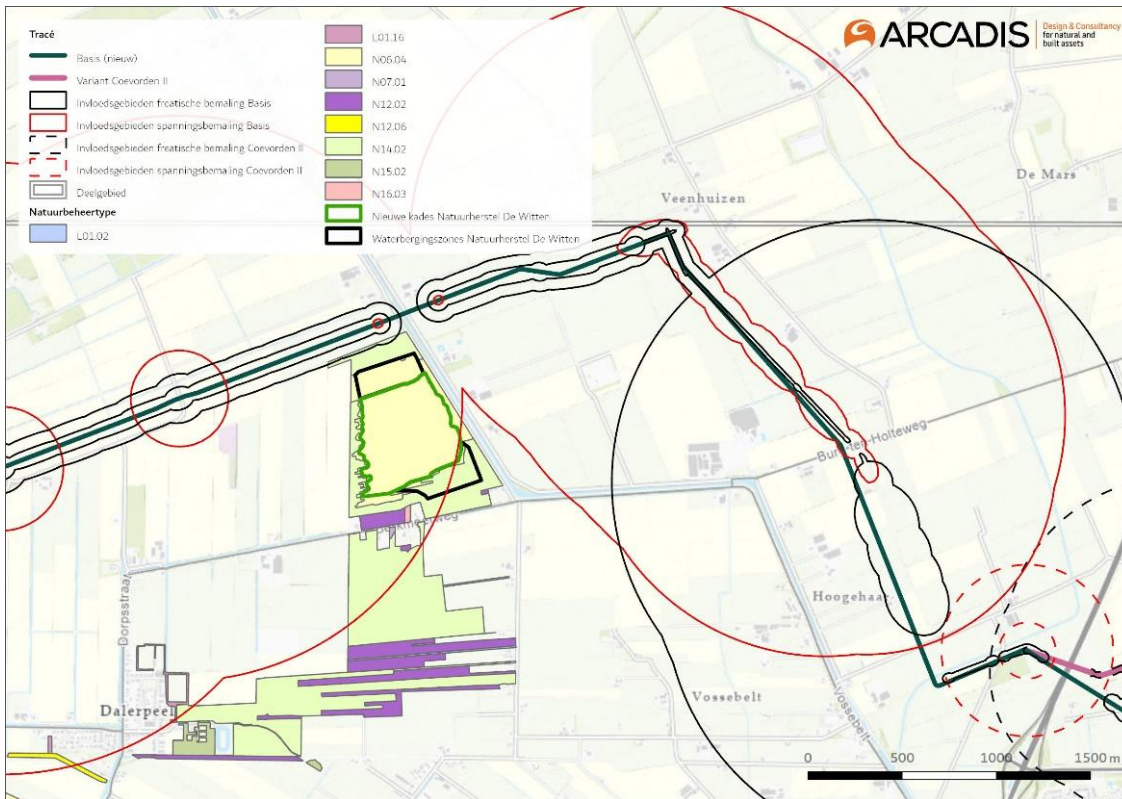
Het grootste deel van het tracé Coevorden II komt overeen met tracé basis Coevorden I. Enkel ten noorden van Coevorden loopt het tracé anders. Daar waar de variant afwijkt van het basis tracé doorkruist de het tracé geen NNN. Vanaf dit deel van het tracé ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied, het Dalerpeler Bos en Natuurreservaat de Witten, op een afstand van 2,7 km van het tracé. Op het tracédeel wat overeenkomt met het basistracé overlapt het tracé met natuurbeheertypen, zie de beschrijving van het basistracé. In Figuur 3-6 is het invloedsgebied van de bemaling die zal plaatsvinden ten opzichte van het huidige NNN weergegeven. De natuurbeheertypen binnen de invloedssfeer zijn waar het tracédeel overeenkomt met het basis tracé gelijk aan de hierboven beschreven natuurbeheertypen. Binnen het invloedsgebied van Variant Coevorden II op het tracédeel dat afwijkt van het basistracé ligt geen NNN.

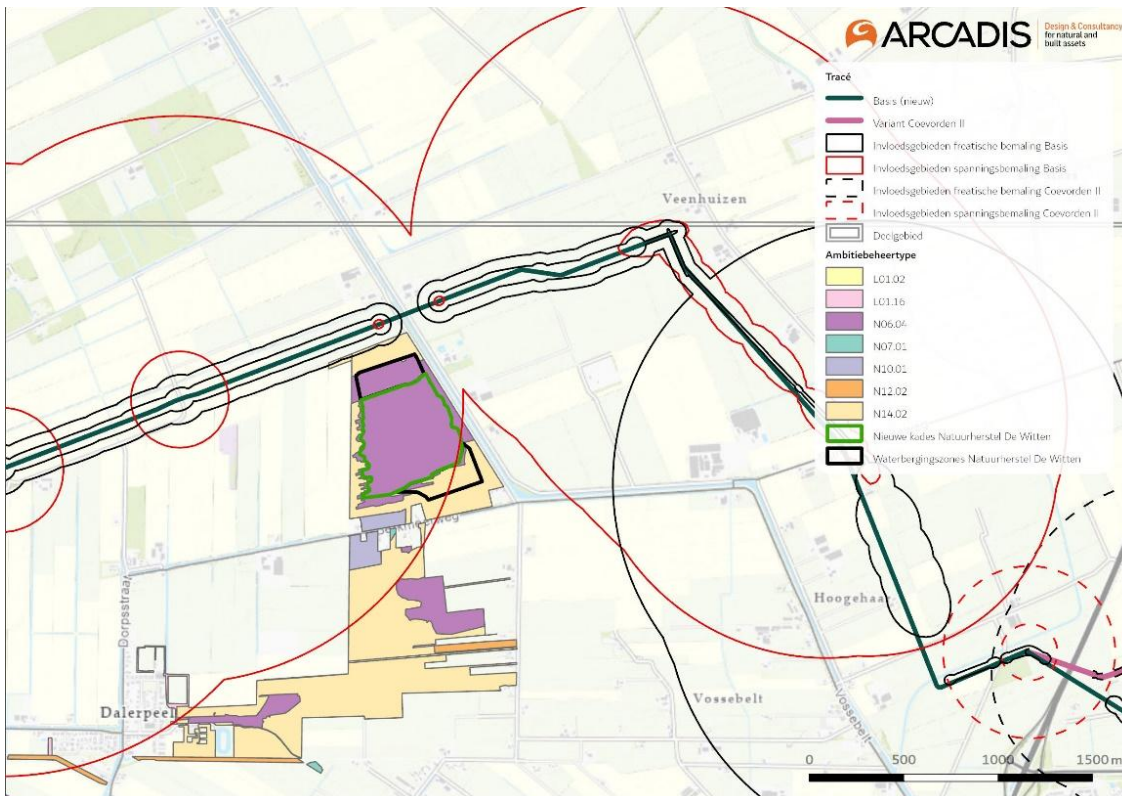
Figuur 3-6 Invloedsgebied bemaling ten opzichte van het NNN, huidige natuurbeheertypen (indicatieve kaart)

Figuur 3-7 Invloedsgebied bemaling ten opzichte van het NNN, ambitiebeheertypen binnen het huidige NNN (indicatieve kaart)

Figuur 3-8 Ligging tracés en bemalingsinvloed ten opzichte van het Natuurherstelproject De Witten, inclusief natuurbeheertypen binnen het NNN

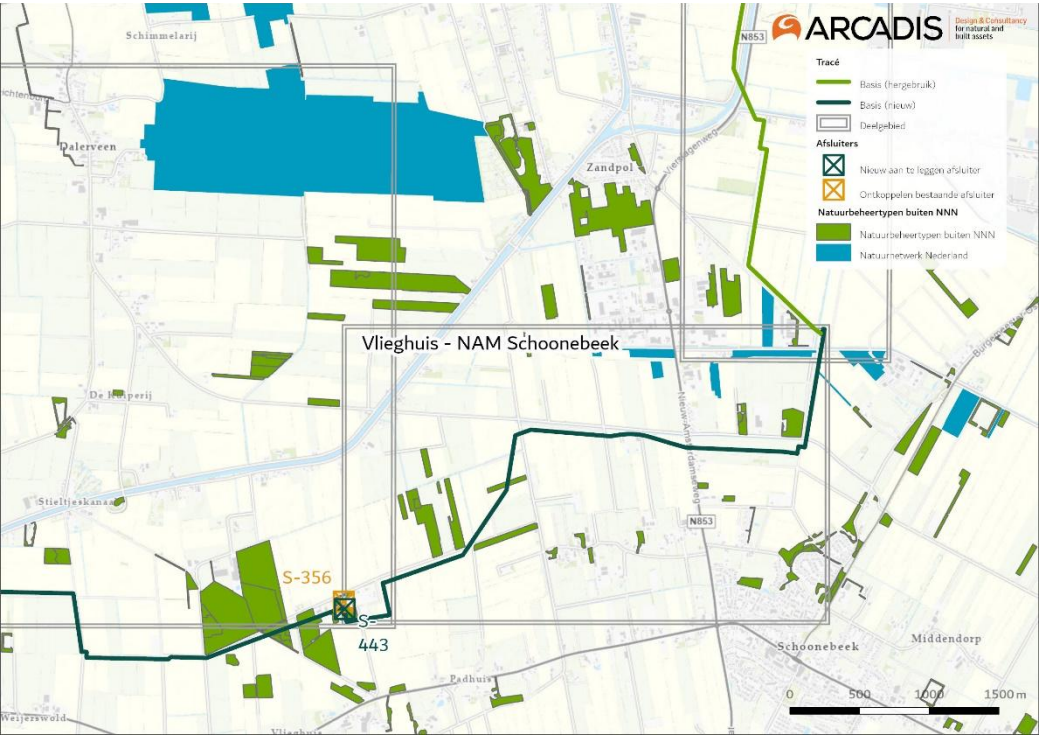

Figuur 3-9 Ligging tracés en bemalingsinvloed ten opzichte van het Natuurherstelproject De Witten, inclusief ambitiebeheertypen binnen het NNN

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het tracé doorkruist op één aantal locatie het NNN, aan de zuidkant van de kanaalweg. Hier is beheertype N15.02 aanwezig. Op dezelfde locatie geldt ambitietype L01.16 Bossingel. Daarnaast is afsluiter S-443 onderdeel van dit deelgebied, deze ligt niet binnen NNN.

Het tracé ligt 1,66 km van de hoogveenrestanten bij Dalerveen. Voor dit gebied zijn in het natuurbeheerplan van de Provincie Drenthe (2023)⁸ beheer- en ambitietypen opgenomen waar naartoe wordt gewerkt. Een deel van de hoogveenrestanten valt onder het NNN. Ook zijn buiten het NNN beheertypen aangewezen, deze worden behandeld in paragraaf 4.2. Ter verduidelijking is in Figuur 3-10 de ligging van beheertypen binnen en buiten het NNN te zien.

Figuur 3-10 Ligging deelgebied ten opzichte van het NNN en natuur buiten NNN

In Tabel 3-9 is de aanwezigheid van NNN-beheertypen in dit gebied weergegeven. Hier zijn de natuurbeheertypen en ambitiebeheertypen binnen de begrenzing van het NNN vergeleken. De ambitie bestaat vooral uit het behouden van hoog- en laagveenbos en vergroten van het aandeel vochtige heide.

Tabel 3-9 Aanwezigheid NNN hoogveenrestanten bij Dalerveen

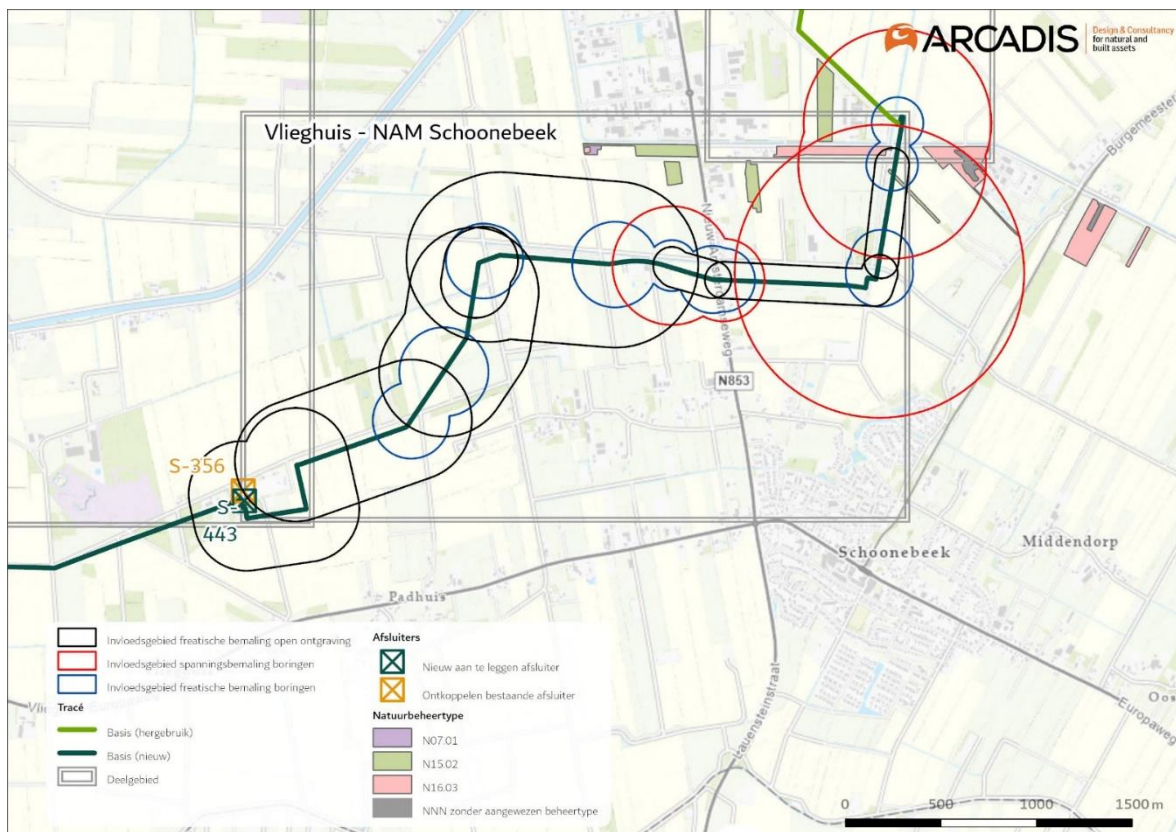
Huidig beheertype	Ambietype natuurbeheerplan (2023)
N14.02 Hoog- en laagveenbos	Gedeeltelijk behoud, gedeeltelijk N06.04 Vochtige heide
N06.04 Vochtige heide	Behoud van N06.04
N16.04 Vochtig bos met productie	Gedeeltelijk N06.04 Vochtige heide
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	N06.04 Vochtige heide
N16.03 Droog bos met productie	N06.04 Vochtige heide en N16.04 Vochtig bos met productie

⁸ Het Natuurbeheerplan 2025 vastgesteld op 26 september 2025, maar nog niet beschikbaar als GIS-bestand. Daarom zijn de beheer- en ambitietypen uit het meest recent beschikbare natuurbeheerplan (2023) op kaart weergegeven. Wel is het Natuurbeheerplan 2025 geraadpleegd ter ondersteuning van het onderzoeken de conclusies.

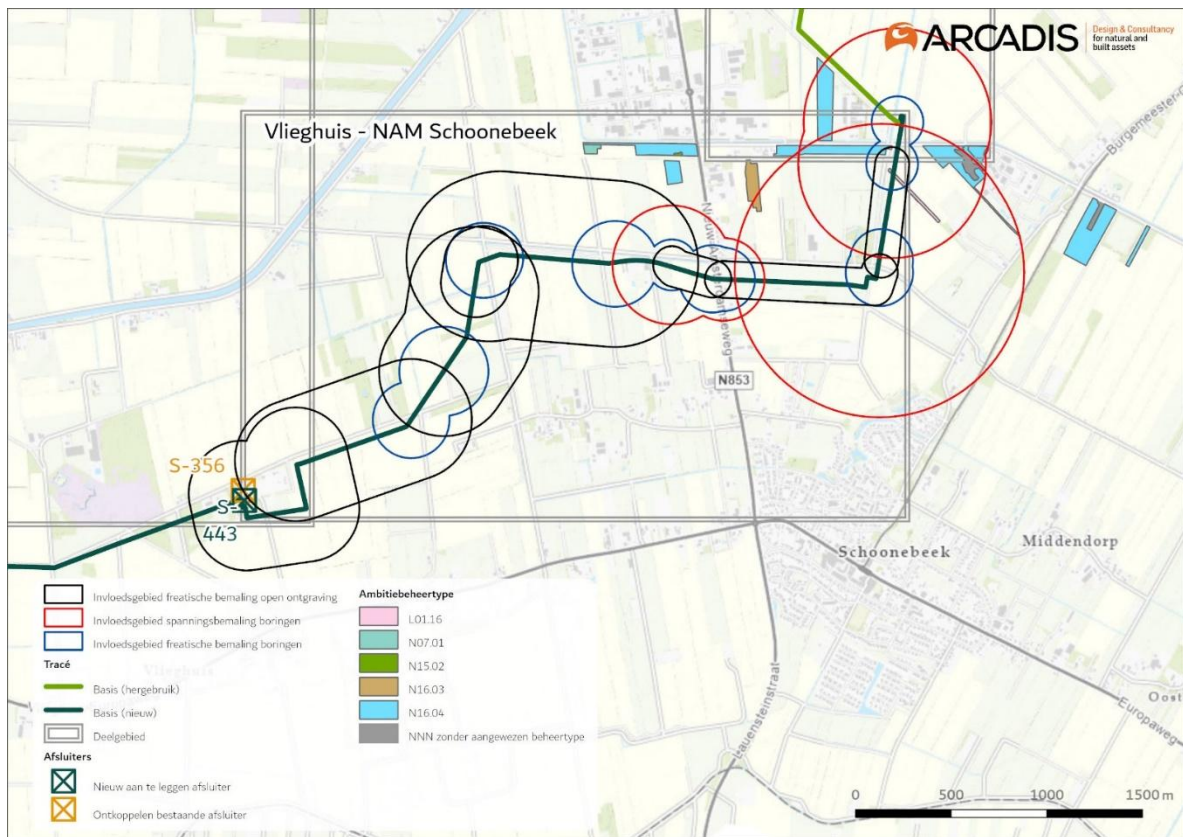
In Figuur 3-11 is het invloedsgebied van de bemaling die zal plaatsvinden ten opzichte van het huidige NNN weergegeven. In Figuur 3-12 is het invloedsgebied van de bemaling die zal plaatsvinden ten opzichte van de ambitietypen binnen het NNN weergegeven.

De volgende NNN-beheertypen vallen binnen de invloedsfeer van de bemaling: N16.03 Droog bos met productie en N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

De volgende NNN-ambitietypen vallen binnen de invloedsfeer van de bemaling: N16.03 Droog bos met productie, N16.04 Vochtig bos met productie en L01.16 Bossingel.

Figuur 3-11 Invloedsgebied bemaling t.o.v. het NNN, huidige natuurbeheertypen (indicatieve kaart)

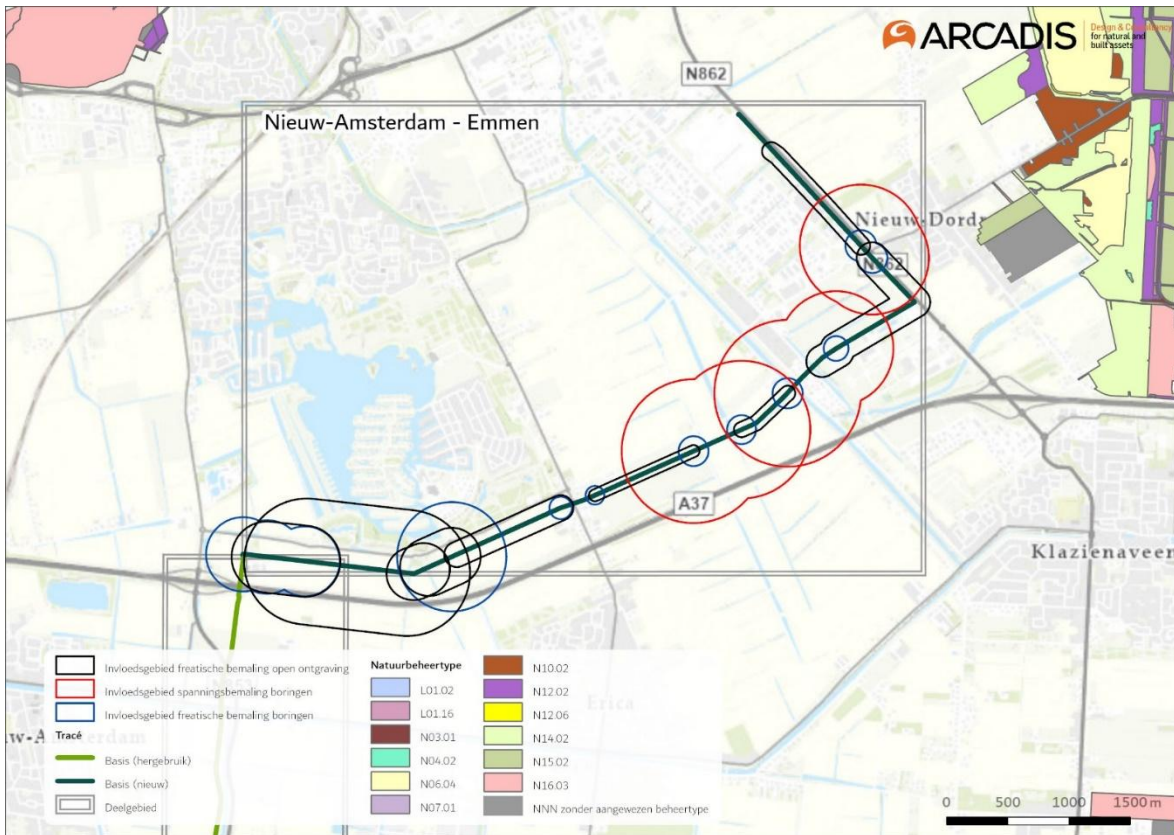
Figuur 3-12 Invloedsgebied bemaling ten opzichte van het NNN, ambitiebeheertypen binnen het huidige NNN (indicatieve kaart)

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

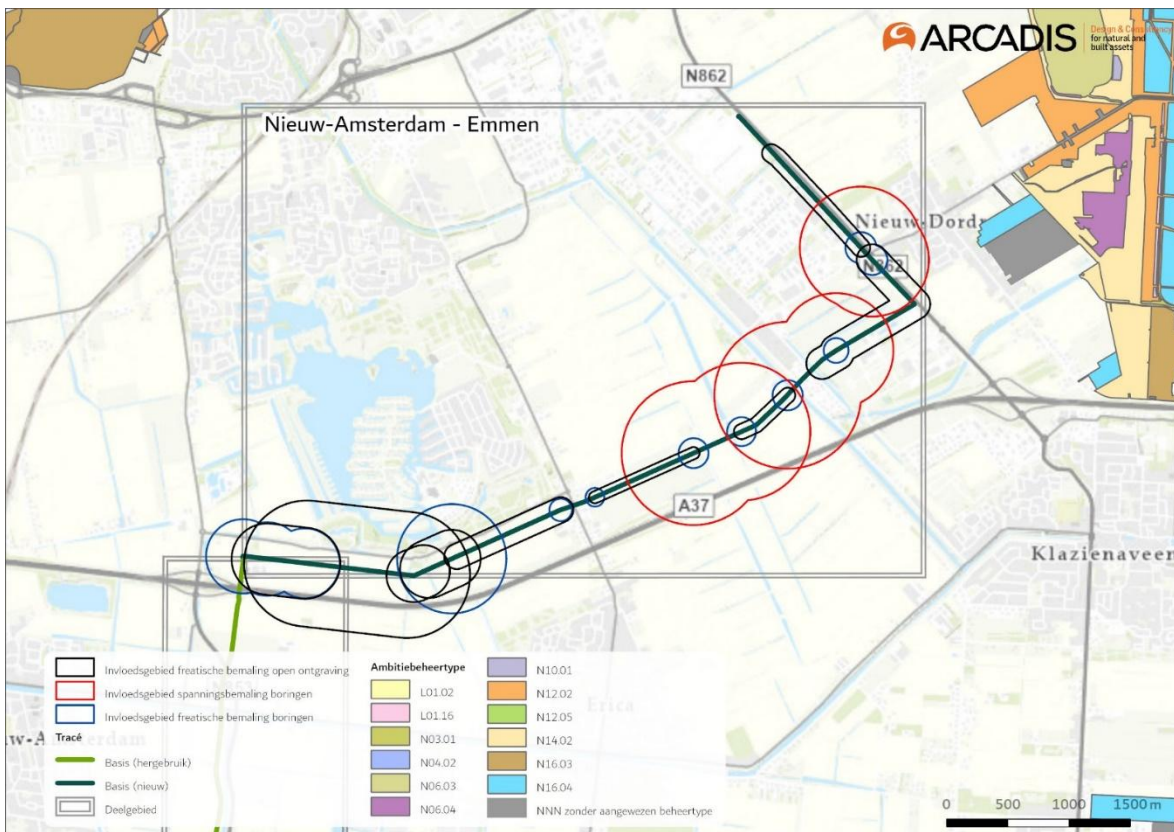
Binnen het deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam zijn geen afsluiterlocaties aanwezig. Omdat in het gebied gebruik wordt gemaakt van bestaande leidingen is geen sprake van een ingreep. Omdat in dit deelgebied geen bovengrondse werkzaamheden plaatsvinden is geen sprake van overlap met NNN.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het tracé van het deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen loopt niet door het NNN. Het gebied ligt wel nabij hoogveenrestanten bij Nieuw-Dordrecht. In Figuur 3-13 is het invloedsgebied van de bemaling die plaats zal vinden weergegeven ten opzichte van het huidige NNN en in Figuur 3-14 ten opzichte van de ambitiebeheertypen binnen het NNN. Hieruit blijkt dat het NNN niet binnen de invloedsfeer van de bemaling ligt.

Figuur 3-13 Invloedsgebied bemaling t.o.v. het NNN, huidige natuurbeheertypen (indicatieve kaart)

Figuur 3-14 Invloedsgebied bemaling ten opzichte van het NNN, ambitiebeheertypen binnen het huidige NNN (indicatieve kaart)

HDS Emmen

Het HDS Emmen ligt niet binnen NNN. Gezien het dichtstbijzijnde NNN op circa 1 km van het HDS Emmen ligt en geen natte natuurstypen betreft, ook niet in de ambitiekaart, zijn effecten van externe werking uitgesloten.

3.2.3 Effectbeoordeling

Onderstaande effectbeoordeling per deelgebied gaat in op criterium NNN. Effecten op NNN kunnen ontstaan door directe aantasting door ontgraving en verdroging door tijdelijke grondwaterstandverlaging. Ondanks dat het tijdelijke ingrepen zijn, kunnen de effecten wel permanent zijn, afhankelijk van de aanwezige natuurdoeltypen.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Omdat voor de leiding gebruik wordt gemaakt van de bestaande aardgastransportleiding A-619, is geen sprake van nieuw aan te leggen leidingen. Wel zullen een aantal werkzaamheden moeten plaatsvinden aan de bestaande leidingen. Hierbij zijn alleen bovengrondse activiteiten bij de afsluiterlocaties. Elf van de dertien afsluiterlocaties bestaan in de huidige situatie als afsluiterlocaties voor aardgas. Deze locaties worden ontkoppeld, waarbij de afsluiter wordt verwijderd en een passtuk wordt geplaatst in de doorgaande leiding. De twee nog te realiseren nieuwe afsluiterlocaties worden aangelegd op bestaande afsluiterlocaties van Gasunie of op bestaande industrieterreinen. In deelgebied Nieuwediep – Ommen wordt één afsluiter ontkoppeld binnen het NNN en wordt één nieuwe afsluiter aangelegd waar sprake is van overlap met NNN. Door de aanleg van de nieuwe afsluiter S-444 worden bomen gekapt die deel uitmaken van beheertype L01.02 Houtwal en houtsingel. Dit leidt tot permanent verlies van de kwaliteit van de houtwal. Daarnaast liggen delen van het NNN binnen de invloedssfeer van bemaling die bij de afsluiters plaats zal vinden. Het is van vijf afsluiters bekend dat NNN-gebied binnen de invloedssfeer van grondwaterverlaging als gevolg van de bemaling ligt. Een aantal afsluiters liggen nabij NNN maar is nog geen bemalingsadvies voor beschikbaar, waardoor ervan uit wordt gegaan dat deze ook mogelijk tot verlaging van de grondwaterstand leiden. De NNN-beheertypen (en ambitietypen) die binnen de invloedssfeer liggen betreffen N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland, N16.03 Droog bos met productie, N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos, N04.02 Zoete plas, L01.02 Houtwal en houtsingel en L01.16 Bossingel. Het NNN binnen de invloedssfeer betreft vooral snippers of randen van NNN-gebied. Daarom is geen sprake van effecten op het resterende deel van het NNN wat niet binnen de invloedssfeer valt. Omdat mogelijk sprake is van tijdelijke verlaging van de grondwaterstand is verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogelijk. Hoewel verlaging van de grondwaterstand tijdelijk is, kunnen effecten van deze verlaging permanent zijn wanneer het verdrogingsgevoelige natuurdoeltypen betreft.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	NNN-gebieden	--	Voor afsluiter S-444 worden bomen gekapt binnen het NNN. Daarnaast treden mogelijk zeer negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden op door verdroging van enkele snippers NNN als gevolg van bemalingen bij afsluiterlocaties.

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

Het nieuw te bouwen tracédeel Elim – Vlieghuis doorkruist op één locatie het NNN. Op de locatie waar het tracé door het NNN loopt wordt gebruik gemaakt van boring, waardoor geen sprake is van ruimtebeslag. De nieuwe afsluiter S-440 komt naast de huidige afsluiter te liggen, maar buiten de contouren van de NNN. Er is dus geen sprake van ruimtebeslag op het NNN.

Soorten die gebruik maken van het gebied kunnen wel worden verstoord door de werkzaamheden, waardoor het gebied tijdelijk ongeschikt is. Mogelijk kunnen de werkzaamheden invloed hebben op wezenlijke kenmerken en waarden (broedvogels). Door buiten het broedseizoen te werken kunnen effecten op broedvogels worden voorkomen.

Verder ligt het tracé nabij hoogveenrestanten en natte natuurbeheer- en ambitietypen zoals opgenomen in het natuurbeheerplan van de Provincie Drenthe (2023). Als gevolg van tijdelijke bemaling in het projectgebied kan verdroging optreden bij open ontgraving. Enkele delen NNN liggen binnen de invloedssfeer van bemaling. Deze verdroging kan een belemmering vormen voor doelstellingen voor natte natuurtypen. De delen van het NNN binnen de invloedssfeer van de bemalingen betreffen geen grote eenheden, maar kunnen grote invloed hebben. Hoewel verlaging van de grondwaterstand tijdelijk is, kunnen effecten van deze verlaging permanent zijn wanneer het verdrogingsgevoelige natuurdoeltypen betreft. Omdat verdroging leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en tot mogelijke hinder van het natuurherstelproject De Witten is de beoordeling zeer negatief.

Coevorden II

Daar waar variant Coevorden II hetzelfde is als het basis tracé treden dezelfde effecten op. Doordat het tracédeel dat zowel onderdeel is van het basis tracé als voor de variant Coevorden II overlapt met verschillende natuurbeheertypen, én hierdoor negatieve effecten als gevolg van verdroging kunnen optreden (zie beoordeling basis tracé) is er sprake van een zeer negatieve beoordeling (--). Daar waar variant Coevorden II afwijkt van het basis tracé kunnen andere effecten optreden. Het afwijkende deel van het tracé van variant Coevorden II overlapt niet met het NNN. Omdat het tracé echter in zijn geheel wordt beoordeeld is uitgegaan van een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, wat leidt tot een zeer negatieve beoordeling (--). De effectscore van variant Coevorden II verschilt daarin niet van het basis tracé Coevorden I. Kijkend naar alleen dat deel van het Coevorden II tracé dat verschilt van het basis tracé blijft de score dus gelijk omdat er geen andere effecten worden verwacht. Voor wat betreft Natuurnetwerk Nederland is er geen voorkeur voor één van de tracévarianten.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Basis		Coevorden II	
		score	toelichting	score	toelichting
Beschermde gebieden	NNN-gebieden	--	Mogelijk zeer negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN als gevolg van verdroging.	--	Mogelijk zeer negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN als gevolg van verdroging.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het nieuw te bouwen tracédeel bij Schoonebeek doorkruist het NNN op één locatie. Op deze locatie wordt gebruik gemaakt van gestuurde boring waardoor geen sprake is van ruimtebeslag. De nieuwe afsluiterlocatie S-443 wordt deels op de bestaande afsluiterlocatie aangelegd en deels ernaast. Deze ligt niet binnen het NNN.

Soorten die van het gebied gebruikmaken kunnen wel worden verstoord door de werkzaamheden, waardoor het gebied tijdelijk ongeschikt is. Mogelijk kunnen de werkzaamheden invloed hebben op wezenlijke kenmerken en waarden (broedvogels). Door buiten het broedseizoen te werken kunnen effecten op broedvogels worden voorkomen.

Verder ligt het tracé 1,66 km van de hoogveenrestanten bij Dalerveen. Voor dit gebied zijn in het natuurbeheerplan van de Provincie Drenthe (2023) ambitietypen opgenomen waar naartoe wordt gewerkt. Als gevolg van tijdelijke bemaling in het projectgebied kan verdroging optreden bij open ontgraving. Binnen de invloedsfeer liggen enkele zeer geringe delen van natte beheer- en ambitietypen in het NNN. Hierbij wordt vooral naar de overgang van droog bos naar vochtig bos met productie toegewerkt. Daarom is sprake van risico op verdroging van deze gebieden, wat een belemmering kan vormen voor de ambitie voor natte natuurtypen en daarmee mogelijk leiden tot verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. De delen van het NNN binnen de invloedsfeer van de bemalingen betreffen alleen snippers en randjes van het natuurnetwerk, en geen delen van grote aaneengesloten eenheden. De invloed op resterende delen van het NNN is daarom beperkt. Door mogelijke verstoring van wezenlijke kenmerken en waarden door verdroging is sprake van risico met betrekking tot NNN. Hoewel verlaging van de grondwaterstand tijdelijk is, kunnen effecten van deze verlaging permanent zijn wanneer het verdrogingsgevoelige natuurdoeltypen betreft. Omdat mogelijk sprake is van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, is sprake van zeer groot risico (--).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	NNN-gebieden	--	Als gevolg van de aanlegwerkzaamheden kunnen zeer negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden optreden door verdroging.

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Omdat voor de leiding gebruik wordt gemaakt van de bestaande aardgastransportleiding A-605-01, is geen sprake van nieuw aan te leggen leidingen. Ook worden geen afsluiterlocaties verwijderd of aangelegd. Binnen het deelgebied vinden dus geen ingrepen plaats en is geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies van het NNN. Daarmee zijn risico's voor het NNN uitgesloten (0).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	NNN-gebieden	0	Binnen het deelgebied vinden geen ingrepen plaats dus is geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies en treden geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN op.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het tracé van het deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen loopt niet door het NNN. Daarom is geen sprake van ruimtebeslag. Ook ligt geen NNN binnen de invloed van de bemaling. Daarom is geen sprake van risico voor het NNN (0).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	NNN-gebieden	0	Het tracé doorkruist geen NNN en het NNN ligt buiten de invloed van bemaling. Geen sprake van risico op negatieve effecten op kenmerken en waarden van het NNN.

HDS Emmen

Het hydrogen delivery station ligt niet binnen het NNN. Hier is dus geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies. De werkzaamheden leiden gezien de afstand van de werkzaamheden tot het NNN ook niet tot verdroging en is geen sprake van negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	HDS	
		score	toelichting
Beschermde gebieden	NNN-gebieden	0	Het HDS ligt niet binnen het NNN, waardoor geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies optreedt. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

3.2.4 Aanbevelingen vervolgfase

De tracés in de deelgebieden NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam en Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen vormen met het huidige plan geen risico voor het Natuurnetwerk Nederland. Voor de tracés Nieuwediep – Ommen, Elim – Vliegghuis en Vliegghuis – NAM Schoonebeek is sprake van zeer groot risico voor NNN. Naast ruimtebeslag bij de nieuwe afsluiterlocatie S-444 kunnen op deze tracés ook de bemalingen invloed hebben op het NNN. Verdroging leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Bemaling vindt zowel plaats bij omvorming van bestaande afsluiterlocaties als bij de aanleg van nieuwe tracés. Dit leidt onder andere tot mogelijke hinder van het natuurherstelproject De Witten. Om risico's voor verdrogingsgevoelige natuurdoeltypen te minimaliseren kan worden gekeken naar mitigerende maatregelen. Hiervoor dient een uitgebreidere analyse plaats te vinden van de effecten van dergelijke maatregelen.

Werkzaamheden in de deelgebieden Nieuwediep – Ommen, Elim – Vliegghuis en Vliegghuis – NAM Schoonebeek kunnen leiden tot verstoring van soorten die gebruik maken van het gebied, waardoor het NNN-gebied tijdelijk ongeschikt is. Mogelijk kunnen de werkzaamheden invloed hebben op wezenlijke kenmerken en waarden (broedvogels). Door buiten het broedseizoen te werken kunnen effecten op broedvogels worden voorkomen.

In een volgende fase van het project dient ingegaan te worden op compensatiemogelijkheden.

4 Natuur buiten NNN

4.1 Beoordelingskader natuur buiten NNN

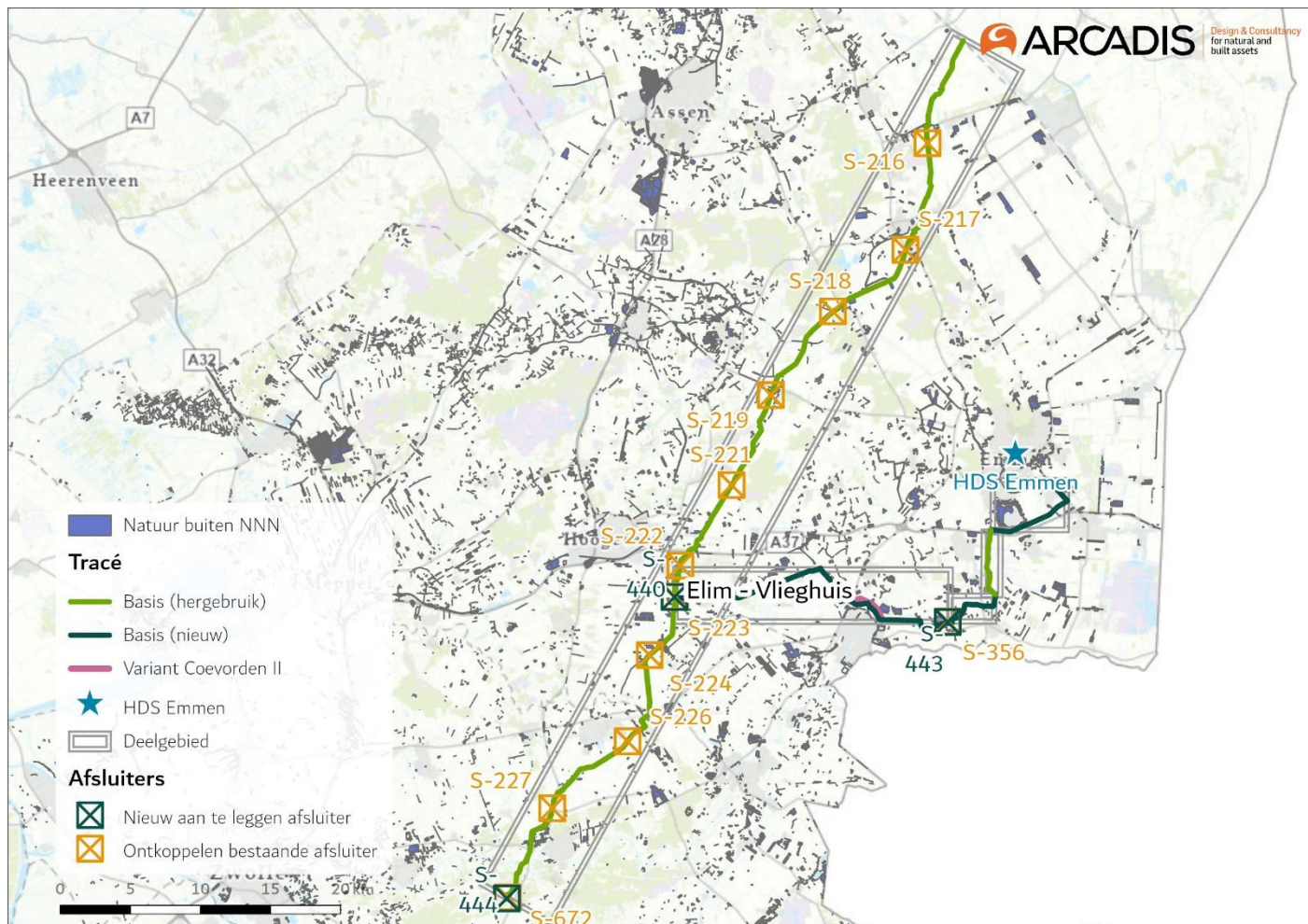
In het Natuurbeheerplan van de provincie Drenthe, evenals het Natuurbeheerplan van de provincie Overijssel, zijn gebieden aangewezen met beheertypen en ambitietypen die buiten het NNN vallen. Tabel 5-1 geeft de maatlat voor beoordeling van de effecten voor het criterium natuur buiten NNN. Deze beoordeling is relevant voor zowel provincie Drenthe als provincie Overijssel. In de omgevingsverordening van provincie Drenthe zijn geen regels voor deze natuurbeheertypen opgesteld (behalve Landgoed Overcingel, waar het plangebied geen onderdeel van uitmaakt). In de omgevingsverordening van provincie Overijssel zijn voor verschillende delen van het NNN potenties voor natuur buiten het NNN weergegeven. Omdat echter in een MER alle milieueffecten in beeld moeten worden gebracht, ongeacht of daarvoor een toetsingskader geldt, is de beoordeling van deze natuurbeheertypen daar waar overlap is met het plangebied wel in dit MER meegenomen. Invloed op natuur buiten NNN kan zowel ontstaan door ruimtebeslag als door verlies van kwaliteit als gevolg van bijvoorbeeld bemaling.

Tabel 4-1 Beoordelingskader criterium natuur buiten het NNN

Score	Omschrijving
++	Niet van toepassing
+	Niet van toepassing
0/+	Niet van toepassing
0	Geen risico, want geen ruimtebeslag of oppervlakte verlies
0/-	Klein risico, ruimtebeslag of kwaliteitsverlies van natuur buiten NNN is tijdelijk (<10 km tracé/<2 afsluiterschema's).
-	Middelgroot risico, ruimtebeslag of kwaliteitsverlies van natuur buiten NNN is tijdelijk (>10 km tracé/> 2 afsluiterschema's).
--	Groot risico, ruimtebeslag of kwaliteitsverlies van natuur buiten NNN is permanent.

4.2 Huidige situatie

Het projectgebied overlapt met natuurbeheertypen welke geen onderdeel zijn van het NNN, zie Figuur 4-1.

Figuur 4-1 Ligging van het projectgebied ten opzichte van omliggende natuurbeheertypen buiten het NNN.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Het deelgebied Nieuwediep – Ommen loopt door verschillende natuurbeheertypen buiten het NNN. Omdat gebruik wordt gemaakt van bestaande leidingen vinden alleen bovengrondse werkzaamheden plaats bij de afsluiterlocaties. Verder liggen natuurbeheertypen binnen de invloedssfeer van bemaling die bij de afsluiters plaats zal vinden. De natuurbeheer- en ambitietypen buiten het NNN waarvoor mogelijk verdroging als gevolg van de werkzaamheden optreedt zijn N17.02 en N03.01.

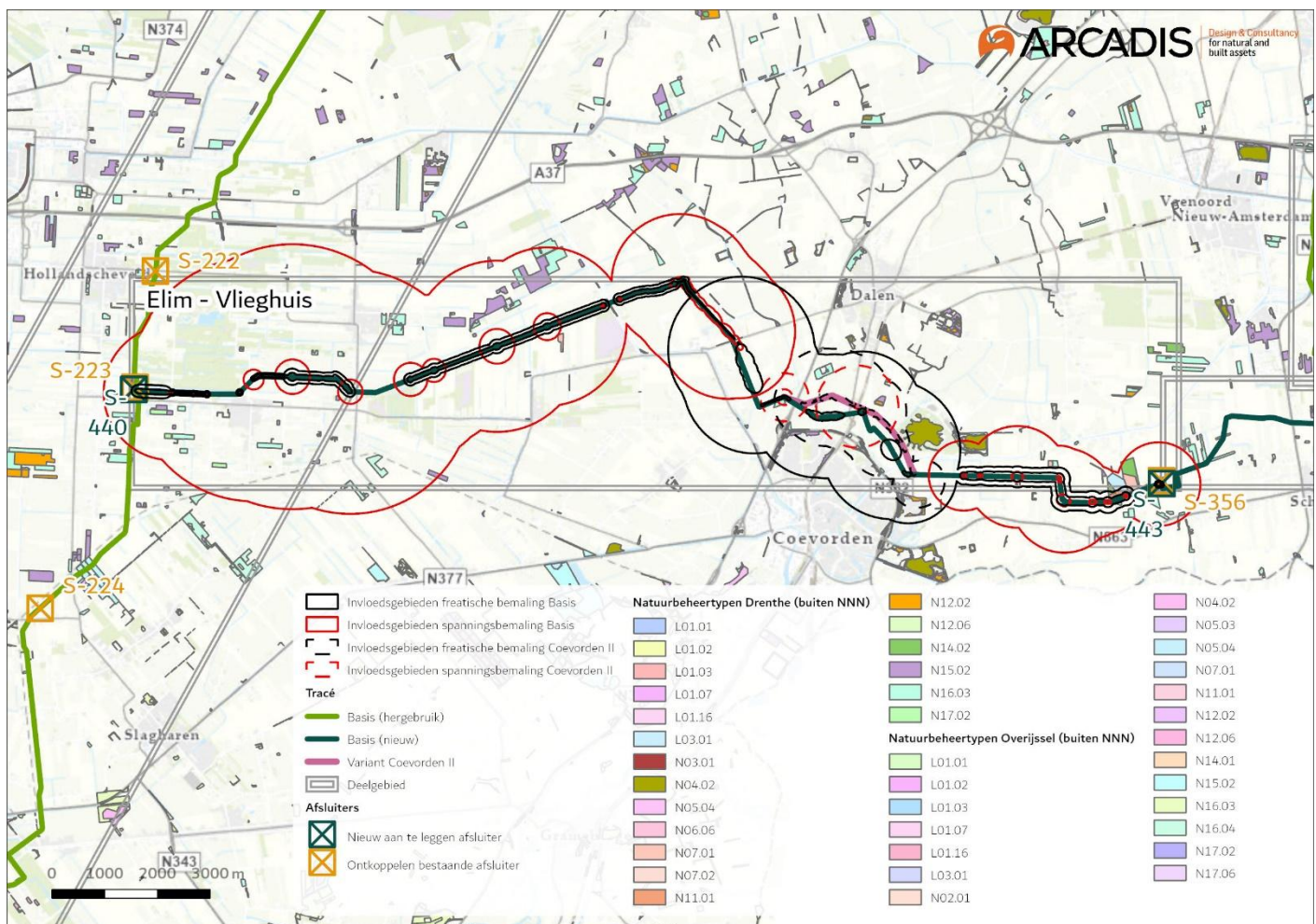
Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

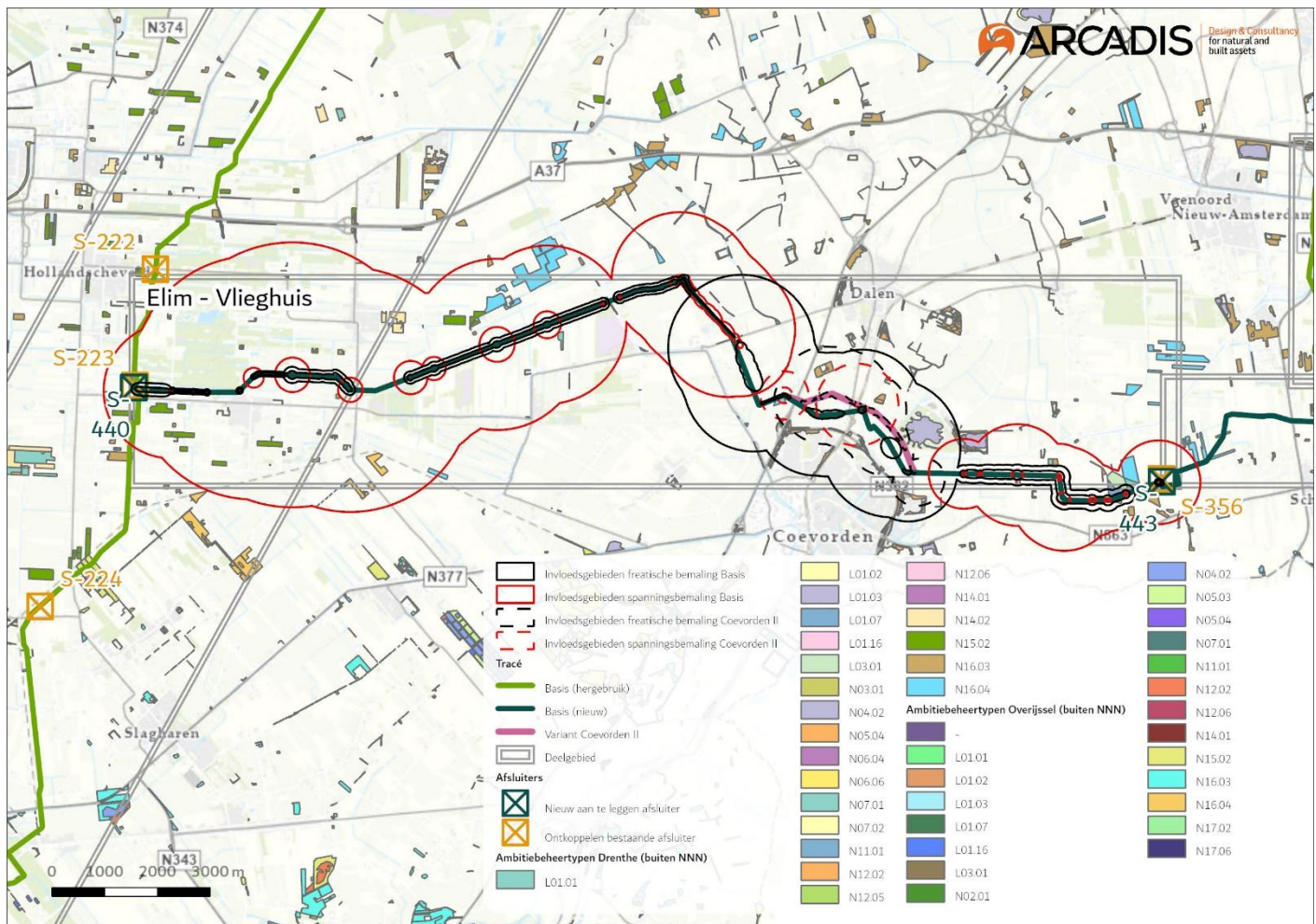
Het tracé ligt nabij hoogveenrestanten en loopt door verschillende beheer- en/of ambitietypen waarbij wordt gewerkt naar behoud of realisatie van natte natuurtypen. De nieuwe afsluiter S-440 komt naast de huidige afsluiter te liggen, maar deze overlapt niet met beheertypen buiten het NNN. Binnen de invloedssfeer van bemaling, maar buiten het huidige NNN liggen zowel in Drenthe als Overijssel natuurbeheertypen:

- In Drenthe: de natuurbeheertypen N16.04 Vochtig bos met productie, N12.06 Ruigteveld, L01.16 Bossingel, N03.01 Beek en bron, N11.01 Droog schraalgrasland en N07.01 Droge heide liggen binnen de invloedssfeer van bemaling. Voor dit gebied zijn ook ambitietypen vastgesteld, dit zijn de gewenste natuurtypen voor de toekomst. Het gaat hier om ambitietypen N16.03 Droog bos met productie, N16.04 Vochtig bos met productie, L01.01 Poel en klein historisch water, N06.03 Hoogveen, L01.16 Bossingel, N11.01 Droog schraalland en L03.01 Aardwerk en groeve.
- In Overijssel: de natuurbeheertypen N16.04 Vochtig bos met productie, N16.03 Droog bos met productie en L01.02 Houtwal en houtsingel binnen het invloedsgedebiet van de bemaling in de provincie Overijssel. De ambitiebeheertypen zijn hier gelijk aan de natuurbeheertypen.

In hoofdstuk 3.2.2 zijn de delen het natuurherstelproject de Witten, die tot het NNN behoren, beschreven. Er liggen geen natuurbeheertypen buiten het NNN binnen de begrenzing van natuurherstelproject de Witten.

Figuur 4-2 Invloedsgedebiet bemaling ten opzichte van huidige natuurbeheertypen buiten de contouren van het huidige NNN (indicatieve kaart, voor exacte invloed zie hoofdstekst)

Figuur 4-3 Invloedsgebied bemaling ten opzichte van ambitiebeheertypen buiten de contouren van het huidige NNN (indicatieve kaart, voor exacte invloed zie hoofdstuk 4)

Variant Coevorden II

De natuurbeheertypen binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden zijn, daar waar het tracédeel overeenkomt met het basis tracé, gelijk aan de hierboven beschreven natuurbeheertypen. Het invloedsgebied van Variant Coevorden II op het tracédeel dat afwijkt van het basis tracé is kleiner dan het invloedsgebied van het basis tracé. Het invloedsgebied van de bemaling voor Variant Coevorden II betreft op dit tracédeel kleinere oppervlakten van de natuurbeheertypen N16.03 Droog bos met productie, N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland en N04.02 Hoog- en laagveenbos. De ambitiebeheertypen waarbij sprake is van kleinere oppervlakten binnen het invloedsgebied zijn hetzelfde als de natuurbeheertypen, met aanvullend N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

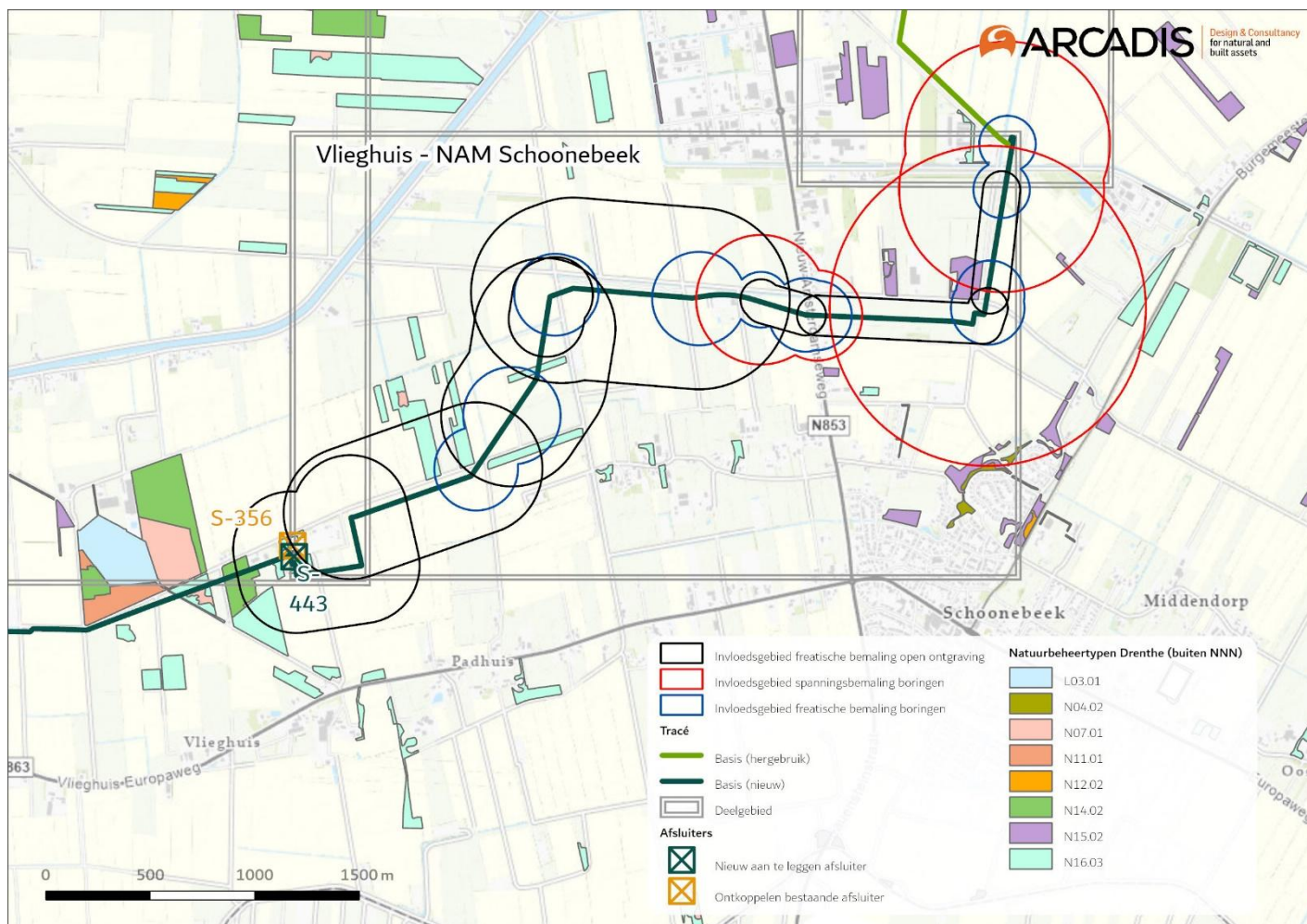
Het tracé doorkruist op een aantal locaties natuurbeheertypen buiten het NNN, zie Tabel 4-2. Daarnaast is afsluiter S-443 onderdeel van dit deelgebied. In de tabel is het huidige beheertype en de ambitie buiten het NNN volgens het Natuurbeheerplan 2023 (Provincie Drenthe) weergegeven.

Tabel 4-2 Locaties waar het tracé van Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek door natuurbeheertypen buiten het NNN loopt of afsluiters binnen natuurbeheertypen liggen

Locatie	Beheertype	Ambitietype
Tussen de Katshaarweg en De Vreezeweg, bij Afsluiter S-443, locatie Schoonebeek H2. De nieuwe afsluiter zelf ligt mogelijk binnen het NNN.	N16.03 Droog bos met productie	N16.04 Vochtig bos met productie
Langs de westkant van de Klaassensweg	N16.03 Droog bos met productie	N16.04 Vochtig bos met productie

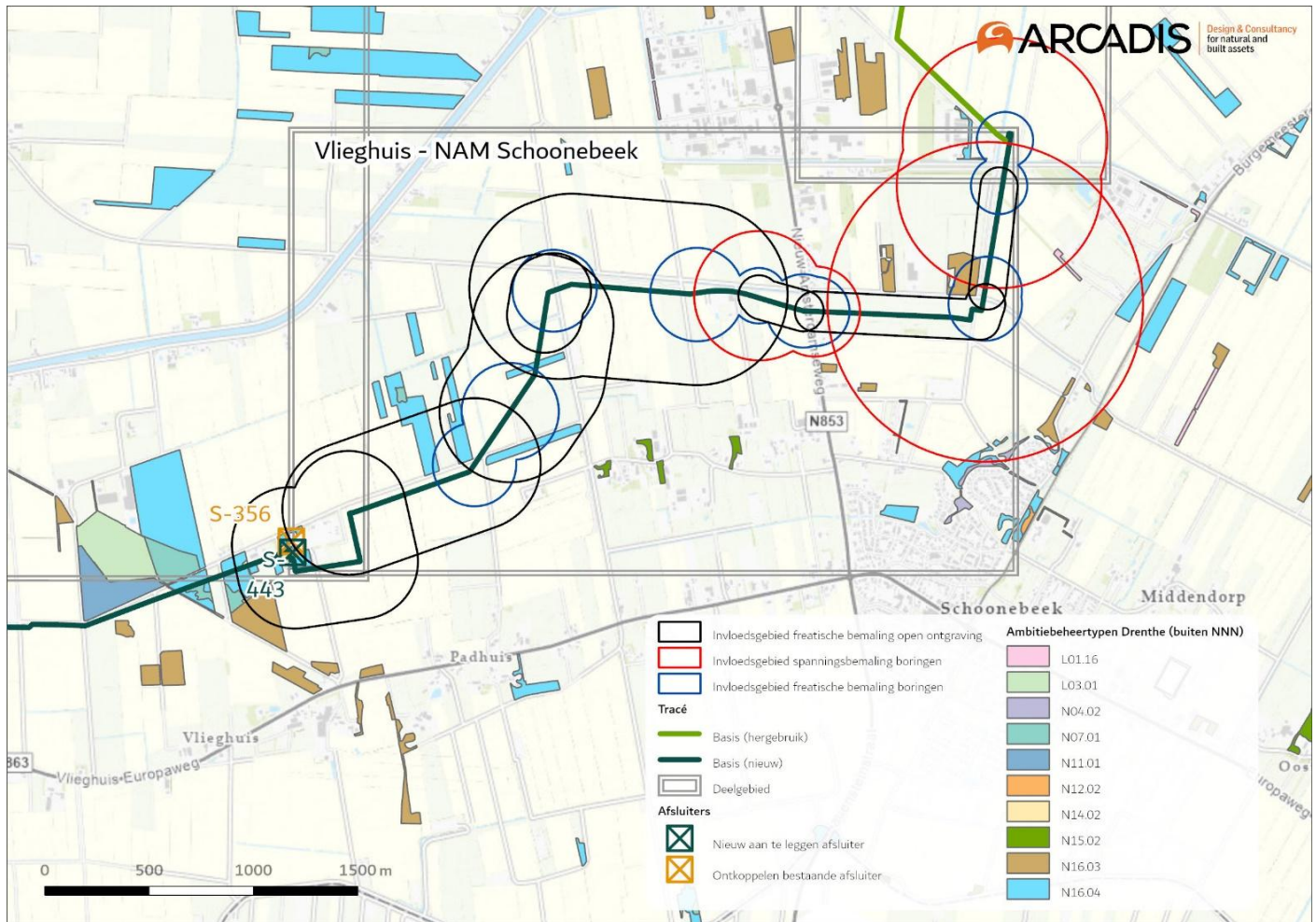
Het tracé ligt 1,66 km van de hoogveenrestanten bij Dalerveen. Hiervan is geen concrete begrenzing beschikbaar, maar zijn zowel binnen als buiten het NNN beheer- en ambitietypen opgenomen met een relatie tot hoogveen en natte natuurtypen. In hoofdstuk 3.2.2 zijn de delen van deze restanten die tot het NNN behoren beschreven en is het onderscheid tussen NNN en natuur buiten NNN voor dit deelgebied op kaart weergegeven. Buiten het NNN bevinden zich ook natte natuurtypen die binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen.

In Figuur 4-4 is het invloedsgebied van de bemaling die zal plaatsvinden ten opzichte van huidige beheertypen buiten het NNN weergegeven. In Figuur 4-5 is het invloedsgebied ten opzichte van de ambitietypen weergegeven.

Figuur 4-4 Invloedsgebied bemaling ten opzichte van huidige natuurbeheertypen buiten de contouren van het huidige NNN (indicatieve kaart, voor exacte invloed zie hoofdtekst)

De volgende beheertypen vallen binnen de invloedsfeer van de bemaling, maar liggen niet in het NNN: N14.02 Hoog- en laagveenbos en N04.02 Zoete plas.

Figuur 4-5 Invloedsgebied bemaling ten opzichte van ambitiebeheertypen buiten de contouren van het huidige NNN (indicatieve kaart, voor exacte invloed zie hoofdstekst)

De volgende ambitietypen vallen binnen de invloedsfeer van de bemaling, maar buiten het huidige NNN: N14.02 Hoog- en laagveenbos, N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos, N04.02 Zoete plas, en een rand van N07.01 Droge heide.

De nieuwe afsluiter S-443 komt deels op de locatie van de bestaande afsluiter en deels ernaast. Afhankelijk van de exacte locatie van de nieuwe afsluiter kan het zijn dat deze binnen de begrenzing van beheertypen buiten het NNN valt of net ernaast.

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Binnen het deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam zijn geen afsluiterlocaties aanwezig. Omdat in het gebied gebruik wordt gemaakt van bestaande leidingen is geen sprake van een ingreep. Omdat in dit deelgebied geen bovengrondse werkzaamheden plaatsvinden is geen sprake van overlap met natuur buiten het NNN.

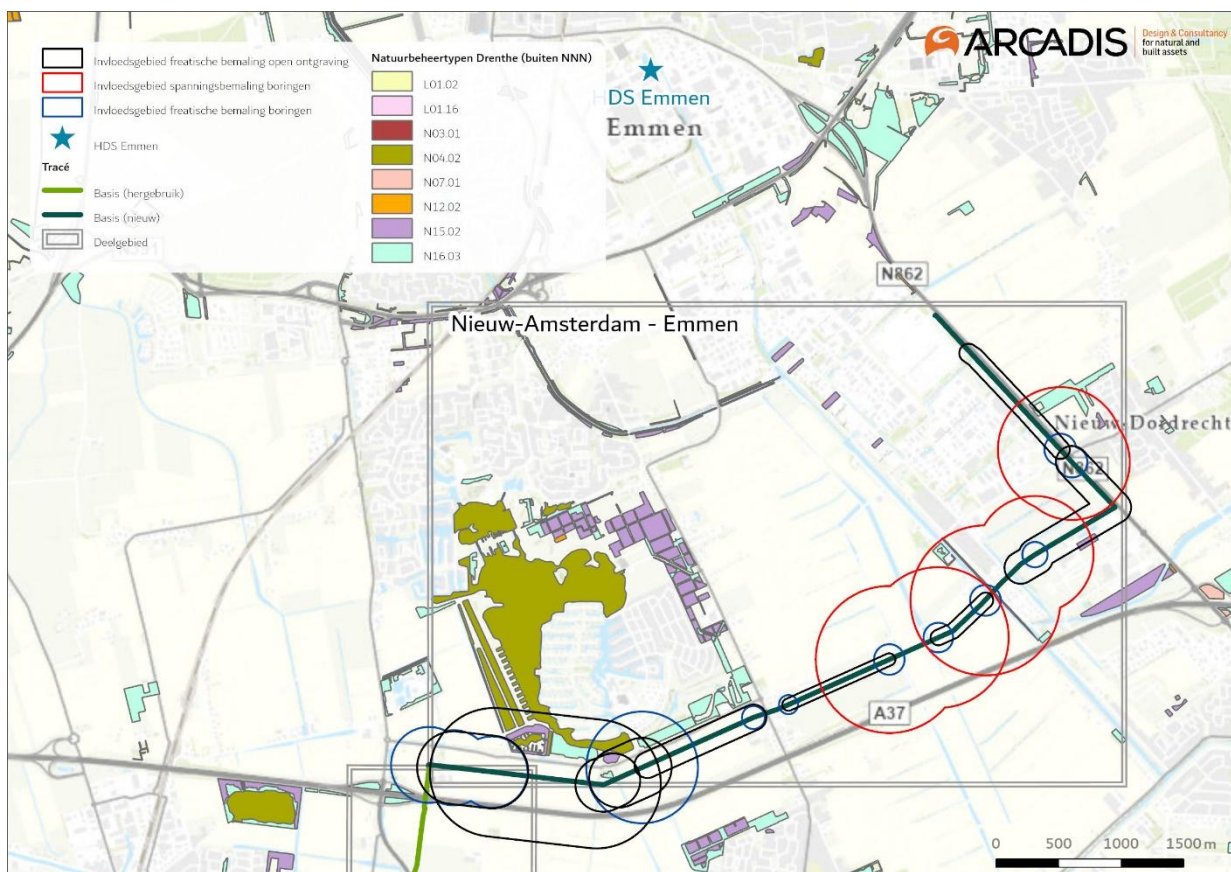
Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het tracé van het deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen loopt alleen door beheertypen buiten het NNN bij de kruising van tracé met de watergang Bladderswijk. Hier ligt beheertype N16.03 Droog bos met productie. Het ambitietype voor dit gedeelte is L01.16 Bossingel (Groenblauwe landschapselementen). Het gebied ligt wel nabij (0,72 km van ambitietype vochtige heide, 1,32 km van huidige hoog- en laagveenbos) hoogveenrestanten bij Nieuw-Dordrecht. Dit gebied ligt voor een deel binnen NNN. Buiten het NNN zijn snippers beheertypen rond dit gebied opgenomen in het Natuurbeheerplan. Hier is buiten het NNN sprake van de beheertypen N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos, N07.01 Droge heide, N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland en N16.03 Droog bos met productie. Voor de huidige snipper N15.02 is als ambitietype Hoog- en laagveenbos opgenomen.

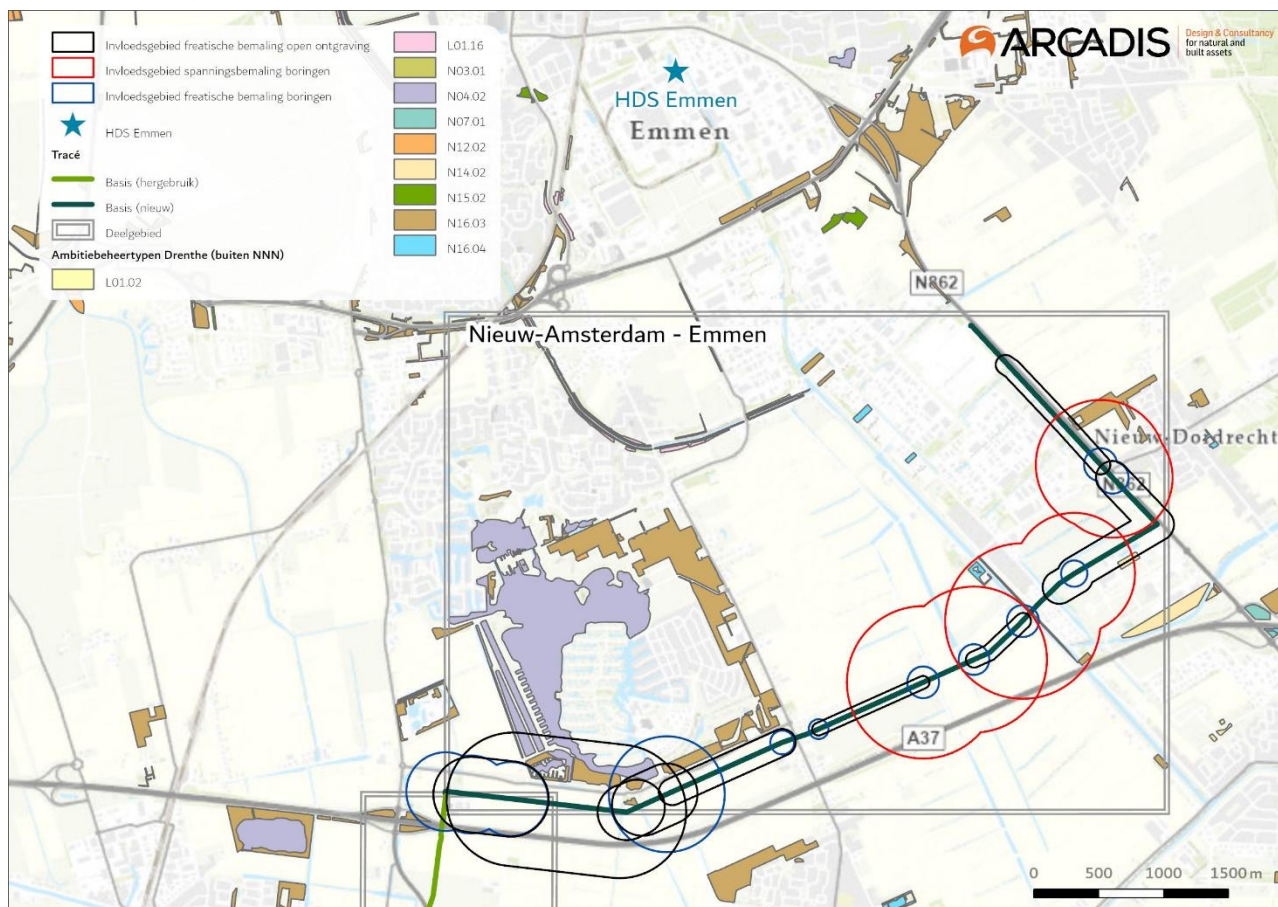
In Figuur 4-6 is het invloedsgebied van de bemaling die plaats zal vinden weergegeven ten opzichte van de huidige beheertypen. Figuur 4-7 laat de ligging van het invloedsgebied ten opzichte van de ambitietypen zien.

De volgende beheertypen liggen binnen het invloedsgebied van de bemaling: N16.03 Droog bos met productie, N16.04 Vochtig bos met productie, N04.02 Zoete plas, L01.16 Bossingel en een zeer gering deel N14.02 Hoog- en laagveenbos langs de Huygenstraat te Emmen.

De nieuwe leiding komt ten westen van de N862 te liggen. Aan de oostkant hiervan ligt droog bos met productie binnen de invloedsfeer van het bemalingsgebied (N16.03).

Figuur 4-6 Invloedsgebied bemaling t.o.v. huidige beheertypen

Figuur 4-7 Invloedsgebied bemaling t.o.v. ambitietypen

HDS Emmen

Het HDS Emmen ligt niet binnen beheertypen buiten het NNN. Gezien de dichtstbijzijnde beheertypen op circa 1 km van het HDS Emmen ligt en geen natte natuurtypen betreft, ook niet in de ambitiekaart, zijn effecten van externe werking uitgesloten.

4.3 Effectbeoordeling

Onderstaande effectbeoordeling per deelgebied gaat in op criterium natuur buiten NNN. Effecten op deze natuur kunnen ontstaan door directe aantasting door ontgraving en verdroging door tijdelijke grondwaterstandverlaging. Ondanks dat het tijdelijke ingrepen zijn, kunnen de effecten wel permanent zijn, afhankelijk van de aanwezige natuurdoeltypen.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Omdat voor de leiding gebruik wordt gemaakt van de bestaande aardgastransportleiding A-619, is geen sprake van nieuw aan te leggen leidingen. Wel zullen een aantal werkzaamheden moeten plaatsvinden aan de bestaande leidingen. Hierbij zijn alleen activiteiten bij de afsluiterlocaties. Bij een aantal afsluiters is mogelijk sprake van verdroging van natuur buiten het NNN. Omdat dit geen verdrogingsgevoelig natuurtype betreft is sprake van klein risico (0/-).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	0/-	Mogelijk verdroging van niet-verdrogingsgevoelige natuur buiten het NNN.

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

Het nieuw te bouwen tracédeel Elim – Vlieghuis doorkruist verschillende natuurbeheertypen. Op de locaties waar het tracé door natuurbeheertypen buiten het NNN loopt wordt gebruik gemaakt van gestuurde boring, waardoor geen sprake is van ruimtebeslag. De nieuwe afsluiter S-440 komt naast de huidige afsluiter te liggen, maar deze overlapt niet met beheertypen buiten het NNN. Verder ligt het tracé nabij hoogveenrestanten en natte natuurbeheer- en ambitietypen zoals opgenomen in het natuurbeheerplan van de Provincie Drenthe (2023). Als gevolg van tijdelijke bemaling in het projectgebied kan verdroging optreden bij open ontgraving. Deze verdroging kan een belemmering vormen voor doelstellingen voor natte natuurtypen. Hoewel verlaging van de grondwaterstand tijdelijk is, kunnen effecten van deze verlaging permanent zijn wanneer het verdrogingsgevoelige natuurdoeltypen betreft (met name N16.04 Vochtig bos met productie, L01.01 Poel en klein historisch water, N06.03 Hoogveen, L01.16 Bossingel). Hierdoor is de beoordeling zeer negatief (--).

Coevorden II

Daar waar variant Coevorden II hetzelfde is als het basis tracé treden dezelfde effecten op. Doordat het tracédeel dat zowel onderdeel is van het basis tracé als voor de variant Coevorden II overlapt met verschillende natuurbeheertypen, én hierdoor negatieve effecten als gevolg van verdroging kunnen optreden (zie beoordeling basis tracé) is er sprake van een zeer negatieve beoordeling (--). Daar waar variant Coevorden II afwijkt van het basis tracé kunnen andere effecten optreden. Het afwijkende deel van het tracé van variant Coevorden II overlapt niet met beheertypen buiten het NNN. Omdat het tracé echter in zijn geheel wordt beoordeeld is uitgegaan van een aantasting van de natuurbeheertypen buiten het NNN, wat leidt tot een zeer negatieve beoordeling (--). De effectscore van variant Coevorden II verschilt daarin niet van het basis tracé Coevorden I. Hoewel het invloedsgebied van de bemaling voor het afwijkende tracédeel een geringer oppervlak betreft dan dit tracédeel in het basis tracé, is dit verschil zeer beperkt en leidt dit niet tot een andere effectscore. Kijkend naar alleen dat deel van het Coevorden II tracé dat verschilt van het basis tracé blijft de score dus gelijk omdat er geen andere effecten worden verwacht. Voor wat betreft natuur buiten NNN is er geen voorkeur voor één van de tracévarianten.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Basis		Coevorden II	
		score	toelichting	score	toelichting
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	--	Mogelijk zeer negatieve effecten op natuur buiten NNN als gevolg van verdroging.	--	Mogelijk zeer negatieve effecten op natuur buiten NNN als gevolg van verdroging.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het nieuw te bouwen tracédeel bij Schoonebeek doorkruist N16.03 Droog bos met productie. De nieuwe afsluiterlocatie S-443 wordt deels op de bestaande afsluiterlocatie aangelegd en deels ernaast.

Voor een deel voor het tracé wordt gebruik gemaakt van gestuurde boring, waardoor geen bomen worden gekapt. Voor de andere delen waar het tracé beheertype N16.03 doorkruist staat een open ontgraving gepland, waardoor sprake is van ruimtebeslag. Bij aanleg van de nieuwe leiding middels open ontgraving worden mogelijk bomen gekapt. Wanneer deze niet terug worden geplant leidt dit tot permanent verlies van de kwaliteit van de bomenrij. Het ruimtebeslag is tijdelijk, maar omdat rondom de leidingen een belemmeringengebied wordt ingesteld van 5 meter breed aan weerszijden van het hart van de leiding, is de verwachting dat terugplanten op de huidige locatie niet mogelijk is. Als het terugplanten van vergelijkbare bomen op locatie wel mogelijk blijkt, kunnen negatieve effecten worden uitgesloten, maar hier kan op dit moment niet vanuit worden gegaan.

Verder ligt het tracé 1,66 km van de hoogveenrestanten bij Dalerveen. Als gevolg van tijdelijke bemaling in het projectgebied kan verdroging optreden bij open ontgraving. Binnen de invloedssfeer liggen zeer geringe delen van natte beheer- en ambitietypen buiten het NNN. Hierbij wordt vooral naar de overgang van droog bos naar vochtig bos met productie toegewerkt en bestaat de ambitie een klein deel hoog- en laagveenbos te realiseren. Daarom is sprake van risico op verdroging van deze gebieden, wat een belemmering kan vormen voor de ambitie voor natte natuurtypen. Omdat mogelijk sprake is van negatieve effecten op natuur buiten het NNN en belemmering van natte natuurdoelen is sprake van zeer groot risico (--).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	--	Als gevolg van de aanlegwerkzaamheden kunnen zeer negatieve effecten optreden door verdroging en er is sprake van tijdelijk ruimtebeslag.

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Omdat voor de leiding gebruik wordt gemaakt van de bestaande aardgastransportleiding A-605-01, is geen sprake van nieuw aan te leggen leidingen. Ook worden geen afsluiterlocaties verwijderd of aangelegd. Binnen het deelgebied vinden dus geen ingrepen plaats en is geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies van natuur buiten NNN. Daarmee zijn risico's uitgesloten (0).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	0	Binnen het deelgebied vinden geen ingrepen plaats dus is geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies en treden geen negatieve effecten op natuur buiten NNN op.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het tracé van het deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen loopt door beheertypen buiten het NNN bij de kruising van tracé met de watergang Bladderswijk. Langs deze watergang ligt beheertype N16.03 Droog bos met productie. Omdat dit gebied langs een watergang ligt, en de nieuw te realiseren leiding hier onder de watergang door moet worden gegraven, wordt hier gebruik gemaakt van een gestuurde boring. Hierdoor worden geen bomen gekapt en is geen sprake van ruimtebeslag.

Daarnaast ligt het tracé 1,32 km van hoog- en laagveenbos welke onderdeel vormt van de hoogveenrestanten bij Nieuw-Dordrecht. Voor dit gebied zijn in het natuurbeheerplan ambitietypen opgenomen waar naartoe wordt gewerkt.

Binnen de invloedsfeer liggen dus zeer geringe delen van natte beheer- en ambitietypen. Hierbij wordt vooral naar de overgang van droog bos naar vochtig bos met productie toegewerkt. Verder ligt nog een gering deel hoog- en laagveenbos binnen de invloedsfeer. Als gevolg van tijdelijke bemaling in het projectgebied kan verdroging optreden bij open ontgraving. Daarom is mogelijk sprake van risico op verdroging van deze gebieden, wat een belemmering kan vormen voor de ambitie voor natte natuurtypen en daarmee mogelijk leiden tot verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. De invloed van de nieuwe leiding op beheertypen aan de oostkant van de N862 is beperkt, gezien de werkzaamheden aan de weg en omdat aan de oostkant van de weg geen natte natuurdoeltypen aanwezig zijn.

Door verdroging is sprake van risico met betrekking tot natuur buiten NNN. Hoewel verlaging van de grondwaterstand tijdelijk is, kunnen effecten van deze verlaging permanent zijn wanneer het verdrogingsgevoelige natuurdoeltypen betreft. Daarom is sprake van een zeer groot risico (--).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	--	Als gevolg van tijdelijke bemaling tijdens de aanleg kunnen (tijdelijke) negatieve effecten optreden

HDS Emmen

Het hydrogen delivery station ligt niet binnen natuur buiten het NNN. Hier is dus geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies. De werkzaamheden leiden gezien de afstand van de werkzaamheden tot natuur buiten NNN ook niet tot verdroging.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	HDS	
		score	toelichting
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	0	Het HDS ligt niet in natuur buiten het NNN, waardoor geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies optreedt. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op natuur buiten het NNN.

4.4 Aanbevelingen vervolgfase

De tracés in de deelgebieden Nieuwediep – Ommen en NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam vormen met het huidige plan geen risico voor natuur buiten het Natuurnetwerk Nederland.

Voor de tracés Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen, Elim – Vlieghuis en Vlieghuis – NAM Schoonebeek is sprake van zeer groot risico voor natuur buiten het NNN.

Specifiek voor Vlieghuis – NAM Schoonebeek is naar verwachting compensatie op de huidige locatie niet mogelijk. Mocht dit toch mogelijk blijken, dan is er geen sprake van een risico. Voor deze natuur geldt geen compensatieplicht zoals voor NNN, maar moet wel rekening worden gehouden met vereisten vanuit bijvoorbeeld kapvergunningen. Mogelijk kan risico worden uitgesloten door gebruik te maken van gestuurde boring in plaats van open ontgraving, maar dit dient wel eerst goed onderzocht te worden. Ook voor een gestuurde boring dient nabij de in-en uitgangsllocatie gekapt te worden en heeft dus invloed.

Voor Elim – Vlieghuis kunnen met name de bemalingen invloed hebben op natuur buiten het NNN. Verdroging leidt tot vermindering van de kwaliteit van natuur en hinder van natte natuurdoelen. Om risico's voor verdrogingsgevoelige natuurdoeltypen te minimaliseren kan worden gekeken naar mitigerende maatregelen. Hiervoor dient een uitgebreidere analyse plaats te vinden van de effecten van dergelijke maatregelen.

Daar waar effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een nadere beoordeling plaats te vinden op basis van de geldende regelgeving voor natuur buiten het NNN.

5

Leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied

5.1

Beoordelingskader leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied

Tabel 5-1 geeft de maatlat voor beoordeling van de effecten voor criterium leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied. Het wettelijk kader voor deze gebieden is opgenomen in de provinciale omgevingsverordening. In de omgevingsverordening van de provincie Drenthe wordt gerefereerd naar ganzenrustgebieden⁹. In de Beleidsregel Natuur van de provincie Overijssel worden zowel ganzenrustgebieden als ganzenfoerageergebieden benoemd¹⁰. Daarom zijn zowel ganzenrustgebieden als foerageergebieden in dit rapport opgenomen. In het kader van dit criterium zijn de gevolgen van de verschillende deelgebieden getoetst op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van de leef- en foerageergebieden. Daarbij worden de deelgebieden beschreven met een kwalitatief oordeel over leef- en foerageergebieden voor de analyse in MER fase 1.

Tabel 5-1 Beoordelingskader criterium beschermde gebieden van leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied

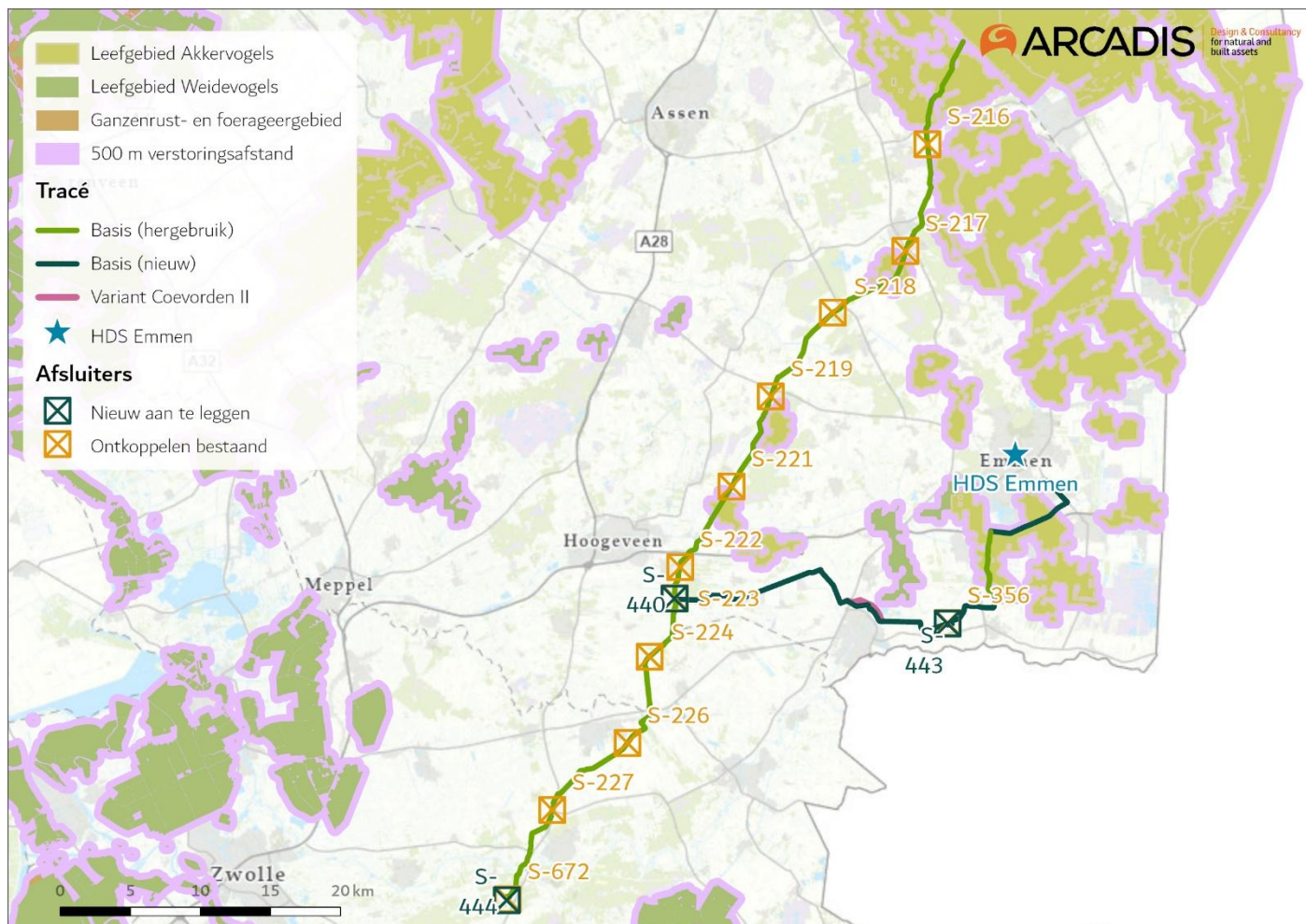
Score	Omschrijving
++	Niet van toepassing
+	Niet van toepassing
0/+	Niet van toepassing
0	Geen risico, want geen ruimtebeslag of oppervlakte verlies
0/-	Klein risico, ruimtebeslag binnen leef- en foerageergebied van vogels is tijdelijk (<10 km tracé/<2 afsluiterschema's).
-	Middelgroot risico, ruimtebeslag binnen leef- en foerageergebied van vogels is tijdelijk (>10 km tracé/> 2 afsluiterschema's).
--	Groot risico, ruimtebeslag of oppervlakteverlies binnen leef- en foerageergebied van vogels is permanent.

⁹ Provincie Drenthe, 2024. Omgevingsverordening provincie Drenthe. Te raadplegen via: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR705506/4>

¹⁰ Provincie Overijssel, 2024. Beleidsregel Natuur Overijssel 2024. Te raadplegen via: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR704762?>

5.2 Huidige situatie

Verschillende deelgebieden lopen door leefgebieden van weide- en akkervogels en rust- en foerageergebieden van ganzen, zie Figuur 5-1.

Figuur 5-1 Ligging van de tracés en afsluiters ten opzichte van omliggende akker- en weidevogelleefgebieden en ganzenrust- en foerageergebieden

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Omdat gebruik wordt gemaakt van bestaande leidingen vinden alleen werkzaamheden plaats op de afsluiterlocaties. De afsluiters liggen allemaal buiten weide- en akkervogelleefgebieden en ganzenrust- en foerageergebieden. Het dichtstbijzijnde vogelgebied ligt op 650 m van een afsluiter (leefgebied van akkervogels).

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

Het tracé doorsnijdt geen leefgebieden van akker- of weidevogels of ganzenrust- en foerageergebieden. Ook ligt de nieuwe afsluiterlocatie niet binnen deze gebieden. Het dichtstbijzijnde vogelgebied ligt op 950 m van het tracé (leefgebied van akkervogels).

Variant Coevorden II

Het grootste deel van het tracé Coevorden II komt overeen met tracé basis Coevorden I. Enkel ten noorden van Coevorden loopt het tracé anders. De variant doorsnijdt ook geen leefgebied van akker- of weidevogels of ganzenrust- en foerageergebieden. Voor het deel van het tracé wat niet overeenkomt met het basistracé ligt het dichtstbijzijnde leefgebied voor weidevogels op een afstand van circa 1 km.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het tracé doorsnijdt geen leefgebieden van akker- of weidevogels of ganzenrust- en foerageergebieden. Ook ligt de nieuwe afsluiterlocatie niet binnen deze gebieden. Het dichtstbijzijnde vogelgebied ligt op 60 m van het tracé (leefgebied van weidevogels).

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

In het deelgebied liggen geen afsluiters en wordt gebruik gemaakt van bestaande leidingen. Daarom vinden geen ingrepen plaats en is geen sprake van doorsnijding van werkzaamheden met leefgebied van weide- en akkervogelleefgebied en ganzenrust- en foerageergebied.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het tracé doorsnijdt leefgebieden van akkervogels. Het tracé ligt buiten weidevogelleefgebied en ganzenrust- en foerageergebied. In het deelgebied liggen geen afsluiters. De lengte van de overlap is samengevat in Tabel 5-2.

Tabel 5-2 Overzicht lengte doorsnijding deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen t.o.v. weide- en akkervogelleefgebied en foerageergebied van ganzen

Gebieden	Doorsnijding tracé
Weidevogelleefgebied	n.v.t.
Akkervogelleefgebied	3,82 km
Ganzenfoerageergebied	n.v.t.

HDS Emmen

Het HDS Emmen ligt niet binnen akker- of weidevogelleefgebied of ganzenrust- en foerageergebied. Het dichtstbijzijnde vogelgebied ligt op 2,83 km van de werkzaamheden.

5.3 Effectbeoordeling

In de paragrafen hieronder zijn de effecten van de voorgenomen activiteit voor het criterium leef- en foerageergebieden van vogels per deelgebied behandeld.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Het tracé doorsnijdt voor een deel akkervogelleefgebieden. In dit deelgebied wordt gebruik gemaakt van bestaande leidingen. Daarom zullen bovengrondse werkzaamheden alleen op de afsluiterlocaties plaatsvinden. De afsluiters liggen niet binnen weide- of akkervogelleefgebied of ganzenrust- en foerageergebied. In deelgebied Nieuwediep – Ommen is dus geen sprake van ruimtebeslag op deze gebieden. De afsluiters liggen op voldoende afstand dat geen sprake is van verstoring.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied	Vogel leef- en foerageergebieden	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

Het tracé en de afsluiters doorsnijden geen weide- of akkervogelleefgebieden of ganzenrust- en foerageergebieden. Daarom is voor dit deelgebied geen sprake van ruimtebeslag. Het tracé ligt op voldoende afstand dat geen sprake is van verstoring. Effecten zijn uitgesloten (0).

Coevorden II

Daar waar variant Coevorden II hetzelfde is als het basis tracé treden dezelfde effecten op. Daar waar variant Coevorden II afwijkt van het basis tracé kunnen andere effecten optreden. Het dichtstbijzijnde leefgebied voor weidevogels ligt op een afstand van circa 1 km. van het afwijkende tracédeel. Het tracé ligt op voldoende afstand dat geen sprake is van indirecte effecten door verstoring. Effecten zijn uitgesloten (0). Hiermee verschilt de beoordeling van variant Coevorden II niet van de beoordeling van basis tracé kijkend naar alleen dat deel van het Coevorden II tracé dat verschilt van het basis tracé blijft de score gelijk omdat er geen andere effecten worden verwacht. Voor wat betreft leefgebied voor weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied is er geen voorkeur voor één van de tracévarianten.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Basis		Coevorden II	
		score	toelichting	score	toelichting
Leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied	Vogel leef- en foerageergebieden	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het tracé en de afsluiters doorsnijden geen weide- of akkervogelleefgebieden of ganzenrust- en foerageergebieden. Daarom is voor dit deelgebied geen sprake van ruimtebeslag. Wel is mogelijk sprake van tijdelijke verstoring van leefgebied van akkervogels omdat deze op 60 m van het tracé liggen. Daarom is sprake van klein risico (0/-).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied	Vogel leef- en foerageergebieden	0/-	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies, maar wel mogelijk tijdelijk minder geschikt door verstoring.

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Het tracé doorsnijdt voor een deel akkervogelleefgebieden. In dit deelgebied wordt gebruik gemaakt van bestaande leidingen en zullen geen afsluiterlocaties worden verwijderd of aangelegd. Hier vinden dus geen ingrepen plaats en is dus geen sprake van ruimtebeslag op deze gebieden. Effecten zijn uitgesloten (0).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied	Vogel leef- en foerageergebieden	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

De leidingen worden nieuw aangelegd via open ontgraving en voor een deel gestuurde boring. De open ontgraving die voor het tracé zal plaatsvinden doorsnijdt over een lengte van 2,76 km akkervogelleefgebied. Hierbij is sprake van tijdelijk ruimtebeslag op het akkervogelleefgebied. Daarnaast vindt over 0,7 km open ontgraving plaats binnen 500 m van het akkervogelleefgebied, waardoor verstoring optreedt. Daarom is de beoordeling dat er klein risico (0/-) bestaat voor akkervogelleefgebied.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied	Vogel leef- en foerageergebieden	0/-	Tijdelijk ruimtebeslag binnen leefgebied van akkervogels (<10 km tracé).

HDS Emmen

Het HDS Emmen ligt niet binnen leefgebied van weide- of akkervogels of ganzenrust- en foerageergebied. Daarom is geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies en is geen sprake van risico (0).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	HDS	
		score	toelichting
Leefgebied weide- en akkervogels en ganzenrust- en foerageergebied	Vogel leef- en foerageergebieden	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.

5.4 Aanbevelingen vervolgfase

Alleen voor deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen is sprake van (tijdelijk) ruimtebeslag binnen leefgebied van akker- of weidevogels of ganzenrust- en foerageergebied. Hierdoor is sprake van een klein risico. Door in plaats van open ontgraving meer gebruik te maken van gestuurde boring kan het ruimtebeslag nog meer worden beperkt. Een andere mogelijkheid is aanleg door middel van inploegen. Hiermee wordt verstoring zoveel mogelijk beperkt. Ook is het mogelijk om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Eventuele compensatie doordat er toch sprake is van een beperkt ruimtebeslag wordt in de volgende fase van het MER nader uitgewerkt.

6 Natuurlijke landschapselementen

6.1 Beoordelingskader doorsnijding of aantasting van natuurlijke landschapselementen

Tabel 6-1 geeft de maatlat voor beoordeling van de effecten voor criterium doorsnijding of aantasting van natuurlijke landschapselementen. Met dit criterium wordt voorkomen dat natuurlijke landschapselementen die niet wettelijk beschermd zijn, maar wel belangrijke elementen van het landschap en leefgebied voor soorten vormen, niet worden meegenomen in de risicobeoordeling. In het kader van dit criterium zijn de gevolgen van de verschillende deelgebieden getoetst op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van de natuurlijke landschapselementen, inclusief beschermde bosgebieden en houtopstanden. Van deze natuurlijke landschapselementen is geen gestandaardiseerde kaart beschikbaar. Daarom is het risico in deze fase beoordeeld aan de hand van een (meest recent beschikbare) luchtfoto. In een latere fase kan aanwezigheid van natuurlijke landschapselementen worden aangevuld met veldobservaties. De deelgebieden worden beschreven met een kwalitatief oordeel over natuurlijke landschapselementen voor de analyse in MER fase 1.

Tabel 6-1 Beoordelingskader criterium doorsnijding of aantasting van natuurlijke landschapselementen

Score	Omschrijving
++	Niet van toepassing
+	Niet van toepassing
0/+	Niet van toepassing
0	Geen risico, want geen ruimtebeslag of oppervlakte verlies
0/-	Klein risico, ruimtebeslag binnen natuurlijke landschapselementen is tijdelijk (≤ 5 landschapselementen bij een tracédeel met open ontgraving of bij een afsluiterschema in een straal van 50 m van een landschapselement).
-	Middelgroot risico, ruimtebeslag binnen natuurlijke landschapselementen is tijdelijk (> 5 landschapselementen bij een tracédeel met open ontgraving of bij een afsluiterschema in een straal van 50 m van ≥ 2 landschapselementen).
--	Groot risico, ruimtebeslag of oppervlakteverlies binnen natuurlijke landschapselementen is permanent.

6.2 Huidige situatie

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Het tracé doorkruist verschillende brede en smalle watergangen, struikgewassen, bomen en bomenrijen, maar maakt gebruik van bestaande leidingen. Werkzaamheden vinden alleen plaats op de afsluiterlocaties. Eén afsluiter ligt aan de rand van een bosschage, twee afsluiters liggen binnen 50 m van een bosschage, waarvan één ook binnen 50m van een watergang. Verder liggen vier afsluiters binnen 50 m van een bomenrij of bosschage en watergang.

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

In totaal doorkruist het tracé meer dan 50 watergangen, waarvan de meeste smalle watergangen door landbouwgebied betreffen. Voor een groot deel van deze watergangen is sprake van weinig begroeide oevers, maar ook verschillende watergangen beschikken wel over begroeide oevers. Verder kruist het tracé ook met bredere watergangen als het Kanaal Coevorden-Zwinderen, het Loodiep, het Drostendiep en het Stieltjeskanaal. Verder doorkruist het tracé meer dan vijftien bomenrijen. Daarnaast loopt het tracé door vijf bosschages. Ook bij Vlieghuis is rondom afsluiter S-443 een bosschage aanwezig. Deze ligt voor een groot deel binnen 50 m van de afsluiterlocatie.

Coevorden II

Het afwijkende deel van variant Coevorden II loopt door drie watergangen en vier bomenrijen. Parallel aan een van deze bomenrijen bevindt zich ook een rij zeer jonge kleine bomen waar het tracé doorheen loopt. De variant Coevorden II loopt grotendeels op andere locaties door dezelfde watergangen en bomenrijen als het basis tracé op dit afwijkende tracédeel. Variant Coevorden II loopt door één bomenrij minder dan het basistracé.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het tracé doorkruist één bosschage en verschillende (>5) smalle watergangen. Eén afsluiter overlapt mogelijk met eenzelfde bosschage als het tracé. Een andere afsluiter ligt binnen 50m van dezelfde bosschage.

Deelgebied NAM Schoonebeek - Nieuw-Amsterdam

Het tracé doorkruist twee beschutte watergangen met bomen langs de oevers en een bosschage. Binnen het deelgebied liggen geen afsluiters.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het tracé doorkruist verschillende landschapselementen. Het tracé loopt door drie smalle watergangen met begroeiing aan weerszijden, een kleine cluster van een aantal bomen en een bosschage langs de N862

HDS Emmen

Het HDS Emmen wordt op industrieterrein Bargermeer gerealiseerd. Rondom de geplande locatie zijn verschillende (kleine) bomen en een kleine cluster van circa 5 bomen aanwezig. Langs het Bargermeerkanaal loopt een bomenrij.

6.3 Effectbeoordeling

In de paragrafen hieronder zijn de effecten van de voorgenomen activiteit voor het criterium natuurlijke landschapselementen per deelgebied behandeld.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Omdat gebruik wordt gemaakt van bestaande leidingen is geen sprake van ruimtebeslag door open ontgraving. Bij de afsluiters vinden bovengrondse werkzaamheden plaats. Vijf afsluiters binnen het deelgebied liggen binnen 50 m van ≥ 2 natuurlijke landschapselementen. Daarom is sprake van een middelgroot risico (-).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Landschap	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	-	Geen ruimtebeslag, maar meerdere afsluiters binnen 50 m van ≥ 2 natuurlijke landschapselementen.

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

Het tracé doorkruist >5 natuurlijke landschapselementen, waarbij voor een deel gebruik wordt gemaakt van open ontgraving. Ook heeft afsluiter S-443 overlap met een bosschage. Omdat sprake zal zijn van een belemmeringsgebied van 5 m aan weerszijden van de leiding is het mogelijk dat niet alle bomen en bosschages kunnen worden teruggeplant. Daarom is mogelijk sprake van permanent ruimtebeslag. Als gevolg hiervan is er sprake van groot risico (--).

Coevorden II

Hoewel de variant Coevorden II één bomenrij minder doorkruist, is nog steeds sprake van doorkruising van >5 natuurlijke landschapselementen, waarbij voor een deel gebruik wordt gemaakt van open ontgraving. Ook heeft afsluiter S-443 overlap met een bosschage. Omdat sprake zal zijn van een belemmeringsgebied van 5 m aan weerszijden van de leiding is het mogelijk dat niet alle bomen en bosschages kunnen worden terug geplant. Daarom is mogelijk sprake van permanent ruimtebeslag. Als gevolg is ook voor variant Coevorden II sprake van groot risico (--).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Basis		Coevorden II	
		score	toelichting	score	toelichting
Landschap	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	--	Ruimtebeslag op >5 natuurlijke landschapselementen, waarvan mogelijk een deel permanent.	--	Ruimtebeslag op >5 natuurlijke landschapselementen, waarvan mogelijk een deel permanent.

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het tracé doorkruist >5 natuurlijke landschapselementen door gebruik te maken van open ontgraving. Omdat sprake zal zijn van een belemmeringsgebied van 5 m aan weerszijden van de leiding is het mogelijk dat niet alle bomen en bosschages kunnen worden terug geplant. Daarom is mogelijk sprake van permanent ruimtebeslag. Als gevolg is sprake van groot risico (--).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Landschap	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	--	Ruimtebeslag op >5 natuurlijke landschapselementen, waarvan mogelijk een deel permanent.

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Omdat voor dit tracé gebruik wordt gemaakt van een bestaande leiding is geen sprake van ruimtebeslag. Binnen dit deelgebied worden geen afsluiterlocaties verwijderd of aangelegd. Daarom is geen sprake van risico voor natuurlijke landschapselementen (0).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Landschap	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het tracé doorkruist 5 natuurlijke landschapselementen, waarbij voor een deel gebruik wordt gemaakt van open ontgraving. Omdat sprake zal zijn van een belemmeringsgebied van 5 m aan weerszijden van de leiding is het mogelijk dat niet alle bomen en bosschages kunnen worden teruggeplant. Daarom is mogelijk sprake van permanent ruimtebeslag. Hierdoor is sprake van groot risico voor natuurlijke landschapselementen (--).

Echter, zoals al aangegeven bij autonome ontwikkelingen wordt de N862 verbreed. Het nieuwe tracé loopt deels langs deze weg aan de zuidwest kant. Doordat de werkzaamheden voor de verbreding eerder worden uitgevoerd is de kans op aanwezige landschapselementen beperkt. Aangezien het tracé Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen langer is dan dit gedeelte blijft de conclusie op een groot risico wel aanwezig.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Landschap	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	--	Ruimtebeslag op 5 natuurlijke landschapselementen, waarvan mogelijk een deel permanent.

HDS Emmen

Het HDS Emmen wordt gerealiseerd op industrieterrein Bargermeer. Omdat de exacte locatie op het industrieterrein nog niet bekend is, is bomenkap rondom het terrein niet uit te sluiten. Hierbij kunnen (kleine) bomen en een kleine cluster van circa 5 bomen permanent verloren gaan, waardoor sprake is van groot risico (--).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	HDS	
		score	toelichting
Landschap	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	--	Mogelijk leidt het kappen van bomen tot permanent ruimtebeslag op natuurlijke landschapselementen.

6.4 Aanbevelingen vervolgfase

Voor de deelgebieden Vlieghuis – NAM Schoonebeek en Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen is sprake van groot risico op het verlies van natuurlijke landschapselementen. Door meer gebruik te maken van gestuurde boring in plaats van open ontgraving rond de natuurlijke landschapselementen kan dit risico worden geminimaliseerd.

7 Beschermde soorten

7.1 Beoordelingskader beschermde soorten

Tabel 7-1 geeft de maatlat voor beoordeling van de effecten voor criterium beschermde flora en fauna. De toetsing van effecten op Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en ‘Andere soorten’ die op grond van de Omgevingswet (Ow) zijn beschermd heeft plaatsgevonden door middel van een risicobepaling voor het overtreden van de verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten in de Ow. Voor de beschermde soorten is een QuickScan beschermde soorten uitgevoerd (Arcadis, 2022). Inmiddels is de Omgevingswet per 2024 van toepassing. In de QuickScan is gebruik gemaakt van NDFF-gegevens van de laatste 5 jaar (zone van 5 km rond het projectgebied). Tevens is een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de aanwezigheid van geschikt leefgebied is bepaald welke soorten er verwacht (kunnen) worden. Op grond van de globale QuickScan zijn de deelgebieden getoetst aan effecten van verstoring van beschermde soorten en aantasting van het functioneren van potentiële verblijfplaatsen of leefgebied van beschermde soorten. Daarbij is voor de afweging van de deelgebieden de mate van effecten (kwalitatief) beschreven.

In onderstaande tabel is het criterium met een omschrijving voor het beoordelingskader voor beschermde soorten schematisch weergegeven.

Tabel 7-1 Beoordelingskader criterium beschermde soorten

Score	Omschrijving
++	Niet van toepassing
+	Niet van toepassing
0/+	Niet van toepassing
0	Geen risico, geen effecten en daarmee geen risico’s voor beschermd e flora en fauna
0/-	Klein risico, 1. kans op overtreden van verbodsbepaling(en) voor enkel vrijgestelde soorten* (Ow bijlage onderdeel A) in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, of 2. een open ontgraving van 0 t/m 5 km door mogelijk leefgebied.
-	Middel risico, 1. kans op overtreden verbodsbepaling(en) voor 1-3 soorten zonder vrijstelling* (Ow bijlage onderdelen A en B) en soorten van de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn, of 2. een open ontgraving van 5 tot 20 km door mogelijk leefgebied.
--	Groot risico, 1. kans op overtreden verbodsbepaling(en) voor >3 soorten zonder vrijstelling* (Ow bijlage onderdelen A en B) en soorten van de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn, of 2. een open ontgraving van >20 km door mogelijk leefgebied.

* De Provincies Drenthe en Overijssel hebben een aantal algemeen voorkomende soorten vrijgesteld voor activiteiten in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Dit houdt in dat bij het overtreden van bepaalde verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten geen vergunningplicht geldt. In paragraaf 7.2 is toegelicht welke soorten vrijgesteld zijn in de provincies Drenthe en Overijssel, voor welke verbodsbepalingen de vrijstelling geldig is en onder welke voorwaarden de vrijstelling geldt. Voor beschermde soorten zonder vrijstelling moet bij overtreding van de verbodsbepalingen wel een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

Voor het verwijderen van alle bestaande afsluiterlocaties is belangrijk dat van tevoren bekend is welke beschermde soorten in de directe omgeving voorkomen. Hiervoor is nader onderzoek noodzakelijk. Advies om de werkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen.

7.2 Huidige situatie

In onderstaande paragrafen is in tabelvorm beschreven welke beschermde soorten in het projectgebied voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in waarnemingen bekend uit de NDFF (periode 2016-2022) en waarnemingen tijdens de oriënterende veldbezoeken in juli en september 2022 (Arcadis, 2022). Tevens is aangegeven welke soorten en/of soortgroepen er op basis van het veldbezoek verwacht mogen worden omdat ze er leefgebied kunnen vinden.

In de tabellen en begeleidende tekst zijn alleen soorten benoemd die beschreven staan in de effectbeoordeling van de QuickScan (Arcadis, 2022). Per beschermingsregime betekent dat dat de volgende gegevens in de tabellen en teksten zijn opgenomen:

- Vogelrichtlijn: alle waarnemingen van jaarrond beschermde nesten en van vogels met nest- en/of territorium indicierend gedrag waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn¹¹.
- Habitatrichtlijn: alle waarnemingen van soorten (individueen, verblijfplaatsen en/of sporen).
- Andere soorten: alle waarnemingen van soorten (individueen, verblijfplaatsen en/of sporen) die niet zijn vrijgesteld middels Bijlage 5 van de Omgevingsverordening Drenthe, Bijlage 4 van Omgevingsverordening Overijssel¹², en in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

Waarnemingen of het verwachte voorkomen van soorten die niet beschreven zijn in de nadere effectbeoordeling, worden voor het hele projectgebied kort besproken onder de kopjes 'Vogelrichtlijn: algemene broedvogels' en 'Algemene soorten: vrijgestelde soorten'. Dit betreffen algemene broedvogels en soorten die binnen de provincies Drenthe en Overijssel zijn vrijgesteld in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

Vogelrichtlijn: broedvogels zonder jaarrond beschermd nest

Algemeen voorkomende broedvogels zonder jaarrond beschermd nest zijn broedvogels die niet zijn opgenomen in Bijlage 1 van de Beleidsregels bescherming natuur provincie Drenthe en Bijlage 4.1 van Beleidsregel Natuur Overijssel 2024. Het projectgebied kent een grote diversiteit aan potentieel broedbiotoop voor een groot aantal algemeen voorkomende vogelsoorten. Dit broedbiotoop bestaat onder andere uit oevers van sloten, bomenrijen en bossen, graslanden, akkers, bewoond gebied, struweel en ruigte. Het is met zekerheid te stellen dat in het projectgebied in de periode half maart-half juli broedende vogels in deze biotopen aanwezig zijn. Doorgaans wordt door bevoegd gezag geen vergunning verleend voor overtredingen in het kader van broedgevallen van algemeen voorkomende vogels. Overtredingen zijn namelijk vrij eenvoudig te voorkomen, door bijvoorbeeld:

- Buiten het broedseizoen (dat duurt van globaal van 15 maart tot 15 juli) te werken, met het risico dat sommige vogels eerder beginnen met broeden of later klaar zijn;
- Potentiële broedplekken (vegetatie) voorafgaand aan het broedseizoen en de werkzaamheden ongeschikt te maken voor broedende vogels (maaïen, snoeien, kappen) en kort houden tijdens het broedseizoen (om latere vestiging van broedvogels te voorkomen);
- De werkzaamheden vlak voor het broedseizoen in te zetten en dan continue door te werken (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stilleggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt.

¹¹ Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing

Categorie 3: plaatsstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Categorie 4: nesten van plaatsstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen.

¹² Er is verschil tussen de twee omgevingsverordeningen: in provincie Overijssel geldt de vrijstelling wel voor vangen en vernielen/beschadigen van vaste voortplantings- of rustplaatsen en niet voor doden. In provincie Drenthe geldt dat het opzettelijk doden van exemplaren van vrijgestelde soorten alleen is toegestaan wanneer het redelijkerwijs niet mogelijk is deze te verdrijven of te vangen.

Andere Soorten: vrijgestelde soorten

De Provincies Drenthe en Overijssel hebben een aantal algemeen voorkomende soorten, die beschermd zijn binnen het beschermingsregime 'Andere soorten', vrijgesteld in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. De vrijstelling geldt voor het vangen van individuen en het beschadigen/vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. In de provincie Drenthe geldt de vrijstelling ook voor het doden van dieren indien hier geen alternatief voor is. Het projectgebied is uitgestrekt en herbergt een grote diversiteit aan habitats waar de vrijgestelde soorten geschikt leefgebied kunnen vinden. Daarom is met zekerheid te stellen dat in het plangebied (een groot aantal van) deze beschermde, maar vrijgestelde soorten voorkomt. In Tabel 7-2 en Tabel 7-3 zijn deze soorten per provincie weergegeven.

Deze vrijstelling geldt in de provincie Overijssel niet voor het doden van dieren. Uitgangspunt bij de werkzaamheden is dat in het redelijke alle maatregelen genomen worden om het doden of verwonden van dieren te voorkomen. Als ondanks het beroep op vrijstellingen en met alle te nemen maatregelen toch een kans bestaat dat het verbod op opzettelijk doden wordt overtreden, dan wordt voor deze soorten een vergunning aangevraagd. De te treffen algemene maatregelen kunnen zijn:

- Potentiële hoge vegetatie voorafgaand aan het actieve seizoen (doorgaans vanaf 1 februari) en de werkzaamheden ongeschikt te maken voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën (maaien, snoeien, kappen) en kort houden tijdens de werkzaamheden.
- Werk rustig en in één richting op.
- In de richting waar naartoe wordt gewerkt is een geschikte vluchtroute beschikbaar.

Tabel 7-2 Vrijgestelde soorten in de provincie Drenthe

Zoogdieren	Vervolg zoogdieren	Amfibieën en reptielen
Aardmuis	Konijn	Bastaardkikker
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Ree	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Rosse woelmuis	Kleine watersalamander
Egel	Tweekleurige bosspitsmuis	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	Veldmuis	
Haas	Vos	
Huisspitsmuis	Woelrat	

Tabel 7-3 Vrijgestelde soorten in de provincie Overijssel

Zoogdieren	Vervolg zoogdieren	Amfibieën en reptielen
Aardmuis	Konijn	Bastaardkikker (in de verordening opgenomen als middelste groene kikker)
Bosmuis	Ree	Bruine kikker
Dwergmuis	Rosse woelmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Kleine watersalamander
Gewone bosspitsmuis	Veldmuis	Meerkikker
Haas	Vos	
Huisspitsmuis	Woelrat	

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

In dit deelgebied worden alleen bij de afsluiterlocaties werkzaamheden uitgevoerd. De afsluiters binnen deelgebied Nieuwediep – Ommen doorkruist bosschages, watergangen en holtes waar vogels, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, poelkikker, teunisbloempijlstaart en verschillende reptielen gebruik van kunnen maken. Op basis van gegevens van onderzoeken van Arcadis (2023) in de buurt rondom Ommen is grote bosmuis vastgesteld. Ook wordt vanwege aanwezige ruigtes bij o.a. oevers aanwezigheid van hermelijn niet uitgesloten en wordt deze soort ook meegenomen in de tabel. Rugstreeppad is in 2023 (NDFF) waargenomen bij Ommen, waardoor deze soort bij het tracé niet uitgesloten kan worden. Deze soorten worden derhalve meegenomen in onderstaande tabel. Op de afsluiterlocaties S-218, S-221 en S-672 hebben fysieke inspecties plaatsgevonden voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten, boom- en steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel. Tijdens de inspectie naar broedvogels met jaarrond beschermd nest is een dassenburcht aangetroffen bij afsluiterlocatie S-218. Mogelijk zijn verblijfplaatsen van wezel en hermelijn aanwezig op afsluiterlocatie S-672. Aanwezigheid van broedvogels met jaarrond beschermd nest, boom- en steenmarters en bunzing is op de geïnspecteerde locaties uitgesloten (Arcadis, 2024). In de QuickScan zijn verblijfplaatsen van broedvogels met jaarrond beschermd nest en boommarter op andere afsluiterlocaties op voorhand uitgesloten. Wel kunnen verblijfplaatsen van steenmarter of bunzing aanwezig zijn op afsluiterlocaties waar nog geen fysieke inspecties hebben plaatsgevonden (Arcadis, 2023).

Tabel 7-4 Type leefgebieden en mogelijke aanwezigheid beschermde soorten zonder vrijstelling in deelgebied Nieuwediep - Ommen

Beschermings-regime	Soorten	Aanwezige habitat binnen tracé
Habitatrichtlijn	Poelkikker	Watergangen en landhabitat
	Rugstreeppad	Landhabitat
	Teunisbloempijlstaart	Bosschages
	Vleermuizen	Watergangen, bomenrijen, bosschages
Andere soorten	Adder	Bosschages, ruigtes
	Alpenwatersalamander	Watergangen, bosschages
	Steenmarter	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Dreps	Ruigtes
	Grote vos	Bosschages
	Grote bosmuis	Bosschages
	Hazelworm	Bosschages
	Knollathyrus	Ruigtes
	Levendbarende hagedis	Bosschages
	Ringslang	Watergangen, bosschages
	Veldspitsmuis	Bosschages

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

Een nieuwe waterstoftransportleiding wordt mogelijk aangelegd tussen de bestaande afsluiterlocaties S-223 te Elim en S-356 te Vlieghuis. De bestaande afsluiter S-223 wordt ontkoppeld. In de Natuurtoets van Antea (2024) wordt vermeld dat op dit tracé de volgende beschermde soorten kunnen voorkomen: vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, marterachtigen, das, eekhoorn, veldspitsmuis, waterspitsmuis, amfibieën, reptielen en insecten. Op basis van gegevens van onderzoeken van Arcadis (2023) in de buurt rondom Emmen is grote bosmuis vastgesteld. Deze soort wordt derhalve meegenomen in onderstaande tabel. Ook wordt vanwege aanwezige ruigtes bij o.a. oevers aanwezigheid van hermelijn niet uitgesloten en wordt deze soort ook meegenomen in de tabel. Bij de bestaande afsluiterlocatie S-223 komt ook een nieuwe afsluiterlocatie, S-440 Elim H2. De afsluiterlocatie wordt niet apart benoemd in de Natuurtoets, maar er wordt wel vermeld dat in de nabijheid van het nieuwe tracé aan de kant van de nieuwe afsluiter bosschages voorkomen. De genoemde soorten in onderstaande tabel kunnen ook op deze locaties voorkomen. Op afsluiterlocaties S-223 en S-440 hebben nog geen fysieke inspecties plaatsgevonden. Het uitvoeren van nader soortgericht onderzoek moet uitwijzen of deze beschermde soorten zonder vrijstelling daadwerkelijk aanwezig zijn op zowel de nieuwe als de te ontkoppelen locatie.

Tabel 7-5 Type leefgebieden en mogelijke aanwezigheid beschermde soorten zonder vrijstelling in deelgebied Elim - Vlieghuis

Beschermings-regime	Soorten	Aanwezige habitat binnen tracé
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Bosschage <75m
Habitatrichtlijn	Vleermuizen	Verblijfplaatsen en vliegroutes (watergangen, bomenrijen, bosschages)
	Heikikker	Heidegebied afgewisseld met bos
	Kamsalamander	Kleinschalig landschap met struikgewas, struweel; bosrijk gebied
	Poelkikker	Waterlichamen met begroeide oeverzone
	Gevlekte witsnuitlibel	Nat bos afgewisseld met heide
	Noordse winterjuffer	Nat bos
	Teunisbloempijlstaart	Kruidenrijk grasland afgewisseld met bos
Andere soorten	Alpenwatersalamander	Bos met natte zones en watergangen
	Boommarter	Bosschages, holtes, oeverruigtes
	Steenmarter	Bosschages, holtes, oeverruigtes
	Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	Bosschages, holtes, oeverruigtes
	Das	Bosschages en akkerranden
	Eekhoorn	Bosschages
	Grote bosmuis	Bos met uitgebreide struiklaag
	Levendbarende hagedis	Natte gebieden met bosschages
	Ringslang	Natuurvriendelijke oevers
	Grote vos	Wilgen
	Grote weerschijnvlinder	Wilgen
	Veldspitsmuis	Bosschages
	Waterspitsmuis	Oevervegetatie

Coevorden II

Daar waar variant Coevorden II hetzelfde is als het basis tracé geldt bovenstaande informatie over de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten zonder vrijstelling. Daar waar variant Coevorden II afwijkt van het basis tracé kunnen andere soorten aanwezig zijn. Tabel 7-6 geeft een overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten zonder vrijstelling op het van het basistracé afwijkende tracé Coevorden II. Het uitvoeren van nader soortgericht onderzoek moet uitwijzen of deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn.

Tabel 7-6 Type leefgebieden en mogelijke aanwezigheid beschermde soorten zonder vrijstelling in deelgebied Elim - Vlieghuis (afwijkend tracédeel Coevorden II)

Beschermings-regime	Soorten	Aanwezige habitat binnen tracé
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Bosschage <50m
Habitatrichtlijn	Vleermuizen	Verblijfplaatsen, vliegroutes (watergangen, bomenrijen), foerageergebied
Overige soorten	Steenmarter	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Otter	Foerageergebied, migratieroute
	Eekhoorn	Bosschages
	Grote modderkruiper	Watergangen met begroeiing

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Het tracé in deelgebied Vlieghuis-NAM Schoonebeek doorkruist bosschages waar vogels, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, levendbarende hagedis en grote vos gebruik van kan maken. Op basis van gegevens van onderzoeken van Arcadis (2023) in de buurt rondom Emmen is grote bosmuis vastgesteld. Deze soort wordt derhalve meegenomen in onderstaande tabel. Ook wordt vanwege aanwezige ruigtes bij o.a. oevers aanwezigheid van hermelijn niet uitgesloten en wordt deze soort ook meegenomen in de tabel. Bij de bestaande afsluiterlocatie S-356 komt ook een nieuwe afsluiterlocatie S-443 Schoonebeek H2. Op afsluiterlocatie S-356 heeft een fysieke inspectie plaatsgevonden naar broedvogels met jaarrond beschermde nesten en dassen. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn in en rondom het projectgebied van S-356 uitgesloten. Het gebied kan wel functioneren als foerageergebied voor deze soorten (Arcadis, 2024). Deze soorten zijn wel in onderstaande tabel opgenomen omdat ten behoeve van de leidingen wel open ontgraving door potentieel leefgebied plaatsvindt en aanwezigheid van verblijfplaatsen op het tracé niet kan worden uitgesloten. De genoemde soorten in onderstaande tabel kunnen ook op deze locaties voorkomen.

Tabel 7-7 Type leefgebieden en mogelijke aanwezigheid beschermde soorten zonder vrijstelling in deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Beschermings-regime	Soorten	Aanwezige habitat binnen tracé
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Bosschage <75m
Habitatrichtlijn	Vleermuizen	Watergangen, bomenrijen, bosschages
Andere soorten	Boommarter	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Steenmarter	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Eekhoorn	Bosschages
	Levendbarende hagedis	Bosschages
	Das	Bosschages
	Grote vos	Bosschages
	Grote bosmuis	Bosschages

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Binnen dit deelgebied worden alleen bestaande leidingen hergebruikt. Er hoeven dus geen leidingen aangelegd te worden. Hierbij worden er geen effecten op beschermde soorten zonder vrijstelling verwacht. Er worden ook geen afsluiterlocaties verwijderd en aangelegd. Deze ingrepen dus ook geen effecten op beschermde soorten.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Het tracé in deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen doorkruist bosschages, ruige bermen waar vogels, vleermuizen, vlinders, beschermde muizensoorten en grondgebonden zoogdieren gebruik van kunnen maken. Op basis van gegevens van onderzoeken van Arcadis (2023) in de buurt rondom Emmen is grote bosmuis vastgesteld. Deze soort wordt derhalve meegenomen in onderstaande tabel. Ook wordt vanwege aanwezige ruigtes bij o.a. oevers aanwezigheid van hermelijn niet uitgesloten en wordt deze soort ook meegenomen in de tabel.

Tabel 7-8 Type leefgebieden en mogelijke aanwezigheid beschermde soorten zonder vrijstelling deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Beschermings-regime	Soorten	Aanwezige habitat binnen tracé
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Bosschage <75m
Habitatrichtlijn	Vleermuizen	Bosschages, watergangen, bomenrijen
	Teunisbloempijlstaart	Wilgenroosje en teunisbloem
Andere soorten	Kluwenklokje	Ruderaal plaatsen
	Boommarter	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Steenmarter	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	Bosschages, holtes, oeversruigtes
	Eekhoorn	Bosschages
	Veldspitsmuis	Ruige berm
	Das	Bosschages
	Grote vos	Bosschages
	Grote bosmuis	Bosschages
	Grote weerschijnvlinder	Grauwe wilg

Zoals al aangegeven bij autonome ontwikkelingen wordt de N862 verbreed. Het nieuwe tracé loopt deels langs deze weg aan de zuidwest kant. Daarnaast wordt op dit deel van het tracé de nieuwe leiding onder de bestaande gelegd. Uitgangspunt is echter dat de ontwikkelingen niet tegelijk worden uitgevoerd, maar de aanleg van de nieuwe waterstofleiding later plaatsvindt.

Deelgebied HDS Emmen

Het HDS Emmen wordt gerealiseerd op industrieterrein Bargermeer. Mogelijk zijn op dit terrein gebouwbewonende of boombewonende soorten aanwezig, zoals steenmarter, zwarte roodstaart. Ook is het mogelijk dat vogels met jaarrond beschermde nesten rondom het industrieterrein zich bevinden. Algemene soorten zoals grondgebonden zoogdieren en amfibieën kunnen zich op het terrein bevinden.

Tabel 7-9 Type leefgebieden en mogelijke aanwezigheid beschermde soorten zonder vrijstelling deelgebied HDS Emmen

Beschermings-regime	Soorten	Aanwezige habitat binnen tracé
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Boschage <75m
	Vogels zonder jaarrond beschermde nesten	Industrieterrein
Habitatrichtlijn	Vleermuizen (gewone dwergvleermuis)	Industrieterrein
Andere soorten	Steenmarter	Industrieterrein

7.3 Effectbeoordeling

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

De beoordeling op basis van de hoeveelheid aanwezig beschermde soorten binnen de werksfeer van het tracé is groot risico (--) omdat kans op overtreding bestaat voor meer dan drie beschermde soorten zonder vrijstelling die in de buurt van of op de afsluiterlocaties voorkomen. De beoordeling op basis van de lengte van de open ontgraving is geen risico (0) omdat er geen open ontgraving plaats zal vinden vanwege het hergebruiken van oude leidingen.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	--	>3 beschermde soorten zonder vrijstelling
	Lengte open ontgraving door leefgebied	0	Geen open ontgraving

Deelgebied Elim – Vlieghuis

Basis

De beoordeling op basis van de hoeveelheid aanwezig beschermde soorten binnen de werksfeer van het tracé, de bestaande afsluiterlocatie en de nieuwe afsluiterlocatie is een groot risico (--), omdat kans op overtreding bestaat voor meer dan drie beschermde soorten zonder vrijstelling. De totale lengte van het tracé is ongeveer 23 km, maar een deel van het tracé wordt met een gestuurde boring aangelegd. Effecten voor soorten zijn alleen aanwezig bij de werkputten, waardoor de lengte van het tracé met invloed kleiner is. Uitgaande van een open ontgraving tussen de 5 en 20 km is er een risico (-) op effecten op beschermde soorten.

Coevorden II

Daar waar variant Coevorden II hetzelfde is als het basis tracé treden dezelfde effecten op mogelijk aanwezige beschermde soorten op. Daar waar variant Coevorden II afwijkt van het basis tracé kunnen andere effecten optreden. In de directe omgeving van het afwijkende tracédeel Coevorden II komen meerdere beschermde soorten zonder vrijstelling mogelijk voor. Het gaat hier om broedvogels met jaarrond beschermd nest, vleermuizen, grote modderkruiper, steenmarter en kleine marterachtigen. Omdat hier de mogelijkheid bestaat op overtreding van de verbodsbepalingen van meer dan drie beschermde soorten zonder vrijstelling is er sprake van een groot risico (--). De totale lengte van het tracé is 22,8 km, maar een deel van het tracé wordt met een gestuurde boring aangelegd. Effecten voor soorten zijn alleen aanwezig bij de werkputten, waardoor de lengte van het tracé met invloed kleiner is. Uitgaande van een open ontgraving tussen de 5 en 20 km is er een risico (-) op effecten op beschermde soorten. Hiermee verschilt de beoordeling van het tracé Coevorden II niet van het basistracé. Kijkend naar alleen dat deel van het Coevorden II tracé dat verschilt van het basis tracé blijft de score gelijk omdat er geen andere effecten worden verwacht. Voor wat betreft het aspect beschermde soorten is er echter wel een voorkeur voor de variant Coevorden II omdat hier mogelijk minder beschermde soorten zonder vrijstelling aanwezig zijn.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Basis		Coevorden II	
		score	toelichting	score	toelichting
Beschermden soorten	Hoeveelheid beschermden soorten	--	Kans op overtreding voor >3 beschermden e soorten zonder vrijstelling.	--	Kans op overtreding voor >3 beschermden soorten zonder vrijstelling.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	-	Lengte open ontgraving is 5-20 km	-	Lengte open ontgraving is 5-20 km

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

De beoordeling op basis van de hoeveelheid aanwezig beschermden soorten binnen de werksfeer van het tracé, de te ontkoppelen afsluiterlocatie en de nieuwe afsluiterlocatie is een groot risico (--), omdat kans op overtreding bestaat voor meer dan drie beschermden soorten zonder vrijstelling. De beoordeling op basis van de lengte van de open ontgraving is klein risico (0/-) omdat de open ontgraving minder dan 5 km betreft.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermden soorten	Hoeveelheid beschermden soorten	--	Kans op overtreding voor >3 beschermden soorten zonder vrijstelling.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	0/-	Open ontgraving van 0 t/m 5 km door mogelijk leefgebied.

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Binnen dit deelgebied worden alleen bestaande leidingen hergebruikt. Er hoeven dus geen leidingen aangelegd te worden. Hierbij worden er geen effecten op beschermde soorten verwacht (0). Er worden ook geen afsluiterlocaties verwijderd en aangelegd. Deze ingrepen dus ook geen effecten op beschermde soorten. De beoordeling op basis van de lengte van de open ontgraving is geen risico (0) omdat geen open ontgraving plaatsvindt.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	0	Geen risico, kans op overtreden van verbodsbepaling(en) is uitgesloten omdat geen werkzaamheden plaats zullen vinden.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	0	Geen open ontgraving door mogelijk leefgebied.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

De beoordeling op basis van de hoeveelheid aanwezig beschermde soorten binnen de werksfeer van het tracé is groot risico (--) omdat kans op overtreding bestaat voor meer dan drie beschermde soorten zonder vrijstelling. De beoordeling op basis van de lengte van de open ontgraving is middelgroot risico (-) omdat de lengte van de open ontgraving op circa 5 km ligt.

Echter, zoals al aangegeven bij autonome ontwikkelingen wordt de N862 verbreed. Het nieuwe tracé loopt deels langs deze weg aan de zuidwest kant. Doordat de werkzaamheden voor de verbreding eerder worden uitgevoerd blijft er een kans op de aanwezigheid van beschermde soorten. Aangezien het tracé Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen langer is dan dit gedeelte blijft de conclusie op een middelgroot risico wel aanwezig.

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	Tracé	
		score	toelichting
Beschermde soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	--	Kans op overtreding voor >3 beschermde soorten zonder vrijstelling.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	-	Open ontgraving van 5 km door leefgebied.

Deelgebied HDS Emmen

Het HDS Emmen wordt gerealiseerd op industrieterrein Bargermeer. Voor de realisatie van het HDS Emmen worden geen gebouwen gesloopt. Vanwege het ontbreken van een studie op mogelijk aanwezige soorten, wordt er uitgegaan van een aannemelijke situatie. Mogelijk zijn op dit terrein gebouwbewonende of boombewonende soorten aanwezig, zoals steenmarter, zwarte roodstaart. Het is vrijwel zeker dat algemene soorten zoals grondgebonden zoogdieren en amfibieën op het terrein bevinden. Mogelijk vindt bomenkap plaats. Daarom kunnen effecten op boombewonende vleermuizen of vogels met een jaarrond beschermd nest niet worden uitgesloten zonder een aanvullende studie. Omdat omliggende gebouwen niet worden gesloopt is het doden of verwonden of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van gebouwbewonende soorten uitgesloten. Wel is verstoring van gebouwbewonende vleermuizen mogelijk, maar kan dit worden voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen zoals vleermuisvriendelijke verlichting. Voor de aansluiting van het HDS op de bestaande waterstofleiding naar het industrieterrein kan open ontgraving plaatsvinden. Op basis van een worst-case benadering is sprake van een middelgroot risico (-).

Conclusie

De conclusie van de effectenbeoordeling voor dit deelgebied wordt gegeven in onderstaande tabel.

Aspect	Criterium	HDS	
		score	toelichting
Beschermden soorten	Hoeveelheid beschermden soorten	-	Kans op overtreding voor 1-3 beschermden soorten zonder vrijstelling.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	0/-	Voor de aansluiting van het HDS op de bestaande waterstofleiding naar het industrieterrein kan open ontgraving plaatsvinden.

7.4 Aanbevelingen vervolgfase

Deelgebieden Nieuwediep – Ommen, Elim – Vlieghuis, Vlieghuis – NAM Schoonebeek en Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen hebben een hoog risico op het aantreffen van beschermde soorten. Mitigerende maatregelen kunnen de effecten verminderen en gedeeltelijk voorkomen. Te nemen maatregelen zijn bijvoorbeeld:

- Indien gewerkt wordt met verlichting, dient de verlichting naar beneden gericht te zijn en dient aanlichten van potentiële verblijfsplaatsen (bomen, gebouwen) voorkomen te worden. Of werk alleen met daglicht.
- Voorkom bomenkap door te boren onder bosschages.
- Voorkom het dempen van sloten door te boren onder de watergangen.

Verder is het advies met betrekking tot broedvogels zonder jaarrond beschermd nest om werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Zie 7.2 voor verdere informatie over mitigatie en compensatie van effecten op broedvogels zonder jaarrond beschermd nest.

In de vervolgfase van het MER is een inventarisatie van alle rode lijst-soorten noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Op dit moment is hier echter nog onvoldoende informatie over beschikbaar. Specifiek voor Rode lijst-plantensoorten is het van belang om bij graafwerkzaamheden de toplaag compleet af te graven. Bij het terugzetten van de afgegraven grond is het belangrijk dat de bodem in de juiste volgorde wordt hersteld en de toplaag zo compleet mogelijk wordt teruggelegd om de ongewervelden, planten en zaadbank zo mogelijk compleet te houden.

Voor het verwijderen van alle bestaande afsluiterlocaties is belangrijk dat van tevoren bekend is welke beschermde soorten in de directe omgeving voorkomen. Een deel van de fysieke inspecties is inmiddels uitgevoerd (zie uitkomsten van fysieke inspecties in paragraaf 7.2), maar voor een deel van de afsluiterlocaties dient nog nader onderzoek uitgevoerd te worden voor specifieke soorten zoals veldmuis & grote bosmuis, adder, levendbarende hagedis, etc. Daarnaast is het van belang om in ieder geval voor S-356 een extra vleermuisonderzoek uit te voeren en indien later wordt gekapt voor leidingen ook een extra soortgericht onderzoek specifiek voor te ontkoppelen afsluiter.

Op afsluiterlocatie S-218 binnen deelgebied Nieuwediep Ommen is tijdens de fysieke inspecties een dassenburcht aangetroffen. Hiervoor kunnen de volgende mitigerende maatregelen worden genomen waardoor het aanvragen van een omgevingsvergunning Flora en Fauna-activiteit niet noodzakelijk is:

- Tussen de bijburcht en het tijdelijke fietspad komt een hek te staan met een lichtdicht doek. Hierdoor wordt verstoring voorkomen.
- De werkzaamheden vinden overdag plaats. Ze worden daarom afgerond voor zonsondergang maar niet later dan 19:00 uur.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt door een ecooloog gecontroleerd of er dassen aanwezig zijn en of de situatie is gewijzigd.
- Indien er tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dassen worden waargenomen stoppen de werkzaamheden en wordt contact opgenomen met de betrokken ecooloog
- Wanneer bovenstaande mitigerende maatregelen niet kunnen worden genomen moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

Daarnaast is het noodzakelijk om voor in ieder geval grote bosmuis op meerdere afsluiterlocaties een Ecologisch Werkprotocol op te stellen. Afhankelijk van de uitkomsten van de soortgerichte onderzoeken dienen ook voor andere soorten mitigerende en compenserende maatregelen in een Ecologisch Werkprotocol te worden vastgelegd.

8 Overzicht effectbeoordeling

De conclusie van de effectenbeoordelingen voor het thema natuur worden per deelgebied weergegeven in onderstaande tabellen.

Deelgebied Nieuwediep – Ommen

Aspect	Criterium	Basis	
		score	toelichting
Beschermd gebied	Natura 2000	--	Kortste afstand van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden tot werkzaamheden op afsluiterlocaties is <5 km.
	NNN-gebieden	--	Voor afsluiter S-444 worden bomen gekapt binnen het NNN. Daarnaast treden mogelijk zeer negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden op door verdroging van enkele snippers NNN als gevolg van bemalingen bij afsluiterlocaties.
	Vogel leef- en foerageergebieden	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	0/-	Mogelijk verdroging van niet-verdrogingsgevoelige natuurbeheertypen.
Natuurlijke landschapselementen	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	-	Geen ruimtebeslag, maar meerdere afsluiters binnen 50 m van ≥2 natuurlijke landschapselementen.
Beschermd soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	--	>3 beschermde soorten zonder vrijstelling
	Lengte open ontgraving door leefgebied	0	Geen open ontgraving

Deelgebied Elim – Vlieg huis

Aspect	Criterium	Basis		Coevorden II	
		score	toelichting	score	toelichting
Beschermd gebied	Natura 2000	--	Lengte van het tracé is >20 km	--	Lengte van het tracé is >20 km
	NNN-gebieden	--	Mogelijk zeer negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN als gevolg van verdroging.	--	Mogelijk zeer negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN als gevolg van verdroging.
	Vogel leef- en foerageergebieden	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	--	Mogelijk sprake van verdroging van verdrogingsgevoelige natuurbeheertypen en belemmeren natuurdoelstellingen.	--	Mogelijk sprake van verdroging van verdrogingsgevoelige natuurbeheertypen en belemmeren natuurdoelstellingen.
Natuurlijke landschapselementen	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	--	Ruimtebeslag op >5 natuurlijke landschapselementen, waarvan mogelijk een deel permanent.	--	Ruimtebeslag op >5 natuurlijke landschapselementen, waarvan mogelijk een deel permanent.
Beschermd soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	--	Kans op overtreding voor >3 beschermde soorten zonder vrijstelling.	--	Kans op overtreding voor >3 beschermde soorten zonder vrijstelling.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	-	Lengte open ontgraving is 5-20 km	-	Lengte open ontgraving is 5-20 km

Deelgebied Vlieghuis – NAM Schoonebeek

Aspect	Criterium	Basis	
		score	toelichting
Beschermd gebied	Natura 2000	-	De kortste afstand van werkzaamheden aan het tracé tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is 5-15 km.
	NNN-gebieden	--	Als gevolg van de aanlegwerkzaamheden kunnen zeer negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden optreden door verdroging
	Vogel leef- en foerageergebieden	0/-	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies, maar mogelijk tijdelijke verstoring van akkervogelleefgebied.
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	--	Ruimtebeslag en verdroging van natuurbeheertypen buiten het NNN.
Natuurlijke landschapselementen	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	--	Ruimtebeslag op >5 natuurlijke landschapselementen, waarvan mogelijk een deel permanent.
Beschermd soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	--	Kans op overtreding voor >3 beschermde soorten zonder vrijstelling.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	0/-	Open ontgraving van 0 t/m 5 km door mogelijk leefgebied.

Deelgebied NAM Schoonebeek – Nieuw-Amsterdam

Aspect	Criterium	Basis	
		score	toelichting
Beschermd gebied	Natura 2000	0	Geen ingrepen, dus geen effecten.
	NNN-gebieden	0	Binnen het deelgebied vinden geen ingrepen plaats dus is geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies en treden geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN op.
	Vogel leef- en foerageergebieden	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	0	Binnen het deelgebied vinden geen ingrepen plaats dus is geen sprake van ruimtebeslag of oppervlakteverlies en treden geen negatieve effecten op natuur buiten NNN op.
Natuurlijke landschapselementen	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.
Beschermd soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	0	Geen risico, kans op overtreden van verbodsbepaling(en) is uitgesloten omdat geen werkzaamheden plaats zullen vinden.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	0	Geen open ontgraving door mogelijk leefgebied.

Deelgebied Nieuw-Amsterdam – GZI Emmen

Aspect	Criterium	Basis	
		score	toelichting
Beschermd gebied	Natura 2000	-	De kortste afstand van werkzaamheden tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is 5-15 km.
	NNN-gebieden	0	Het tracé doorkruist geen NNN en het NNN ligt buiten de invloed van bemaling. Geen sprake van risico op negatieve effecten op kenmerken en waarden van het NNN.
	Vogel leef- en foerageergebieden	0/-	Tijdelijk ruimtebeslag binnen leefgebied van akkervogels (<10 km tracé).
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	--	Mogelijk verdroging van verdrogingsgevoelige natuurbeheertypen.
Natuurlijke landschapselementen	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	--	Ruimtebeslag op 5 natuurlijke landschapselementen, waarvan mogelijk een deel permanent.
Beschermd soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	--	Kans op overtreding voor >3 beschermde soorten zonder vrijstelling.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	-	Open ontgraving van 5 km door leefgebied.

HDS Emmen

Aspect	Criterium	HDS	
		score	toelichting
Beschermd gebied	Natura 2000	-	De kortste afstand van werkzaamheden tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is 5-15 km.
	NNN-gebieden	0	Het HDS ligt niet binnen het NNN, waardoor geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies optreedt. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.
	Vogel leef- en foerageergebieden	0	Geen ruimtebeslag of oppervlakteverlies.
Natuurbeheerplan	Natuur buiten NNN	0	Geen risico voor natuur buiten NNN.
Natuurlijke landschapselementen	Doorkruisen of aantasten natuurlijke landschapselementen	--	Mogelijk permanent ruimtebeslag op een cluster bomen.
Beschermd soorten	Hoeveelheid beschermde soorten	-	Kans op overtreding voor 1-3 beschermde soorten zonder vrijstelling.
	Lengte open ontgraving door leefgebied	0/-	Voor de aansluiting van het HDS op de bestaande waterstofleiding naar het industrieterrein kan open ontgraving plaatsvinden.

Colofon

ACHTERGRONDRAPPORT NATUUR
WATERSTOFNETWERK DRENTHE OVERIJSSEL
MER FASE 1

KLANT

Hynetwork Services B.V.

AUTEUR

Arcadis

PROJECTNUMMER

30133275

ONZE REFERENTIE

WNN-ARC-OMG-GEN-MER-002

DATUM

13 februari 2025

STATUS

Definitief

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende datagedreven duurzame ontwerp-, advies- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij zijn met 36.000 architecten, data-analisten, ingenieurs, projectplanners, water- en duurzaamheidexperts. Onze gedeelde passie is: Improving quality of life. Toewijding aan de strategie 'accelerating a planet positive future' onderschrijft onze wereldwijde samenwerking met klanten en hoe we hen helpen met duurzame projectkeuzes. We combineren digitale met mensgerichte innovaties en omarmen toekomstgerichte vaardigheden op het gebied van milieu, energie, water, gebouwen, transport en infrastructuur. We werken vanuit meer dan dertig landen en rapporteerden in 2023 een bruto omzet van 5 miljard euro. www.arcadis.com

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 220
3800 AE Amersfoort
Nederland

T [+31 \(0\)88 4261 261](tel:+3120884261261)